Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 50 (1661) 1981 GRUODIS-DECEMBER 10 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 35 ct.

Organizuota ateitis

Organizacinis išeivių entuziazmas pokario metais buvo nepaprastai didelis. Tuomet organizavosi įvairiausi vienetai — politiniai, visuomeniniai, kariniai, profesiniai, etnografiniai, kultūriniai ... Tai buvo, galima sakyti, organizacinė infliacija. Spaudoje pasigirdo balsų, kad jau perdaugo balsų kad jau perdaug organizacijų. Pvz. tokiame Toronte atsirado per 70 vienetų. Dabar, po 30 metų, jau visai kitaip. Ano organizacinio entuziazmo seniai nebėra. Organizacijų skaičius gerokai sumažėjo — vienos jų tyliai išnyko, kitos tebeegzistuoja ant popieriaus, o trečios, kad ir atkakliai gyvuoja, grumiasi su įvairiais sunkumais. Vienas didžiausių organizacinių stabdžių yra žmonių nenoras įeiti valdybosna. O be valdybos nėra veiklos. Tai ženklas, kad organizacine prasme senieji veikėjai išsisėmė, jaučia reikalą trauktis į ramesnį gyvenimą. Ir taip susidarė pasyvios laikysenos nuotaika, kuri užkrėtė ir jaunąją kartą. Pvz. lygiai tom pačiom ligom serga jaunimo organizacijos. Studentai jau senokai pabirę ir vos vos beįstengia sudaryti valdybą, sušaukti suvažiavimą, po kurio vėl išnyksta. Studentai ateitininkai jau nebe pirmą kartą savo suvažiavime nepajėgė sudaryti centro valdybos, nors pasiskirstė darbais. Tai laiko ženklai, kurie rodo organizacinį išsisėmimą.

MINĖTIEJI ženklai sakyte sako, kad pasibaigė mūsų išeivijos vienas tarpsnis, trukęs beveik tris dešimtmečius. Kad ir labai norėtume, grąžinti senojo entuziazmo nebegalime. Į dabartinį gyvenimo tarpsnį turime žvelgti realiai. Kai nėra organizacinio entuziazmo, nėra ko dirbtinai išlaikyti visas seniau įsteigtas organizacijas. Kurios atgyveno savo amžių, tegu išdrįsta uždaryti savo knygas ir garbingai pasitraukti istorijon. Gana dejuoti dėl narių nesilankymo sueigose, dėl jų nepaslankumo, dėl nenoro būti valdybose ir t. t. Nebegalima reikalauti veiklos iš tų, kurie jau nebegali veikti. Atėjo laikas telkti savo jėgas į pagrindines organizacijas ir laiduoti jų tęstinumą. Išblaškymas jėgų daugelyje nereikšmingų vienetų lietuvių išeivijai dabartiniu metu nėra naudingas. Kai veikėjų skaičius mažėja, o darbai didėja, visiems darosi aišku, kad reikia jungti turimas jėgas. Viena tokių pagrindinių organizacijų yra Lietuvių Bendruomenė, apimanti visus patriotinius išeivius, išskiriant komunistus. Jos gyvavimas reiškia ir mūsų išeivijos lietuviškumo gyvavimą, o jos sunykimas — lietuviško gyvenimo sunykimą. Į Bendruomenę pozityviai žvelgia ir jaunoji karta, ypač ta, kuri dalyvauja lietuvių jaunimo organizacijose. Reikia tą bendruomeninę poziciją stiprinti, telkti joje pajėgiausius žmones ir tiesti gyvybinį kelią ateitin.

PRASIDEDANT naujam mūsų išeivijos organizacinio gyvenimo tarpsniui, reikėtų atkreipti dėmesį į seną spragą, kuri tebelaukia užtaisymo. Visuomeninėje srityje esame pakankamai gerai susiorganizavę struktūriniu požiūriu, tačiau mokslinėje-kultūrinėje srityje yra vienas taisytinas dalykas, būtent, stoka organizuotos veiklos. Turime daug paskirų mokslo bei kultūros žmonių, bet lietuvių kolonijose beveik nėra vienetų, kurie šioje srityje reikštųsi organizuotu būdu. Sugebame rengti mokslinius suvažiavimus-simpoziumus LK Mokslo Akademijos, Lituanistikos Instituto, bet tai tik vienkartiniai pasirodymai, nepalieką žymių paskirose kolonijose, kur kultūrinis bei mokslinis lietuvių gyvenimas silpnai tesireiškia. Pvz. Kanados ukrainiečiai turi Šv. Vladimiro institutą, prie Toronto un-to, lenkai turi etnografinių studijų institutą, estai turi mokslinio pobūdžio draugiją ir t.t. Tokie vienetai telkia mokslines-kultūrines pajėgas, ir reikalui esant, atstovauja savo tautinei grupei. Antai, Kanados vyriausybei paskelbus planą veikalų serijai apie tautines grupes ir tam paskyrus lėšų, neatsirado lietuvių akademikų, galinčių tokį darbą atlikti. Ir kiekvieną kartą, kai iškyla mokslinio-kultūrinio pobūdžio renginių paruošimas drauge su kitom tautybėm, lietuviai pasijunta neturį tam organizuoto vienteto. Tiesa, jų yra vienas kitas, bet tik ant popieriaus. Reikėtų didesnėse kolonijose tokius pastovius mokslinius-kultūrinius vienetus steigti kokia nors daugumai primtina forma.

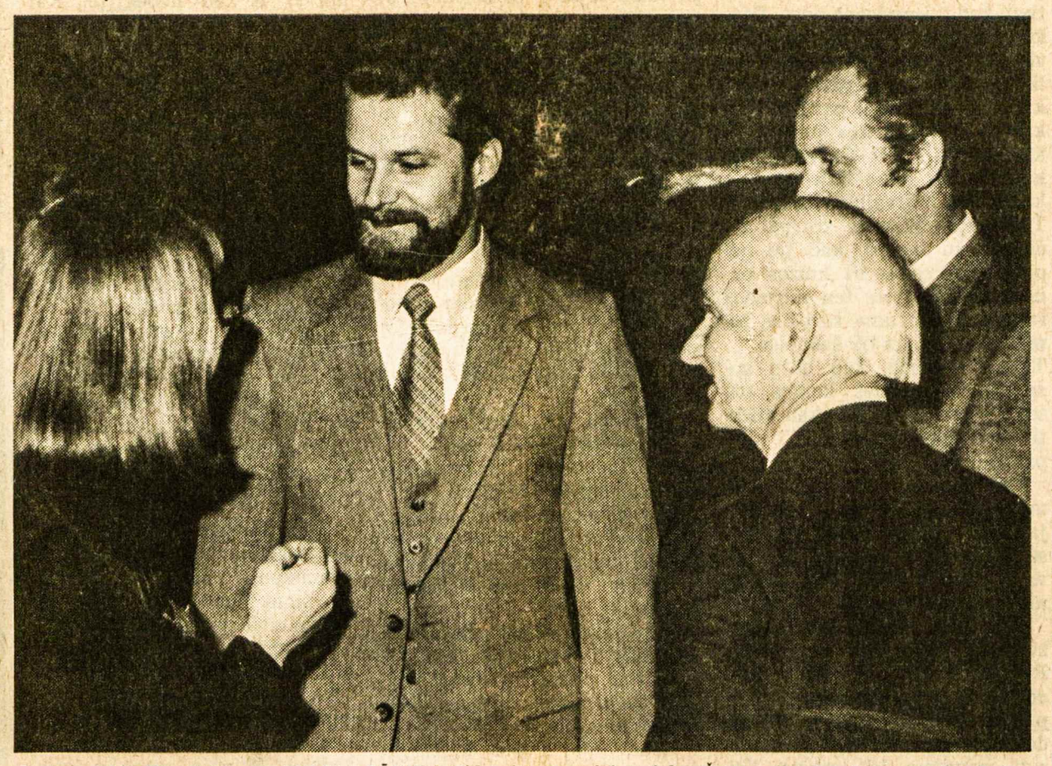

Pavergtos Latvijos disidentas OLAFS BRŪVERS (viduryje), neseniai pasiekęs Š. Ameriką, pasakė pagrindinę kalbą Latvijos nepriklausomybės paskelbimo 63-čios sukakties minėjime Toronte. Su juo kalba adv. JOANA KURAITĖ, KLB pirmininkė, dešinėje — latvių liuteronų arkivyskupas A. LŪSIS Nuotr. J. Ligerio

PRANEŠIMAS IŠ ITALIJOS

Lietuvių rūpesčiai Romoje

Numatomi du lietuviai į kardinolus. Mons. Jonas Bulaitis pakeltas į arkivyskupus ir paskirtas pronuncijumi

Italijoje šiuo metu vyksta "Sov. Sąjungos kultūros dienos", kurias rengia italų-sovietų draugija. Jose demonstruojami sovietiniai laimėjimai, dailės paroda, dainos, šokiai. Iš Lietuvos yra atvykęs vienas ansamblis su dailės paroda. Sovietinės kultūros dienos rengiamos už Romos mažuose miestuose, kur yra daug italų komunistų, ypač Marche provincijoj. Minėtus renginius globoja Sov. Sąjungos ambasadorius Italijoje, kuris tą renginį ir atidarė. Tuo būdu sovietai panaudoja Lietuvos žmones parodyti italams, kaip laimingi yra lietuviai sovietinėje vergijoje.

Kardinolai

Milano "Il Giornale" ir Londono "Times" š.m. lapkričio 1 d. paskelbė, kad netrukus bus sušaukta konsistorija, kurioje popiežius Jonas-Paulius II paskelbs naujus kardinolus. Jų tarpe būsią du lietuviai, būtent, vysk. P. Marcinkus ir vysk. J. Steponavičius. Kad pirmasis bus paskirtas kardinolu, spėjama iš to, kad jis buvo paskirtas Vatikano vidaus reikalų tvarkytoju. Tai pozicija, kurią paprastai užima kardinolas. Apie vysk. J. Steponavičių rašoma, atrodo, remiantis ankstyvesniais spaudos spėliojimais, kai buvo paskirtas kardinolas "in pectore" ir iki šiol nepaskelbtas. Taip pat spėliojimų sričiai priklauso galimybė, kad vysk. J. Steponavičius, kaip kardinolas, bus perkeltas į Romą. Bet rašant šiais eilutes dar nebuvo nieko oficialaus.

Vyskupas iš Lietuvos

Vyskupas L. Povilonis, Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinis administratorius, beveik mėnesį išbuvo Romoje tarnybiniais reikalais, dalyvaudamas vyskupų posėdžiuose, kuriuose buvo svarstomi naujojo teisinio kodekso klausimai. Buvo priimtas popiežiaus Jono-Pauliaus II, drauge su juo vakarieniavo ir jam įteikė dovaną — gintarinę šv. Pauliaus figūrą. Popiežius, priimdamas dovaną, išreiškė savo dėkingumą ir pareiškė kasdien meldžiąsis už Lietuvą bei jos tikinčiųjų Bendriją. Manoma, kad tame susitikime buvo aptartas naujų Lietuvos vyskupų paskyrimo klausimas. Romoje buvo net kalbama apie numatytus kandidatus, bet iki šiol negirdėti nieko oficialaus. Iš to daroma išvada, kad vis nepavyksta susitarti su okupacine Sov. Sąjungos valdžia.

Tik trys klierikai

Lietuvių Šv. Kazimiero kolegijoje šiuo metu yra tik trys lietuviai klierikai ir vienas lietuvis studijuojantis kunigas. Yra keletas kitataučių klierikų. Kolegijos vadovybę sudaro penki kunigai — rektorius, vicerektorius, prefektas, dvasios vadas ir ekonomas. Šeštas kunigas tvarko kolegijos ūkį. Kolegija nuolat reikalinga finansinės paramos, bet dar daugiau — moralinės, t. y. naujų pašaukimų. Be jų ne tik kolegija, bet ir lietuviškos parapijos išeivijoje sunyks. Gėrimės lietuvių jaunimo kova už tikėjimą Lietuvoje, bet tos kovos dvasios nematyti išeivijoje. Išeivijos jaunimas turėtų suprasti, kad naujų kunigų klausimas yra gyvybinis. Jei kas domisi dvasiniu pašaukimu, tesikreipia į lietuvių kolegiją Romoje. Štai jos adresas: Pontificio Collegio Lituano di S. Casimiro, Via Casalmonferrato 20, 00182 Roma, Italy.

Seinų byla

Romos lietuviams, kaip ir kitiems, rūpi ir Seinų byla. Lomžos vyskupas M. Sasinowskis neleidžia Seinų bazilikoje laikyti Mišių lietuvių kalba. Išimtį padarė ten atsilankiusiems praėjusią vasarą prel. L. Tulabai ir kun. M. Burbai, bet tai buvo tik vienkartinis leidimas. Svečiams išvažiavus, padėtis nė kiek nepasikeitė. Lietuviai už savo teises ten kovoja bene 30 metų ir pradeda pavargti, o jaunimas yra stipriai viliojamas ateistinės propagandos, bandančios jį visai atitraukti nuo religijos. Popiežius Jonas-Paulius II apie tai yra informuotas. Tikimasi, kad jis ras sprendimą, priimtiną ir lietuviams, ir lenkams. Tuo reikalu lietuviai seniečiai yra parašę peticiją popiežiui.

Lietuvis pronuncijus

Mons. Jonas Bulaitis, 1958 m. baigęs Šv. Kazimiero kolegiją bei įšventintas kunigu, taipgi sudijavęs kanonų teisę ir diplomatiją, nuo 1963 m. dirbo diplamatinėje Vatikano tarnyboje, eidamas įvairias pareigas Korėjoje, Čilėje, Sudane. "L'Osservatore Romano" 1981 m. lapkričio 22 d. pranešė, kad jis pakeltas į arkivyskupus ir paskirtas pronuncijumi Čado, Kongo ir Sudano valstybėms.

Tai bene pirmas istorijoje lietuvis pronuncijus tolimuose kraštuose. Jis yra gimęs Britanijos Londone 1933 m. birželio 26 d. Ten 1944-1952 m. mokėsi Šv. Ignoto jėzuitų kolegijoje. Filosofiją ir teologiją studijavo Gregoriaus universitete Romoje, kanonų teisę — Laterano universitete (kur gavo daktaro laipsnį), diplomatiją — Vatikano akademijoje. Jo rūpesčiu išleista Sibiro lietuvaičių maldaknygė "Marija, gelbėk mus" korėjiečių kalba.

Linkime naujajam arkivyskupui ir pronuncijui geriausios sėkmės atsakingose pareigose. **Kor.**

Pasaulio įvykiai

NAUJĄ ĮTAMPĄ LENKIJAI ATNEŠĖ SAVAITĘ TRUKĘS apie 350 studentų streikas Varšuvos ugniagesių akademijoje. Jie reikalavo, kad ši institucija būtų išjungta iš karinių mokyklų sistemos ir vidaus reikalų ministerijos kontrolės. Kompartija streiką likvidavo jėgos metodu, pasikvietusi kariuomenės ir policijos dalinius. Kariai nuo akademijos pastato atskyrė tūkstančius žiūrovų, o policininkai net su malūnsparnių pagalba užėmė akademiją. Studentai buvo suimti ir išvežti, bet vėliau paleisti be kraujo praliejimo. Į suimtųjų eiles pateko ir apie 20 studentus rėmusių "Solidarumo" unijos narių, kurie taip pat buvo paleisti. Valdžia paskelbė ugniagesių akademijos uždarymą, bet studijas norintiems tęsti studentams pažadėjo įsteigti kitą akademiją. Panašūs studentų streikai, susilaukę 100.000 dalyvių, vyksta ir Lenkijos universitetuose. Jie prasidėjo dėl studentų reikalavimo atleisti iš pareigų nepopuliarų vieno universiteto rektorių, o dabar tais streikais jau siekiama pilnos akademinės laisvės. Dėl jėgos panaudojimo prieš ugniagesių akademiją gali nutrūkti lapkričio 4 d. pasiektas kompartijos vado gen. W. Jaruzelskio susitarimas su "Solidarumo" unijos vadu L. Walensa ir Katalikų Bendrijos primu arkiv. J. Glempu bendradarbiauti ekonominių Lenkijos problemų sprendimuose. Unija dabar grasina visuotiniu 24 valandų streiku, jeigu seimas priims įstatymą, valdžiai suteikiantį ypatingas teises tvarkai atstatyti. Nevykusiu tokio įstatymo pavyzdžiu "Solidarumas" laiko ugniagesių akademijos streiko likvidavimą. Bendroji Europos Rinka pranešė, kad Lenkijai bus parūpintas $660 milijonų kreditas papiginta kaina įsigyti maisto gaminiams. Paskolą iki $850 milijonų maisto tiekimui padidino ir JAV vyriausybė.

Neįvykęs streikas?

Švedijoje gyvenančių estų pranešimu, gruodžio 1 d., 10-10.30 v. r., turėjo įvykti pusvalandžio streikas Taline, Rygoje, Vilniuje ir Kaune. Platinamais atsišaukimais buvo reikalaujama karinių sovietų pajėgų pasitraukimo iš Afganistano, nesikišimo į Lenkijos reikalus, demokratijos atstatymo Sovietų Sąjungoje pagal Jungtinių Tautų chartą, Helsinkio konferencijoje įsipareigoto žmogaus teisių gerbimo. Spaudą pasiekę pranešimai iš Talino betgi teigia, kad ten nebuvo matyti jokių streiko ženklų. Vyko normalus susisiekimas, kurį streikas turėjo nutraukti pusvalandžiui. Krautuvės buvo pilnos pirkėjų. Daroma išvada, kad planuotas streikas Estijoje neįvyko. Iš Lietuvos ir Latvijos vis dar nėra jokių pranešimų.

Uždarė ligoninėje

A. Sacharovas su žmona Elena po dviejų savaičių badavimo Gorkio mieste buvo perkelti ligoninėn, kur jiems dabar greičiausiai bus panaudotas priverstinis maitinimas. Badavimu jiedu reikalavo, kad pas E. Sacharovienės ankstesnių vedybų sūnų Aleksejų į JAV būtų išleista marčia laikoma Liza, su juo susituokusi neakivaizdiniu būdu. Ją, traukiniu norėjusią vykti į Gorkį, suėmė KGB agentai. Jie reikalavo, kad ji atsisakytų apsilankymo pas Sacharovus, kuriems norėjo nuvežti iš prancūzų fizikų J. C. Pecker ir L. Michel Maskvoje gautų mokslinių dokumentų. Esą ši dovana būtų pašalinusi A. Sacharovo izoliaciją nuo mokslinių laimėjimų pasaulyje. Suimtoji buvo KGB automobiliu išvežta iš Maskvos ir paleista 10 mylių nuotolyje. Maskvon ji grįžo tik po kelių valandų.

Žudikų gauja

JAV prez. R. Reagano bei jo pagrindinių pareigūnų apsaugą teko gerokai sustiprinti dėl žvalgybos institucijas pasiekusių žinių, kad Libijos diktatorius plk. M. Gaddafis į JAV yra atsiuntęs penkis žudikus. Slapta informacija buvo gauta iš libaniečio teroristo, užmezgusio ryšius su CIA agentūra. Esą tie žudikai lėktuvu atskrido į Montrealį, Toronte susitiko su Libijos agentais JAV ir privačiais automobiliais buvo nuvežti Detroitan. Atentatui prieš prez. R. Reaganą jie aprūpinti priešlėktuvinėm ir prieštankinėm raketom, kurios galėtų numušti prezidento lėktuvą, susprogdinti neperšaunamą automobilį. Teigiama, kad plk. M. Gaddafis prez. R. Reagano nužudymu nori atkeršyti JAV laivynui už dviejų sovietinių savo lėktuvų numušimą praėjusią vasarą virš Sidros įlankos. Kitais atentato taikiniais numatyti du sekretoriai: valstybės — A. Haigas ir krašto apsaugos — C. Weinbergas. Jie stropiai saugojami net ir savo kelionėse užsienyje.

Komunizmo bazė

Amerikos Valstybių Organizacijos užsienio reikalų ministerių posėdyje A. Haigas Nikaragvą pavadino centrine Kubos ir Sovietų Sąjungos baze komunizmui skleisti Centrinėje Amerikoje. Nikaragva sparčiai ginkluojama sovietiniais naikintuvais ir tankais, jos kariuomenę norima padidinti iki 50.000 vyrų. Kuba ten yra atsiuntusi jau 1.500 karinių savo patarėjų. Pasak A. Haigo, juokingas yra Nikaragvos kaltinimas JAV, kad jos kišasi į Salvadoro reikalus, kai tenai tėra 31 amerikietis patarėjas.

KANADOS ĮVYKIAI

Priimta konstitucija

Pusantrų metų trukusi kova dėl Kanados konstitucijos gruodžio 2 d. buvo užbaigta parlamento narių balsavimu, patvirtinusių Britų Š. Amerikos Akto pakeitimus bei jo parsivežimą iš Britanijos. Naujojon konstitucijon yra įjungti žmogaus teises visiems kanadiečiams užtikrinantys paragrafai, prancūzų bei anglų kalbos apsauga, švietimas abiejomis kalbomis provincijose mažumą sudarantiems kanadiečiams. Konstitucijon taipgi įtraukta ir jos ateities pakeitimų procedūra, paliekanti nemažų teisių provincijoms. Naujos konstitucijos projektui pritarė devynių provincijų vyriausybės, išskyrus Kvebeko premjerą R. Levesque. Kanados parlamentas istorinį žingsnį patvirtino 246:24 balsų santykiu. Nors visų trijų partijų vadai rėmė konstitucijos projektą, prieš jį visdėlto balsavo 17 konservatorių, 5 liberalai ir 2 socialistai, remdamiesi įvairiomis priežastimis. Abiem kalbom sugiedojus "O Canada", prasidėjo šampano butelių atkimšimas parlamento raštinėse.

Nors oficialiai buvo džiūgaujama, kad Kanada pagaliau taps pilnai nepriklausoma valstybe, tas džiugesys nebuvo gilus. Pilną nepriklausomybę Kanada jau yra gavusi prieš 50 metų. Konstitucija Britanijos parlamente tada buvo palikta vien tik dėlto, kad dėl jos parsivežimo bei reformų Kanados vyriausybė negalėjo susitarti su provincinėmis vyriausybėmis. Dabar susitarimas buvo pasiektas, bet jį, kaip senais kolonijiniais laikais, pirmiausia turės patvirtinti Britanijos parlamentas. Daug kam atrodė, kad būtų buvę geriau pirmiausia parsivežti konstituciją ir tik tada daryti jos pakeitimus pačios Kanados nuožiūra be Britanijos parlamento patvirtinimo. Dabar gi belieka džiaugtis, kad tų patvirtinimų nereikės kitiems konstitucijos pakeitimams.

Ministeris pirm. P. E. Trudeau konstitucijos parsivežimu bei reformomis norėjo užtikrinti Kvebeko pasilikimą Kanados federacijoje. Prancūzų mažumai padarytomis nuolaidomis angliškose provincijose jis tikėjosi sustabdyti premjero R. Levesque kurstomą separatizmo bangą. Šis tikslas nebuvo pasiektas — Kvebekas tapo vienintele konstitucijos nepasirašiusia provincija. Dėlto ten liko neužtikrinta anglų kalbos apsauga, angliškos mokyklos gyventojų mažumai. Premjeras R. Levesque konstitucijos pakeitimą bei jos parsivežimą be Kvebeko sutikimo laiko savotiškomis šios provincijos laidotuvėmis. Jis netgi įsakė valdinėms savo įstaigoms visą savaitgalį laikyti Kvebeko

(Nukelta į 9-tą psl.)

Šiame numeryje:

Organizuota ateitis
Lietuvių kolonijose trūksta mokslinio-kultūrinio organizuotumo
Lietuvių rūpesčiai
Pranešimas iš Italijos apie dabartinius įvykius
"Atžalos neauga ant nudžiūvusių medžių ..."
Paskutinė rašino dalis apie prancūzės išgyvenimus Lietuvoje
Opioji tema
Prof. A. Musteikis atsako savo oponentams lietuvių-žydų klausimu
Lietuvos laisvinimas dabartinės politikoje
VLIKo suvažiavimas Klevelande ir svarstyti klausimai
Nuoširdūs, bet nerealūs planai
Lituanistinės mokyklos ir siūlomos jų reformos
Ponchiellio "Lietuviai" Toronte
Stasys Santvaras apie šios operos spektaklį Kanadoje
Kai britai deportavo lietuvius
Lietuvių kilmės istorikas apie lietuvių pėdsakus Britanijoje
Baltiečių koncertas universitete
Estų, latvių ir lietuvių koncertas Toronto universitete
Lietuvės romanas latviškai
B. Pūkelevičiūtės romanas "Velykos be varpų" latvio akimis

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $15, pusmetinė — $8. Rėmėjo prenumerata $20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $15.00 per year, $8.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

ILGĄ REPORTAŽĄ APIE RELIGIJĄ pavergtoje Lietuvoje išspausdino "The Buffalo News" 1981 m. lapkričio 21 d. laidoje. Tas pats reportažas, atrodo, buvo paskelbtas "Los Angeles Times" ir "Washington Post", nes reportažo autorius Robert Gillette yra jų bendradarbis, lankęsis Lietuvoje. Pasak jo, katalikybė Lietuvoje, nežiūrint 41 metų priespaudos, esanti gyva. Pamaldas lanko vienas milijonas gyventojų, t.y. 30-40%. Apie 80% save laiko katalikais. Sekmadieniais Vilniaus šventovės esančios perpildytos. Mieste jų (veikiančių) esama 8, už miesto — 2. Pamaldos laikomos lietuvių ir lenkų kalbomis. Pamaldų lankytojų eilėse matyti daug jaunų veidų. K. Bendrija Lietuvoje esanti susijusi su tautiškumu, nors netaip glaudžiai, kaip Lenkijoje.

Trumpai atpasakojęs Lietuvos istoriją, reportažo autorius primena sibirinius trėmimus, kuriuose nukentėjo 360 kunigų ir 350,000 pasaulėčių 1945-1951 m. Sovietinė valdžia esą labai varžo religinį gyvenimą, tikėdamasi, kad tuo būdu religija išnyks, bet iki šiol tai nepasitvirtino. Labai populiarios Lietuvoje Vatikano radijo programos lietuvių kalba, ypač jaunimo eilėse.

SAUGUMO POLICIJA (KGB)labiausiai rūpinasi Lietuvos tikinčiųjų varžymu, ypač kunigų ir seminaristų sekimu. Dabar esama per 700 kunigų, t.y. daugiau kaip pusė prieškarinio skaičiaus (1300). Kunigų seminarijoje Kaune turima apie 100 klerikų; 1964 m. buvo tik 28. Valdžia kontroliuoja kandidatų priėmimą ir maždaug pusę jų atmeta. Ypač nepriimtini sovietinei valdžiai kandidatai su akademiniu išsilavinimu. Esą valdžia nori laikyti kunigus žemesniame išsilavinimo lygyje. Be to, ji bando visus kandidatus padaryti savo šnipais. Tikintieji priešinasi visais įmanomais būdais. Vienas jų — pogrindžio seminarija, kuri priima saugumiečių atmestuosius kandidatus. Deja, slaptos seminarijos sąlygos sunkios, ir 1980 m. ją baigė tiktai du kunigai. Veikia slaptos vienuolės, dirbančios daugiausia ligoninėse. Religinės literatūros ateina iš Lenkijos. Trūkstamus tikybinius tekstus kunigai ir pasauliečiai slaptai padaugina naminiu būdu. Ryšium su įvykiais Lenkijoje saugumiečiai padidino savo budrumą ir labiau seka religinę veiklą Lietuvoje.

PASAULIO VYSKUPŲ SINODO SVARSTYBOMS 1983 m. parinkta tema "Susitaikymas ir atgaila Bendrijos misijoje". Pasaulio vyskupų sinodo generalinis sekretorius arkiv. Jozef Tomko pranešė, kad temą parinko pats popiežius po plačiai pravesto apklausinėjimo. Numatyta nagrinėti atgailos bei susitaikymo sąvokas konkretaus gyvenimo ir sakramentinėje plotmėje.

ARKIV. JOSEF GLEMP, Lenkijos primas, pranešė, jog Jonas-Paulius II apsilankys Lenkijoje ateinančiais metais, 600 metų sukakties proga nuo stebuklingojo Čenstachavos Marijos paveikslo atsiradimo Lenkijoje. Ta sukaktis Lenkijoje numatoma švęsti 1982 m. gegužės mėnesį.

KARD. FRANZ KOENIG pranešė, kad Jonas-Paulius II priėmė kvietimą aplankyti Austriją 1983 m. Popiežius dalyvaus 300 m. sukaktyje nuo Vienos miesto išvadavimo. Vienos gyventojus iš turkų apsupimo tada išlaisvino Lenkijos karalius kunigaištis Jonas III Sobieskis. Istorikai tą mūšį laiko lemiamu, pakreipusiu kovų eigą krikščionių naudai ir apsaugojusiu Europos krikščioniją nuo mahometonų antplūdžio. Turkų kariuomenė, susidedanti iš 200,000 karių ir vadovaujama Kara Mustafa, 1683 m. buvo apgulusi Vieną, iš kurios Austrijos imperatorius Leopoldas jau buvo pabėgęs. Sobieskis, Šv. Sosto prašomas, atvyko to miesto ginti su 25,000 lenkų kareivių. Juos papildė 51,000 Romos imperijos karių. Rugsėjo 12 d. pats Sobieskis su savo vadovaujama lenkų kavalerija staigiu prasiveržimu nulėmė mūšį ir tuo būdu išgelbėjo Austrijos bei Vengrijos plotus nuo turkų.

HARTFORDO ARKIV. JOHN F. WHEALON perspėjo vietinių moterų grupę, nurodydamas, kad jų veiksmai esą, jei neheretiški, tai bent schizmatiški. Toje arkivyskupijoje yra susidariusi 30 meterų grupė, kuri renkasi bendrai maldai ir bando laikyti Mišias be kunigo. Arkivyskupas nurodė, kad moterys neturinčios teisės naudoti Mišių apeigas kokiam nors savajam protestui, o juo labiau Mišias paversti žaislu.

PAVERGTOS LIETUVOS EVANGELIKŲ-LIUTERONŲ kunigai, kaip ir katalikų, nėra vienodai nusistatę sovietinės priespaudos atžvilgiu. Dalis jų yra linkę į kolaboraciją, kiti laikosi laviruojančios taktikos, treti drąsiai priešinasi religijos priespaudai. Pirmajai grupei atstovauja vysk. J. Kalvanas, trečiajai — kun. J. Armonaitis, kun. L. Fetingis, kun. Liutkus, kun. Gavėnis. Vyskupo J. Kalvano vadovaujama konsistorija 1981 m. birželio 7 d. išsiuntinėjo raštą užsienyje gyvenantiems lietuvių evangelikų kunigams ir jų veikėjams, kuriame yra smerkiama minėtų drąsiųjų kunigų veikla. Jie kaltinami ardymu tvarkos, neklausymu konsistorijos, skleidimu šmeižtų.

VYSK. ENRICO MANFREDI buvo Jono-Pauliaus II oficialiai paskirtas atstovauti Piacenza miesto teisme ir atsisakyti daugiau nei $3,000,000 palikimo, kurį jam neseniai buvo palikusi Rosa Buzzini Quattrini. Tai anksčiau šioje skiltyje minėtoji prieš porą mėnesių mirusi moteris, kuri skelbėsi turėjusi Švč. Mergelės Marijos regėjimus ir taip iš maldininkų surinkusi daug pinigų. K.Bendrija per visą tą laiką laikėsi labai santūriai tų tariamųjų regėjimų atžvilgiu ir visada skelbė, jog nieko antgamtinio ten nerandanti. Po regėtojos mirties rastame testamente, kuriuo visi pinigai buvo palikti popiežiui, slypi mintis, kad, priimdamas pinigus, popiežius tuo veiksmu patvirtinsiąs regėjimų autentiškumą. Popiežius nei vieno, nei kito nepadarė.

K. BENDRIJA GANOJE jau padarė tokią pažangą, kad nebe sau jieško misijonierių, o siunčia savo kunigus kitur. Pirmąjį misijonierių kun. Franklin Nubmasah jau išsiuntė į Botsvaną. Prieš išsiunčiant, vietos vyskupas Francis K. A. Lodonu jam įteikė misijonierišką kryžių.

DU SALVADORO VYSKUPŲ KONFERENCIJOS ATSTOVAI atvyko Vašingtonan JAV vyskupų konferencijos suvažiavimo metu ir pareiškė atvykę pasakyti tiesą apie savajame krašte vysktantį pilietinį karą. Vysk. Pedro Aparicio ir Salvadoro vyskupų konferencijos sekretorius mons. Freddy Delgado pranešė, kad problemą San Salvadore kelia sovietų remiami sukilėliai, ir todėl JAV karinė pagalba dabar būtinai reikalinga Salvadoro valdžiai. Jeigu JAV galėtų kaip nors sustabdyti sovietų ginklų tiekimą Salvadoro sukilėliams, tada tos pagalbos nereikėtų. Į vyskupų suvažiavimą iš Salvadoro buvo atvykta pačiu laiku, nes tada JAV vyskupai svarstė ar priimti pareiškimą, pasisakantį prieš betkokią JAV karinę pagalbą tam kraštui.

MAHOMETONAI ROMOJE gavo leidimą pasistatyti šventovę. Mahometonų centro Romoje sekretorius princas Amini pagyrė Romos zonavimo komisijos sprendimą ir pranešė, jog bus statoma šventovė su mahometoniškų studijų centru and kalno į Romos vakarus. Toji statyba buvo planuojama jau 10 metų, bet iki šiol vis atsirasdavo visokių kliūčių.

KUN. J. STŠ.

RENAISSANCE RARE
COINS
AND ANTIQUES

PERKU IR PARDUODU AUKSO IR SIDABRO SENAS MONETAS, SENUS KIŠENINIUS LAIKRODŽIUS IR (ESTATE) BRANGENYBES. TURIME PARDAVIMUI LIETUVIŠKŲ MONETŲ PILNUS RINKINIUS. LIETUVIAMS NUOLAIDOS.

860 KING ST. WEST
HAMILTON, ONT.
416 - 522 - 3202

"Atžalos neauga ant nudžiūvusių medžių..."

Prancūzės Mireille Lucault knyga apie gyvenimą Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje 1965-1973 m.

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Vaikų tautybė

Besiruošdama su visa savo šeima aplankyti vyro tėviškę Lietuvoje, autorė prasitaria, kad vyksta iš Maskvos be valdžios leidimo, kurio reikėtų jai kaip užsienietei. Ji jaučiasi esanti gyvenamo krašto žmogus, tačiau kelia savo vaikų tautybės klausimą: kas jie — lietuviai ar prancūzai? Štai ką ji rašo tuo klausimu:

"Tai neišsprendžiama problema. Aš nesutinku mirti juose (vaikuose) ir būti tiktai priedu giminėje. Sunku sutikti su mintimi, kad esi mažesnė pusė. Penkiolika dienų būdami su kitais vaikais bei žaisdami savaime palinko į jų pusę, pasirinkdami kalbą. Net ir vieni pasilikę ima kartais ir nebekalba prancūziškai nežinia kodėl. Galbūt dėlto, kad vietine kalba išsireiškiama kaikuriais atvejais stipriau. Tuo tarpu tai nėra svarbu, tačiau turiu budėti, kad jie neperžengtų ribos, už kurios nebėra grįžimo, nes ten mirusios šaknys nebepriima savosios žemės. Kol kas tai tik šaknelės. . . Tačiau nenoriu, kad būtų apspręsta be manęs kokios tos šaknys turi būti. Atvykau atlikti tam tikro vaidmens" (261 psl.).

Dėl menko lietuvių kalbos mokėjimo autorė vyro tėviškėje jaučiasi svetima, nepriimta. Rusų kalba Lietuvos kaimuose nevartojama, ir dėlto nėra komunikacijos su vyro giminėmis.

"Jaučiu ant savęs sunkų žvilgsnį, tylų, bet atmetantį. Prie šio stalo nėra maldos Dievo. Nėra nė kunigo. Jam tenka pakelti šeimos nepasitenkinimą dėl to, kad atvirai patarė nedaryti spaudimo dėl krikšto. Nekilo man minties jį aplankyti. Jis būtų galėjęs mums padėti, nors mes ir nelankėm jo šventovės su veidmainiškais mostais. Galbūt jis nebūtų norėjęs to, nes nebuvo nuoširdumo. O gal keliais žodžiais būtų sušvelninęs akmeninį žvilgsnį? Bet ar būtų buvęs pasiektas pilnesnis pralaimėjimas? O aš laimėjau dėl krikšto dėlto, kad mano priešininkai pasidavė. Po to niekas nieko daugiau manęs neprašė, tiesiogiai nesikreipė" (261 psl.).

Lietuvos vaizdai

Pastabi autorė, be oficialaus leidimo nuvykusi į Lietuvos gilumą, turėjo progą aplankyti Trakus ir kitas vietoves, bet bijojo važiuoti Baltijos pajūrin, kur reikėtų nakvoti viešbučiuose ir registruotis. Apie matytus vaizdus autorė rašo:

"Vėlyvą vakarą žemė užmiega, o keliai atsidaro. Tai žemė, kuri lengviau alsuoja nei rusiškoji, nes ji neužmiršo, kad tebėra nuosava ir mylima. Yra kolchozinių kaimų, kurių namai visi panašūs, bet daugiausia provincija gyvena senovės nuotaika. Ramybė gyvulių, ramybė žmonių. . . Žmonės tebegyvena žeme. Namai seni, su plūkta asla, sienos išbaltintos kalkėmis, lovos iš stambių lentų, šventųjų paveikslai ir šventinta verba. Visiškas prisirišimas. Senoji tavo (vyro) teta, gyvenanti pamiškėje, yra dar viena lankytinų vietų. Ją aplankysime nieko nesiklausę. Ji gyvena tiktai gamtos ritmu ir saulės laiku. Ji galėtų manyti, kad valdo visą pasaulį, nes jai priklausančiame pasaulėlyje ji yra valdovė — valdovė savo kiemo, dviejų avių, karvių (kaikurios priklauso kolchozui ir pas ją tėra 'pensijone'). Taip ji galėtų jaustis, bet žemės žmonės yra kuklūs... Niekas ar beveik niekas nėra pasikeitę tame pamiškės name, išskyrus elektrinę lempą ir televiziją, kuria naudojamasi labai retai. Kai reikia anksti keltis, nėra laiko, o vakaro pokalbiai tinka tiktai miestiečiams" (264-265 psl.).

Autorė primena sovietinę propagandą, kuri sako, jog Lietuva 1913 m. beveik neturėjo elektros, bei įrodinėja, kad be sovietinės valdžios ir dabar jos neturėtų.

Jos aplankytas ūkis buvo toks pat, kaip ir karo pabaigoje. Jame esą tikriausiai lankėsi ir "miško broliai", nes yra nuošalus, toli nuo didžiųjų kelių.

Lietuvaitė Australijon

Grįžusi Maskvon, prancūzė autorė gavo prašymą iš savo vyro šeimos pagloboti Eglę Mažeikaitę, kuri gavo leidimą emigruoti pas savo senų laikų sužadėtinį Petrą, gyvenantį Australijoje. Petras, užėjus sovietinei okupacijai, išėjo partizanauti ir dingo. Jo draugai grįžo, o Petras ne.

Labai nuliūdo jo sužadėtinė Eglė, bet liko jam ištikima ištisus 30 metų. Pagaliau atėjo žinia, kad jis gyvas ir kviečia Eglę Australijon. Nors nesitikėjo, bet Eglė gavo sovietinės valdžios leidimą emigruoti. Nereikėjo mokėti net už išeito mokslo diplomą, nes jau sulaukė pensininkės amžiaus.

Nustatytą dieną Eglės draugai atvežė ją į Vilniaus orauostį ir paliko, bet užmiršo jai atiduoti lėktuvo bilietą, kurį turėjo vairuotojas savo kišenėje. Ji negalėjo patekti į lėktuvą. Vairuotojas betgi važiuodamas namo atsiminė bilietą, apsisuko ir grįžo į orauostį. Paskutinę minutę ją įsodino į lėktuvą, jau pasiruošusi kilti. Pirmą kartą gyvenime ji skrido lėktuvu, tad susijaudinimas buvo didelis. Maskvoje ją pasitiko prancūzės autorės šeima ir globojo ištisą savaitę, kol galutinai sutvarkė emigracijos dokumentus.

Kadangi Eglė nakvojo autorės šeimos bute, parodė visą savo "turtą", kurį buvo sukrovusi į kelioninį maišelį. Jame buvo tiktai suvenyrai. Nebuvo nė drabužių, nes juos ten nusipirks. Lietuviška apranga netinka Australijos klimatui, be to, ten ir mada kitokia.

"Ji ištuštino savo maišelį, kaip vaikas, kuris skaičiuoja slaptus savo turtus, kad parodytų mums, kas beliko iš jos gyvenimo.

— Kad tik neužmiršėiau šios magnetinės juostelės. Joje įregistravau paukščių čiulbėjimą. Ten pas jį tokių paukščių nėra; aš jų pasigesiu.

Raudonojoj aikštėj nustatytu ritmu žingsniuoja kareiviai. Gorkio gatvėje matyti raketos, pridengtos penkiolikos respublikų ženklais. LTSR — Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika. Visa tai yra tikrovė, kuri ją lieča tik iš tolo. Nežinia, ar ji kada nors grįš. Tai jos atsisveikinimas. Ji betgi neverkia. Prieš 30 metų buvo daug blogiau. Pagaliau ir ji išvyko iš kaimo, kai šis išnyko vedant kelią. . .

Šeremetievo. Valstybės siena. Lėktuvas. Už kelių dienų jiedu susitiks, ir viskas bus kitaip nei pramatyta — keistai, bukai: nežinia ką daryti su idiotišku, susenusiu kūnu, kuris nebepajėgia išreikšti viso to, kas buvo jame perdaug ilgai užgniaužta. Jiems tai atrodys kaip sapnas, košmariškas sapnas. Ji — labai pastorėjusi, o jis — nuplikęs. Kai gyvenama kartu, nepastebima pasikeitimų, bet kai tai atsiveria iš karto. . . Tai sapnas. Jiedu nebebijos jo. Tai kas, kad ten nėra paukščių giesmininkų. Jiedu palengva artės vienas prie kito ir susigyvens.

O kaip toli, Australija. . ." (270-271 psl.).

Sudiev Sovietijai

Po daugelio nemalonių patyrimų prancūzė autorė, nors ir buvo gavusi pastovų darbą Maskvoje ir pakenčiamai įsikūrusi su savo šeima, apsisprendė grįžti Prancūzijon. Proga grįžti — trečiasis kūdikis, kuris netrukus turėjo gimti. Ji nesunkiai gavo leidimą atostoginei kelionei į gimtąjį savo kraštą, bet sunkiau sekėsi jos vyrui, lietuviui, dar nebaigusiam savo studijų mokslinio kandidato laipsniui gauti. Pagaliau jam pavyko įtikinti vizas išduodančius pareigūnus, kad jis kaip šeimos tėvas turi lydėti ją, nes grįžimas vienai žmonai su trimis mažais vaikais būtų labai keblus.

Gavusi leidimus, visa šeima išvyko neva atostogų Prancūzijon ir iš ten nebegrįžo. Kai Maskvoje pakilo "Aerofloto" lėktuvas, autorė pasijuto esanti visai kitoje padėtyje ir taip parašė savo knygos pabaigoje:

"Prieš keletą minučių aš dar buvau svetimtautė, ištekėjusi už sovietinio piliečio; netrukus tu būsi svetimtautis, vedęs prancūzę. . . Tarytum dėl to kaikas pasikeistų. O jeigu abu patrauktume pečiais ir bandytume rasti momentą, kada šis pasikeitimas įvyko?!

Svetimtautis, svetimtautė, bet kam? Kaip paprastai, aš sveikinu žemę, kurią su šėlsmu paliečia nusileidžiantis lėktuvas, su širdies džiaugsmu. Tai gimimo šūksnis. Truputį apkurtus, reikia dabar pradėti gyvenimą naujame pasaulyje".

Tais žodžiais autorė baigia savo odisėją, kurioje su dideliu pastabumu, kartais su ilgokais ištęsimais, atpasakojo savo pergyvenimus. Epilogą autorė baigia žodžiais: "Atžalos neauga ant nudžiūvusių medžių. . ." Nevisai aiški tų žodžių prasmė. Atrodo, kad tas nudžiūvęs medis yra Lietuva. Tai matyti iš šių žodžių: "Senojo namo nebėra. Kaštanas baigia nudžiūti. Lietuvos vaikai yra išblaškyti po visus pasaulio kraštus. O tu — prancūzas (savo vyrui, Vert.). Tai daug paprasčiau. Tu nebesi svetimtautis" (286 psl.).

Taip manyti lenkia skaitytoją ir autorės pastaba viršelio puslapyje, kur ji taip rašo apie Lietuvą: "Tai šalis — beveik šmėkla (fantome), kurios neegzistavimas nebestebina. . . Šalis, sutrypta vienų ir kitų, nebeturinti tapatybės, o tiktai tylų pasididžiavimą".

Tiesa, autorės vyras tapo Prancūzijos piliečiu, bet tai nereiškia, kad jis nebėra lietuvis. Jeigu autorė mano, kad lietuvių tauta yra nudžiūvęs medis, labai apsirinka. Ji praeityje yra išgyvenusi daug sausrų, audrų, bet niekad nesunyko. Nesunyks ir dabar. Audrose užgrūdinta tauta, kad ir netekdama kaikurių atžalų yra pajėgi išlikti naujuose gyvenimo bandymuose ir sulaukti naujo prisikėlimo.

Pr. G.

NORITE TAPTI KUNIGU?
Vienuole? Esate virš 30 metų? Desire priesthood? Sisterhood? Over 30? Kreipkitės: Father Nigro, Gonzaga U. Spokane, 99259, USA.

Taip atrodo viršelis prancūzų žurnalistės MIREILLE LUCAUT knygos, kurioje aprašė savo išgyvenimus Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje

le gui
ne pousse pas
sur
les arbres morts

PADĖKA

A†A

STASIUI ŽIOBAI

iškeliavus į amžinybę, dėkojame kunigams už maldas laidotuvių namuose, šv. Mišias šventovėje ir apeigas kapinėse. Dėkojame šauliams už karsto nešimą, visiems, kurie velionį palydėjo į kapus, lankė laidotuvių namuose, užprašė šv. Mišias ir atsiuntė gėles.

Nuoširdus ačiū visiems —

Liūdinti žmona Kleopatra
ir duktė Debbie su šeima

A†A

ANTANUI VADAKOJUI

mirus, jo žmoną ALEKSANDRĄ, dukterį DANGUOLĘ, sūnų VYTĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame —

J. N. Uogintai

A†A

ANTANUI VADAKOJUI

mirus, žmonai ALEKSANDRAI, dukrai DANGUOLEI, sūnui VYTAUTUI nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi —

Vytautas Jonaitis *Vladas Pyragius*

A†A

ANTANUI VADAKOJUI

mirus, liūdinčiai žmonai, dukrelei, sūnui, žentui, marčiai, giminėms Lietuvoje ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą bei kartu liūdime —

North Bay, Ont. *Jasevičių šeima*

A†A

PAULINAI MACKEVIČIENEI

mirus, dukrai ELENAI ŠVIEŽIKIENEI, jos vyrui ir šeimai, dukrai LINAI, sūnui JONUI ir šeimai reiškiame nuoširdžiausią užuojautą —

A. G. Gardiner
Sudbury, Ont. *A. J. Kručai*

A†A

KAZIMIERUI GRIŠKAI

Čikagoje mirus,
žmoną ALDONĄ, bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

J. O. Dirmantai *J. O. Ažubaliai*
ir dukros *ir sūnūs*

E. Ažubalienė su šeimomis

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

VLIKo suvažiavime Klevelande prel. J. BALKŪNAS skaito invokaciją. Jo dešinėje — VLIKo pirm. dr. K. BOBELIS, kairėje — prezidiumo nariai

Nuotr. J. Garlos

Opioji tema

A. Musteikis

Lietuvių-žydų dialogą pratęsiant

ANTANAS MUSTEIKIS

Į mano plačią lietuvių-žydų dialogo apžvalgą kritiškai atsiliepė gerb. Z. Čėsna ("Kurčių dialogas irzliu tonu", "TŽ", 1981 m. 39 nr.) ir gerb. M. Goberis ("Neišmintingų politikų dėmės", 40 nr.). Jau vien tituliniai žodžiai (ypač pirmojo) išduoda propagandinius atsiliepusiųjų tikslus, kurie skaitytojo ne tik neartina prie tiesos, bet dargi nutolina, klaidina.

Tema yra labai rimta, bet nujaučiu, ką apie tokius atsiliepimus pasakytų mano bičiulis Kazimieras iš St. Petersburg Beach (Floridoj), būtent: turim reikalą su "nerimta publika". Aš to nesakau. Su savo oponentais noriu išlikti dalykiškas, tad bandysiu neįsileisti į jų pramintą asmeninį žodžiavimąsi.

Savo apžvalgoje dalykiškai ir akivaizdžiai, cituodamas oponentus, įrodžiau, kur dr. D. Levinas savo straipsniuose bei studijose ar Lietuvos žydų draugija savo atsakyme (kurį pasirašė a. a. pirm. J. Oleiskis) į kun. dr. Prunskio laišką skelbia netiesą, vartoja dvigubus mastelius, perdažo faktus. Nurodžiau kur prasikiša pagrindinis propagandinis triukas, vadinamas kortų pašymu. Deja, ir pastarieji oponentai pagrindžiai išliko vienašališki.

Kam reikalingos iškamšos?

Savo apžvalgos bei savų minčių šiuose atsiliepimuose aš neatpažįstu. Skaitytojas, kuris neskaitė mano apžvalgos, klaus, argi aš iš tikrųjų taip rašiau, kaip mano oponentai insinuoja. Tas, kuris skaitė ją, stebėsis, pirma, kaip galima taip iškraipyti jos mintis; antra, kam kartoti tuos pačius klausimus, kurie ten jau buvo vispusiškiau paliesti.

Z. Čėsna rašo: "Galiausiai, pasak Antano Musteikio, Lietuvos žydai atsakingi net už Gladkovo nusikalstamą veiklą". Ir M. Goberis panašiai atsiliepia: ". . . tuo tarpu už kokį tuziną žydų KGB valdininkų jau padaroma atsakominga visa žydų tauta". Tai akivaizdūs falsifikatai. Aš visiškai kitaip rašiau, būtent: ". . . Visa lietuvių tauta nekalta už paskirų jos individų kolaboravimą su naciais; visa žydų tauta nekalta už paskirų jos individų kolaboravimą su komunistais" (26 nr.).

Sekdamas M. Goberių, kuris randa tik kokį tuziną žydų nusikaltėlių, "KGB valdininkų", aš turėčiau naiviausiai tvirtinti, jog yra tik du lietuviai nacių kolaborantai, šaudę žydus, nes tik tiek šio pobūdžio lietuviškų nusikaltėlių pavardžių težinome. (Iš tikrųjų didžioji dalis saugumiečių pirmuoju bolševikmečiu buvo žydai, nors vargu kas jų pavardes atseks, o ką jau bekalbėti apie kitus kolaborantus. . .).

Z. Čėsna veržiasi pro atviras duris, kai retoriškai klausia: "Argi tuo tvirtinimu (jog atsitiktinė lietuviu šutvė keršijo žydams už tai, kad kaikurie žydai bolševikmečiu kolaboravo su rusais) galima pateisinti tragediją, įvykusią 'Lietūkio' garaže, Kaune, Vytauto prospekte?!" Bet kur aš ar kas nors iš lietuvių dialogo dalyvių tai pateisino, Čėsna nenurodo, necituoja. Kodėl? Atsakymas paprastas: niekas tų nusikaltimų nepateisino. Vienintelis, kuris atsistojo ties žudikų teisinimo riba, yra Tushnetas. Ar nesumaišyti adresatai?

Ir kitu atveju Z. Čėsna nurodo ne Levinui, tyrinėjimų instituto direktoriui, bet man ir kitiems skaitytojams, jog žydai nesididžiavo G. Zimano darbais ("lemiama įtaka kultūriniame-literatūriniame bare"). Z. Čėsna vėl iškreipia mano pastraipą apie Alperavičiaus vadovaujamą sovietinę ministeriją, ją pavadindamas privačia įmone, nors aš ten nurodžiau ir šaltinį, iš kurio duomenys paimti. Klysta ir Goberis, kai rašo, jog "ypač neįtikinančiai skamba toji straipsnio dalis, kur daromi priekaištai dėl žydų užimtų pozicijų valdžios aparate". Tokių priekaištų aš nepareiškiau. Ten tik patikslinau vienašališką Levino tvirtinimą, jog "būtų neteisinga prileisti, kad žydai būtų užėmę svarbius postus visose ar daugumoje sričių" (25 nr.). Dar daugiau: ši patikslinimą Goberis vadina "straipsnio tonu"!

Laikinosios vyriausybės atsakomybė

Z. Čėsnai aišku, kad sukiliminė vyriausybė pogromų "nesustabdė, nors galėjo tai padaryti". Esmėje reikia skirti du laikinosios vyriausybės laikotarpius: 1. prieš vokiečių okupaciją ir 2. okupavus visą kraštą. Jau daugelio buvo įrodyta, kad antrajame laikotarpyje žydų reikalai priklausė išskirtinai vokiečių galiai. ("Lietūkio" garažo žudynės vyko vokiečių priežiūroj). O pirmąjį laikotarpį tiksliau būtų pavadinti interregnum. Laikinosios vyriausybės galia pagrindžiai buvo simbolinė: ji neturėjo savo kariuomenės, policijos ar normalių ryšių. Jos vardu veikė ne tiek suplanuoti, kiek spontaniškai susiorganizavusių sukilėlių būriai. Jų didysis uždavinys — užbėgant vokiečiams už akių, atstatyti Lietuvos nepriklausomybę — esmėje pavyko. Konkrečiai tai reiškė kovą (ypač pasalūnišką) su pakrikusiais raudonosios armijos daliniais, o taip pat ir su jai talkinančiais komunistinių pareigūnų išpuoliais.

Kaip įprasta tarpvaldžio metu (aš nieko neteisinu), tada nukentėjo ne vienas vietinis žydas, rusas ar lietuvis, itartas kolaboravimu su komunistais. Man aišku, kad aplamai nukentėjo nekaltieji. (Kita vertus, aš netvirtinčiau, kad visi, nusikaltę visuotinėms žmogaus teisėms, sugebėjo laiku pasprukti į rytus).

Mano ir aplamai lietuvių tautos nusistatymas buvo išreikštas mano cituoto Pasvalio gimnazijos kapeliono kun. Varno viešais žodžiais, jog "negalima žudyti žydų, o reikia teismo, jei kas nusikalto" (23 nr.). Dabar lengva pranašauti į praeitį ir pakaltinti sukiliminę vyriausybę. Tačiau iš tikrųjų ji neturėjo priemonių palaikyti normalią tvarką tas kelias dienas, charakterizuotinas mūšių sąmyšiu, gyvybės rizika, žuvusiųjų gedėjimu bei laidojimu, ištremtųjų apgailestavimu ir "padugnių" ar pusiausvyros netekusių kerštu bei smurto išpuoliais.

Dvigubi masteliai

Aš niekur nereiškiau savo nuomonės apie tai, kaip reikia bausti totalitarinius nusikaltėlius. Z. Čėsna ironiškai sugestijonuoja, kad reikia "griebti pirmą gatvėje sutiktą lietuvį, įgrūsti jam į burną gaisrininkų žarną ir švirkšti vandenį, kol viduriai susprogs". Spėju, kad tai nuoroda iš konkrečios praeities į ateitį. Ką gi, tai Z. Čėsnos skonis. Aš tebesilaikau elementaraus principo, jog apie skonį neverta ginčytis.

Paliekant propagandinius blizgučius nuošalėje, betgi verta sustoti ties Z. Čėsnos iškelta galima "stribų" problema. Man aišku, kad abeji — nacių talkininkai ar kerštautojai, žudę nekaltus žmones (žydus ir nežydus), ir komunistų talkininkai, žudę nekaltus žmones (lietuvius ir nelietuvius), yra lygiai kalti. Ir čia nesvarbu, kokiais mitais prisidengę jie tai darė. (Naciai naikino "blogą" rasę, o komunistai — "liaudies priešus"). Z. Čėsnai atrodo, kad "stribai" nekalti. Stribai, kaip žinome, yra sulietuvintas rusiškas žodis naikintojai. (Tai buvo ne žiurkių ir ne tarakonų bet žmonių naikintojai). Nusikaltėliams aš vartočiau tą patį mastelį. Man dargi atrodo, kad "stribai", žudę nekaltus žmones, yra labiau nusikaltę, negu, sakysime, Vilniaus geto viršininkas Gensas. Pirmųjų intencijos savarankiškesnės, savanoriškesnės nei pastarojo. (Yra visokių kaltumo-nekaltumo pakopų).

Z. Čėsnos pastangos įpiršti vieną mastelį nacių atžvilgiu, kitą — komunistų atžvilgiu remiamos tuo, kad antrasis tarptautinis Nuernbergo tribunolas (Maskvai žlugus) apie komunizmą dar nepaskelbė savo ištarmės. Man gi (ir daugumai žmonių) nacių nusikaltimai buvo aiškūs ir prieš pirmojo tribunolo sprendimą; aiškūs ir komunistų nusikaltimai.

Menkas Z. Čėsnos argumentas, jog tariamai dėl to "komunistinė veikla laisvajame pasaulyje netraktuojama kaip nusikalstama". Z. Čėsna pamiršta, kad Amerikoje (ir kitur) ne tik komunistai, bet ir naciai taip pat traktuojami, ir jie turi savo partiją. O tai, kad nepriklausomoje Lietuvoje komunistai, niekad neatsižadėję nelegaliu keliu pagrobti valdžią, buvo nugrūsti į pogrindį (buvo ir daugiau tokių valstybių), galima laikyti tiksliu pavojaus pramatymu iš valstybininkų pusės. Ta partija kasė duobę krašto nepriklausomybei ir džiūgavo, kai svetima armija pagrobė valdžią ir sužlugdė nepriklausomybę, o tironiją pateisino ir pati ją vykdė.

Dvigubi masteliai kyšo ir M. Goberio mintyse, kai jis kalba apie reikalingumą "mažai tautai. . . turėti gerus santykius su . . . mažumomis", tartum didžiosios tautos gali vadovautis kitokia morale. Arba vėl — jis pateikia pavyzdį apie iškilų lietuvį sportininką ir keturis teismo pakaltintus lietuvius, tartum kita mažuma Amerikoje neturėtų pvz. garsių smuikininkų ir lygiai garsių atominių šnipų. . .

Galimas dar vienas žodelis apie tai, kad daugelyje kraštų pakaltinti žmonės laikomi nekaltais, kol jų kaltė neįrodyta. Argi mano oponentas to principo nesilaiko?

(Bus daugiau)

Lietuvos laisvinimas dabarties politikoje

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas Klevelande 1981 m. lapkričio 6-8 dienomis

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

(Tęsinys iš 48 nr.)

Pranešimai

Po ilgos eilės sveikinimų, kuriuos perskaitė VLIKo raštinės vedėja Margarita Samatienė, sekė pranešimai. VLIKo tarybos pirmininkas Lazauskas painformavo apie tarybos pasėdžius vienerių metų laikotarpyje nuo praėjusių metų seimo Toronte. Sudarytos dvi specialios komisijos: Lietuvos sienų ir politinių teisių. Sienų komisijos pirm. yra Ansas Trakis, teisių komisijos — Jonas Jurkūnas. Abi komisijos jau atlikusios eilę darbų. Į VLIKo tarybos posėdžius kviečiami specialūs prelegentai — įvairių sričių specialistai, tačiau paprastai posėdžiai yra uždari.

Lietuvos sienų komisijos vardu dr. Algis Regis pareiškė, kad sienų reikalu reikia susirūpinti, darbą gerai apmąstyti ir suplanuoti, nes visi Lietuvos kaimynai, įskaitant ir gudus, reiškia pretenzijų į Lietuvos teritoriją. Mažosios Lietuvos sienų klausimu yra intensyviai renkama medžiaga mūsų pozicijų gynimui pasiruošti.

VLIKo pirmininko dr. K. Bobelio pranešimas lietė Lietuvos politinės veiklos išplėtimą bei koordinavimą, tarptautinių Lietuvos interesų atstovavimą. Susidarė įspūdis, kad VLIKas turi platų informacijos tinklą visame laisvame pasaulyje, pastaruoju metu sustiprinęs akciją P. Amerikoje ir Australijoje. ELTOs informacija išeinanti šešiomis kalbomis. Pirmininkas priminė įvairias mus liečiančias problemas, ypač neteisingą lietuvių kaltinimą kolaboravimu su naciais, dokumentų falsifikavimą ir t. t. VLIKas siūlo tais reikalais rūpintis BALFui. Lietuvos bylos klausimu dr. Bobelis pasisakė gan santūriai, tvirtindamas, kad Lietuvos ir Baltijos valstybių bylos jokia Europos valstybė nekelsianti tarptautinėje viešumoje. Tai gali pradėti tik Amerika ar Kanada, kaip jau buvo pradėta Madrido konferencijoje.

Dr. K. Jurgėla, VLIKo vicepirmininkas politiniams reikalams, savo pranešime trumpai nušvietė VLIKo pastangas stiprinti didžiųjų kraštų vyriausybių palankumą Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Ta proga jis nusiskundė "politinėn veiklon pasišovusių asmenų" priekaištais spaudoje ir gyvu žodžiu prieš "nusipelniusius politinius lietuvių veiksnius", tuo "giliai pažeidžiant ligi tol buvusį politinėje veikloje lietuvių vieningumą" ir "savo elgesiu paniekinant Lietuvos valstybingumą".

Po penkiolikos minučių pertraukos visi su dėmesiu išklausė pranešimą VLIKo atstovo Venecueloje H. Gavorsko. Venecueloje VLIKo ir Bendruomenės santykiai esą glaudūs ir šilti. Nors plačiai veiklai Venecueloje nėra dėkingos dirvos, nes apie 700 lietuvių joje yra išsiblaškę po visus Venecuelos pakraščius, tačiau stengiamasi įtakoti krašto spaudą, kurios didžioji dalis esanti kairiųjų rankose.

M. Samatienė perskaitė raštu gautą pranešimą iš Argentinos, pasirašytą L. Sruogos. Argentinoje pravesta sėkminga propaganda didžiojoje spaudoje, o pasikalbėjimas su Vl. Šakaliu po Madrido konferencijos pasirodė net keliuose Argentinos ir Paragvajaus dienraščiuose. Buenos Aires dienraštyje "Conviction", šalia politinio straipsnio, pasirodė Š. Europos žemėlapis, kuriame Baltijos valstybės buvo parodytos kaip atskiros tautos.

Vilniečių atstovas A. Misiūnas kalbėjo Suvalkų lietuvių reikalu, prašydamas VLIKą ir visus mūsų veiksnius ateiti jiems į talką ir atitaisyti jiems daromas skriaudas.

Diskusijos

M. Blynas pranešė, kad Lietuvos Atgimimo Sąjūdis buvo pasiuntęs raštą V. Vokiettijos užsienio reikalų ministerijai, prašantį pasisakyti dėl Ribbentropo sutarties. Gautas įdomus atsakymas: Federacinė Vokietijos Respublika Lietuvos okupacijos niekada nėra pripažinusi ir nemananti pripažinti.

Ilgokai ir įdomiai kalbėjo A. Rinkūnas. Jo žiniomis, Suvalkų lietuviai nenorį prisijungti prie Lietuvos, nes jiems "geriau prie lenkų, negu prie rusų". Jis pareiškė savo nepritarimą Kalifornijos lietuvių idėjai pavesti Lietuvos vadavimo bylą komercinei bendrovei. Nors VLIKo valdyba jau pareiškusi savo nusistatymą, tačiau seimas turėtų tuo klausimu priimti rezoliuciją. Vienas lietuvis pabėgėlis turįs ryšių su kažkokiu Afganistano generolu, kuris lietuvius karo belaisvius išskirtų, jei būtų atsiųsta delegacija tiems lietuviams identifikuoti. Afganistano partizanai turi belaisvių, kurių tarpe esą lietuvių. Kalbėjo jis ir apie Suvalkų trikampio problemą, nupasakodamas trumpą epizodą apie lietuvio klieriko pokalbį anglų kalba su Seinų vyskupu.

J. Daugėla, Valstiečių Liaudininkų Sąjungos atstovas, kritiškai įvertino ryšius su atskirų kraštų organizacijomis. Politinės paramos reikalais reikia kreiptis į mūsų diplomatinę tarnybą, o ne visur steigti po mažą "vlikelį". Jei konsulatų nėra ar jie uždaryti, reikėtų atgaivinti. Siūlė sušaukti visų veiksnių politinę konferenciją, kad dirbtų drauge, o ne kovotų.

A. Balašaitienė prašė VLIKo seimą atkreipti dėmesį į mūsų politinių veikėjų amžių ir susirūpinti VLIKo ateitimi, ieškant būdų į jo veiklą įtraukti jaunąją kartą, kuri nesidomi mūsų politinėmis partijomis, nes nesupranta jų prasmingumo, kai nėra savos nepriklausomas valstybės.

Po pietų pertraukos inž. J. Jurkūnas, pritardamas A. Balašaitienės siūlymui, pareiškė tuo reikalu jau paruošęs planus, jų tarpe numatomą vadovėlį, kuris būtų išdalintas mokykloms ir organizacijoms. Pasisakė prieš profesinę talką Lietuvos bylai kelti.

Tautos Fondas

Popietinė sesija buvo skirta Tautos Fondo pranešimams. Pirmąjį pranešimą padarė TF tarybos pirm. A. Vakselis, trumpai nusakydamas pastangas plėsti TF atstovų tinklą. TF valdybos pirm. J. Giedraitis pranešė apie TF finansinę padėtį, ją pailiustruodamas skaitmenimis iš TF ižd. V. Kulpos paruoštos apyskaitos. TF išde esantis likutis 1981 m. rugsėjo 30 d. buvo $89,724.29, o Laisvės išde yra $43,553.67. Apyskaitoje nurodyta palūkanų suma parodo, kad pinigai yra pelningai ir sumaniai investuojami. Taip pat pabrėžta, kad kaikurie VLIKo pareigūnai savo kelionių išlaidas apmoka patys, o VLIKe esančių grupių įmokėjimai šlubuoja — iki šiol toje sąskaitoje yra vos $700. VLIKo išde gaunami testamentiniai palikimai ir Floridoje turimi du nuosavi sklypai.

Kanados lietuvių TF pirm. A. Firavičiaus pasakyta ilgoka patriotinio turinio kalba, palydėta $50,000.00 čekiu, susilaukė ilgų plojimų.

Paskaita

Dr. D. Krivickas savo paskaitoje analizavo VLIKo veiklos gaires besikeičiančioje tarptautinės politikos konjunktūroje. Jis pateikė ilgą akademinio lygio paskaitą, išnagrinėdamas ekonominio, politinio bei socialinio gyvenimo kryptis visame pasaulyje, ypač paliesdamas Sovietų Sąjungos, jos satelitų ir JAV problemas. Paskaita, trukusi daugiau kaip valandą, nerado tinkamo dėmesio išvargusiuose seimo dalyviuose, nors buvo bandoma diskutuoti tokius klausimus, kaip energijos ateitis, nafta, ekonominio gyvenimo perspektyvos. A. Rinkūnas pageidavo ryškesnės lietuviškos dalies analizės, o seimo atstovai pasiūlė VLIKo tolimesnės veiklos planuose įtraukti ir studijinės veiklos elementus.

Rezoliucijos

Sekmadienį po pamaldų seimo sesijos nariai vėl susirinko į Lietuvių Namus paskutiniam posėdžiui.

VLIKo pirm. dr. K. Bobelis pakvietė pateikti rezoliucijas komisiją, kurią sudarė: pirm. L. Grinius, T. Blinstrubas, Z. Juškevičienė, A. Laikūnas, J. Pažemėnas, A. Raulinaitis, P. Razgaitis, A. Sukauskas ir J. Virbalis. Buvo priimtos rezoliucijos dėl JAV lietuvių, neteisingai apkaltintų kolaboravimu su naciais, gynimo, VLIKo namų įsigijimo galimybių, deklaracijų paruošimo tarptautinėje spaudoje apie Lietuvos rusifikaciją, asmens teisių niekinimą ir Rusijos imperializmo plėtimą kitų tautų sąskaiton, dėl visuomenės supažindinimo su valstijų įstatymais testamentų srityje, dėl mūsų diplomatinės tarnybos stiprinimo, jaunimo itraukimo į Lietuvos bylos eigą ir t. t. Rezoliucijos buvo seimo priimtos be didelių diskusijų. A. Rinkūnas pakartotinai reikalavo L. Bendruomenės darbų pripažinimo, o T. Blinstrubas siūlė VLIKui apie savo veiklą nesivaržyti pasigarsinti.

Teisių komisijos pirm. J. Jurkūnas pateikė VLIKo statuto pakeitimų projektą. Gyvesnių diskusijų sulaukė nuostato pakeitimas, kuriuo VLIKo atstovo amžiaus riba keičiama nuo 21 iki 18 metų. Pakeitimas buvo priimtas balsavimo būdu. Pranešėjas minėjo, kad statutas nuo jo priėmimo 1964 m. buvęs taisytas 1965 ir 1970 m. seimų.

Paskutinį žodį tarė VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, pasidalindamas savo įspūdžiais ir pasidžiaugdamas sėkminga ir darnia seimo suvažiavimo eiga. "Seimas buvo atviras, gausus savo dalyvių skaičiumi, pozityvus savo veikla", — kalbėjo jis, pabrėždamas, kad tarptautiniai įvykiai turi įtakos VLIKo veiklai. Baigiantis dabartinės valdybos kadencijai, reikia tikėtis naujų uždavinių. Pareikšdamas savo padėką valdybos nariams ir šio seimo rengėjų komiteto pirmininkui V. Jokūbaičiui, dr. K. Bobelis užbaigė seimą. Dalyviai sugiedojo Tautos himną ir dar kurį laiką dalinosi įspūdžiais bei nuotaikomis.

Nuoširdūs, bet nerealūs planai

Praktinės lituanistinio švietimo problemos ne mažėja, o didėja

AL. GIMANTAS

Jei kas paklaustų, kokia tema nūdienos lietuviškoje periodikoje dažniausiai kalbama, vargiai ar bus suklysta teigiant, kad tai lietuviškojo švietimo išeivijoje reikalai. Rašo, kalba apie tai mūsų švietimo darbuotojai (jie tikriausiai yra vieninteliai žinovai), šiaip laikraštininkai ir įvairūs bendrosios veiklos vairuotojai, judintojai. Visi nori gero, visi nuoširdžiai rūpinasi lituanistiniu švietimu. Beveik visi ateina su naujomis idėjomis, mintimis, siūlymais, papildymais, reformomis. Bloga tik tai, kad mūsų dauguma, darydami konkrečius pasiūlymus, lyg ir pamirštame, kad mokslo metuose tėra labai ribotas mokslo dienų — šeštadienių skaičius, kurių iš viso tėra truputį daugiau kaip 30.

Vis pasigirsta nuoširdūs balsai, siūlantieji dar labiau plėsti, didinti esamas programas, lyg kartu didėtų ir tų šeštadienių skaičius. Juk ir tas mokslo šeštadienis labai ribotas valandomis laiko tarpas — tik nuo 9 iki 1 v. p. p. Kiek gi gali būti pamokų? Keturios, gal skubios ir trumpos penkios. Vieną kartą savaitėje.

Pagal skyrius ar klases — lietuvių kalba ir literatūra, tikyba, istorija, gal kiek geografijos, išeivijos istorijos, taut. šokių, sporto. Viskas svarbu, neatidėliotina, negalima šalin atidėti. O kur tėvynės pažinimas — praeities, dabarties, skaitymo, rašymo pratimai? Be to, prisideda ruošimasis valstybinėm bei tautinėm šventėm, Motinos Dienai, Kalėdoms ir pan. Pagalvoji, tie mūsų mokytojai turi būti "vunderkindai", galį viską aprėpti, visur suspėti, paruošti, perduoti, įdiegti mokinių sąmonėje.

Tiesioginė tėvų parama padėti vaikams ruošti namų darbus vis mažėja. Viskas paliekama skubos darbui penktadienio vakare. Kiti vakarai, tiesa ar ne, yra užimti reguliarios mokyklos reikalavimams.

Visuomenė labai daug reikalauja ir daug tikisi iš mokyklos, mokytojų, mažiau iš mokinių ir dar mažiau iš tėvų. Labai gerai, kad su LB parama vasaros metu suvažiuoja vienai savaitei mokytojai pasitobulinti, pasitarti, pabendrauti. Nagrinėjamos temos, diskutuojama, pasikeičiama patyrimu, darbo praktika.

Gal nebūtų pro šalį pasiūlyti, kad vieną kurią vasarą visa toji savaitė būtų paskirta konkrečiai išsikalbėti, kaip per tuos trisdešimt kelis šeštadienius, bent pakenčiamai, galima būtų išpildyti vis neplonėjančias programas.

Juk ir toliau girdime atskirus balsus, ar tokius lyg ir pusiau priekaištus, kodėl mūsų mokyklose nemokoma ir to, ir kito, visiškai nesigilinant į paprasčiausios tikrovės reikalavimus, kad tos mokslo dienos, teisingiau valandos, yra nepaprastai ribotos. Gal net svarstytini ir balsai, siūlantieji esamas programas neplėsti, bet mažinti, tikintis, kad tokiu būdu liks bent kiek daugiau laiko pagrindinių dalykų nagrinėjimui, vietoj gana paviršutiniško tik perbėgimo dėl laiko stokos.

Žodžiu, beveik visi turime savų pastabų, pageidavimų, siūlymų. Saliamoniškų sprendimų belaukiant, atrodo, ir toliau tarpusavy kalbėsime, gal net barsimės, bet nuo to šeštadienio mokyklai kažin ar bus lengviau.

Dirbantieji mokytojai ar tik nedažniau skundžiasi, kad vis sunkiau yra mokyti tolydžio su mažesniu pasiryžimu ateinančius mokyklon vaikus. Tai kartu reikštų, kad problemos ne tik nemažėja, bet dar didėja. Tam tikrai mūsiškių daliai, užsikrėtusiai saloniniu patriotizmu, labai sunku matyti ir jausti tikrąsias problemas, slegiančias mokymo darbą. Tokiems, jei kas kaltas, tai tik mokykla ir mokytojai. Bet antra vertus, kokia esame visuomenė, tokia ir lietuviškoji mokykla.

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Dalis VLIKo suvažiavimo dalyvių Klevelande 1981 m. lapkričio 6-8 dienomis

Nuotr. J. Garlos

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NUŽUDĖ MERGINĄ

"Tiesa" š. m. lapkričio 12 d. laidoje paskelbė trumpą pranešimą: "1980 m. rugsėjo 10 d. po Pasvalio vidurinėje mokykloje įvykusios sporto šventės namo negrįžo R. Jackevičiūtė. Po kelių dienų jos išniekintas kūnas rastas miesto ir kultūros poilsio parke. Visuomenei aktyviai padedant žudikas greitai buvo išaiškintas ir sulaikytas. Juo pasirodė esąs Pasvalio rajono Pumpėnų kolūkio elektrikas A. Vasauskas. Šis dvidešimt trejų metų jaunuolis, anksčiau teistas, vėl, būdamas neblaivus, įvykdė žiaurų nusikaltimą..." Jo bylą išvažiuojamame posėdyje Pasvalio mieste svarstė augščiausiojo teismo baudžiamųjų bylų kolegija: "Ištyrusi visas bylos aplinkybes ir atsižvelgusi į itin neigiamą teisiamojo asmenybę, ji nuteisė A. Vasauską aukščiausia bausme — sušaudyti. Procese dalyvavusieji visuomenės atstovai nuosprendžiui vieningai pritarė..." Augščiausiosios tarybos prezidiumas atmetė A. Vasausko malonės prašymą. Nuosprendis jau esąs įvykdytas. Pranešimas aiškiai neišsamus — platesnio aprašymo susilaukia menkesni nusikaltimai. Jeigu A. Vasauskas už merginos išniekinimą ir nužudymą buvo suimtas dar pernai ankstyvą rudenį, kodėl jo byla buvo atidėta ištisus metus? Nieko nekalbama ir apie ankstesnius nuteistojo nusikaltimus, dėl kurių jis tapo itin neigiama asmenybe. Nepateikiama jokių duomenų ir apie pačią auką — R. Jackevičiūtę.

VILNIAUS BLAIVYKLA

Angelina Orendarytė "Komjaunimo Tiesos" spalio 14 d. laidoje paskelbė pasikalbėjimą su milicijos mjr. Rimantu Pelėda, išblaivinimo įstaigos viršininku. Kai ji lankėsi blaivykloje, lentelėje jau buvo įrašytas skaičius "9090", iš kurio paaiškėjo, kad tiek klientų šiemet aptarnavo minėtoji įstaiga. Mjr. R. Pelėda pasakojo: "Neramu, kad vien per šių metų 6 mėnesius pas mus pabuvojo 1846 jaunuoliai. Tiesa, tai 281 žmogumi mažiau negu pernai, tačiau negerai, kad dauguma jų — jauni pramonės įmonių bei statybos organizacijų darbininkai. Štai "Žalgirio" staklių gamyklos darbininkas Edvardas Dudinas, kuriam tik 23 metai, vien liepos mėnesį pas mus nakvojo 3 kartus, o rugpjūtį vėl 'apsilankė'. Panašų 'stažą' turi ir vairuotojas V. Starcevas, dirbantis pirmojoje ATĮ, bei S. Simaška iš Santechninių ir elektroninių ruošinių gamyklos. Darbo kolektyvams, visuomeninėms organizacijoms reikėtų principingiau rūpintis šiais bevaliais jaunuoliais. Nesmagu, bet reikia priminti, kad mūsų įstaigoje pasitaiko ir merginų. 'Gera mūsų pažįstama' tapo niekur nedirbanti Tankistų gatvės gyventoja 28 metų Svetlana Seličeva. Ji šiemet jau tris kartus naudojosi mūsų paslaugomis. Neramina ir kitas faktas — iš mūsų sąrašų neišnyksta profesinių technikos mokyklų, technikumų moksleivių bei studentų pavardės. (...) Neprarandu vilties, kad kiekvienas toks atvejis, kiekvienas mūsų pranešimas į mokslo įstaigas paragins dalykiškiau, atsakingiau reaguoti į netikusius jaunuolių poelgius, bus įmamasi įtaigesnių, subtilesnių visuomeninio poveikio priemonių, reiškiamas nepakantumas triukšmingų švenčių organizatoriams bei dalyviams..."

PRIEŽASTYS IR BAUDOS

Pasak mjr. R. Pelėdos, yra trys pagrindinės blaivyklon patekimo priežastys: susitikimas su draugais, atsitiktinis išgėrimas, algos gavimo diena. Labiausiai pasigeriama penktadieniais, atsisveikinant su draugais iki penktadienio: "Geriama degtinė, vynas, neretai neieškant net pastogės. Daugiausia girtų, audringai nusiteikusių pristatoma iš gatvių, skverų, visuomeninio transporto..." Nusigėrę piliečiai užregistruojami, juos apžiūri felčeris. Jei kam reikia skubios medicininės pagalbos, kreipiamasi į ligoninę. Blaivyklos lankytojai gauna lovą su švaria patalyne. Sekantį rytą per kadrų skyrius painformuojamos jų darbovietės. Išsiblaivіusiems skaitomos paskaitos, rodomi filmai antialkoholine tema. Mjr. R. Pelėda kalba ir apie bausmę: "...išblaivėjus reikia atsiskaityti už savo negražų vakarykštį elgesį. Pirmiausia, darbo draugai sužino apie bendradarbio nevykusį įsisiūbavimą su taurele. Antra, konkretus asmuo nukenčia ir materialiai: mūsų įstaigai jis privalo užmokėti 20 rublių. Atitinkamą baudą (3-30 rublių) jam paskiria ir sostinės rajono, kuriame jis registruotas, vidaus reikalų skyriaus viršininkas. Be to, jie netenka premijų, tryliktojo atlyginimo, gali būti net peržiūrėta eilė butui gauti. Taip kenčia šeimos, ypač vaikai. Peršasi išvada, kad besaikiam apsvaigimui atsiduoda tik egoistai, tik tie, kurie užmiršta atsakomybę visuomenei."

NAUJI RŪMAI VILNIUJE

Vilniaus dailės institutas susilaukė naujo mokomojo pastato dešiniajame Vilnelės krante, priešais Jaunimo sodą. Naujų rūmų projektą paruošė architektai — docentas V. Brėdikis, prof. V. Nasvytis ir prof. V. Mikučianis. Statybos darbus atliko aštuntoji "Vilniaus statybos" tresto valdyba, talkinama pačių studentų. Simbolinį raktą būsimiems savininkams statybininkai įteikė spalio 30 d., juostelę perkirpo kompartijos I sekr. P. Griškevičius. Kalbėjo dabartinis instituto rektorius prof. V. Gečas, anksčiau šiai augštajai mokyklai vadovavęs prof. V. Jurkūnas. Kompartijai padėkojo penkto kurso studentė D. Verseckaitė, instituto komjaunimo komiteto sekretoriaus pavaduotoja. Naujajame pastate yra sutelktos auditorijos, studijos ir dirbtuvės.

BRILIANTŲ SUVILIOTI

"Komjaunimo Tiesos" korespondentas Edmundas Stankevičius šio dienraščio 197 nr. paskelbė ilgą pranešimą apie Vilniuje įvykusią neįprastą spekuliantų bylą. Neįprasta ji dėlto, kad kaltinamųjų suole atsidūrė penki asmenys, spekuliavę briliantais, kuriais sovietinėje sistemoje neprekiaujama net parduotuvėse. Tie kaltinamieji — Viktoras Diminšteinas, Valerijus Valichovas, Bogdanas Šukevičius, Antanas Voicelenis ir Nadežda Jelenevič susilaukė griežtų bausmių su jų turto konfiskavimu. Spekuliacija vyko 1979-80 m. Ji prasidėjo ir baigėsi Vilniuje, kai vilnietis V. Valichovas susitiko su jaunais svečiais iš Minsko — Igoriu Filipovu ir Valentinu Kozirickiu — dviem briliantų tiekėjais. Spekuliacijon įsijungė "Buitinės technikos" gamybinio susivienijimo juvelyras V. Diminšteinas. Kiek vėliau buvo įjungti ir kiti kaltinamieji, kai V. Valichovas ir V. Diminšteinas, vadovaudamiesi asmeniniais nelegalios prekybos metodais, pradėjo ieškoti daugiau savo rėmėjų. E. Stankevičius nutyli briliantų spekuliantams paskirtas konkrečias bausmes. Jis taip pat nė žodžio nepasako apie briliantų tiekėjus I. Filipovą ir V. Kozirickį, išskyrus faktą, kad jiedu buvo niekur nedirbę jaunuoliai iš Minsko. Taip ir lieka neaišku, iš ko tie jaunuoliai gaudavo Vilniun gabenamus briliantus. Kažkodėl jų nebuvo ir Vilniuje įvykusiame teisme. Skaitytojui belieka spėlioti: gal jie susilaukė atskiro teismo Minske, o gal išvengė ir jo, būdami žymių partiečių vaikai? Taip mįslė ir lieka neišspręsta, neatskleidusi pagrindinių briliantų šaltinių.

V. Kst.

Simon's TRAVEL

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

KVIEČIAME KELIAUTI KARTU Į LIETUVĄ

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!

GRUODŽIO 21 — SAUSIO 4

Grupę lydi savininkai

- *Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.*
- *Nuperkame Lietuvoje giminėms kooperatinius butus, automobilius bei kitus pageidaujamus daiktus.*
- *Sąžiningai tarpininkaujame, tvarkant palikimus giminėms Lietuvoje.*

Toronto tel. (416) 537-3060 arba 532-8772
MONTREAL tel.(514) 669-8834 TELEX 06-986766 TOR
CHICAGO tel. (312) 673-5391 arba 654-4238
2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada
Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961

Kartu su Čikagos lietuviais organizuojama smagi poilsio savaitė

saulėtoje MEKSIKOJE

1982 sausio 23 — sausio 30

Kelionės ir viešbučio kaina – tik $599.00

Smulkesnių žinių skubiai teiraukitės *Simon's Travel* kelionių biure. Grupės vadovai — biuro savininkai.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba rengia IŠKILMINGĄ

Naujų Metų **SUTIKIMĄ**

gruodžio 31, ketvirtadienį, Jaunimo Centre.

BILIETŲ KAINOS: $24 asmeniui — šilta vakarienė 7 v. v.,
$14 asmeniui — šokiai 9 val. vakaro,

GERAS ORKESTRAS, PUIKIAI IŠPUOŠTA SALĖ, ŠAMPANAS.

Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų Jaunimo Centre.
Informacijų teirautis telefonais 527 - 1028 arba 549 - 5372.

Visus maloniai kviečiame dalyvauti. VALDYBA

Montrealietės koncertai Amerikoje

Sol. Gina Čapkauskienė Worcesteryje ir Putname

MAIRONIO PARKE, WORCESTER, MA. Pasigėrėtina rudens sekmadienio popietė prieš Kolumbo dieną. Automobilių virtinės slenka į Maironio Parką, kaip į atlaidus.

Tikrai čia didelė šventė — Putnamo seselių rėmėjų Šv.Kazimiero parapijos skyriaus parengimas — solistės Ginos Čapkauskienės iš Montrealio koncertas, pietūs ir loterija.

Praktiškais sumetimais — kad nereikėtų ilgai žiūrėti į ant stalų išdėstytas pilnas daržovių lėkštes ir jos neblaškytų dėmesio, o kiek pasivėlinusieji netrukdytų koncertui tylos, — pietūs patiekiami prieš programą. O pietūs, pradėti klebono kun. A. Miciūno invokacija, sveikinimu ir auka, buvo tikrai geri. Ne be reikalo jais rūpinosi seselių rėmėjos worcesterietės. Jos ir valgančiuosius aptarnavo, o p. Miliauskienė atliko pranešėjos darbą.

Pereinant į koncertinę dalį, pasakytos trumpos kalbos. Seselė M. Margarita, Putnamo namų vyresnioji, sveikino susirinkusius, džiaugėsi, kad jos pakviesta solistė galėjo atvykti, dėkojo Worcesterio ir visiems kitiems apylinkės rėmėjams, reiškė viltį, kad vienuolijos ir worcesteriečių bendradarbiavimas gražiai reikšis ir ateityje. Maironio parko, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klubo pirm. Adomavičius, kaip visuomenės atstovas, gražiai vertino Putnamo seselių darbus.

G. Čapkauskienė nebepirmą kartą Worcesteryje. Toje pačioje saleje ji koncertavo bene porą kartų anksčiau. Kas ją kartą girdėjo, vargu ar pajėgs susilaikyti jos nepaklausęs dar kartą ir dar kartą. Užtat ir šį kartą publikos buvo sutikta su entuziazmu. Salėn ją atlydėjo ir jai akompanavo jaunas muzikas (chemikas ir būsimasis gydytojas) Saulius Ed. Cibas iš Bostono.

Pirmoje koncerto dalyje solistė su dideliu įsijautimu padainavo arijų iš "Samson" — G. F. Haendelio, "Le Nozze di Figaro" — W. A. Mozarto ir "Endimione e Cintia" — A. Scarlatti. Pianistas S. E. Cibas maestriškai paskambino R. Strausso valsą iš operos "Der Rosenkavalier". Po pertraukos G. Čapkauskienė padainavo keturias jauno muziko J. Govėdo iš Toronto kompozicijas: "Nebaigta daina", "Laimės rytas", "Liepsnelė" ir "Serenada". Nesuskaitysi kiek aplodismentų jas lydėjo.

Vėl S. Cibas virkdė pianiną F. Chopino "Balade G minor". Salėje įsiviešpatavo tyla, kad musės zirzimą galėjai girdėti, o kai nutilo paskutiniai pianino akordai, prapliupo plojimų griūtis. Pianistas kelis kartus grįžo, stilingai nusilenkė ir vėl išėjo. Net ir tėvai Stasė ir Edmundas Cibai buvo iškviesti pasirodyti — sūnus savo šiluma klausytojus užbūrė.

Pagal programą dar atėjo solistės arija iš operos "Les Huguenots" — G. Meyerbeerio. To dar buvo negana. Neperstojami plojimai, gėlės, nesibaigiančios ovacijos vėl ir vėl iššaukė dainininkę scenon, ir ji dar padainavo keturias dainas.

G. Čapkauskienė ir Saulius Cibas — šaunus dainos ir muzikos meną nešąs derinys. Kai solistė dainavo, atrodė, kad jos dainos žavumo pagauti pianisto pirštai patys lakstė klavišais ir jos dainą vedžiojo. O kai S. Cibas pats vienas pianinu pašaukė salėn R. Strausso ir F. Chopino muzikinės ekstazės akordus, solistė salės gale, prie angos be durų, stovėjo susikaupusi, lyg būtų čia tik ji ir muzika, lyg ji lakiotų tais akordais, lyg bijotų kurį iš jų prarasti...

Dvasines atgaivas palydėjo apčiuopiami laimėjimai — loterija. O tų laimėjimų buvo daug. Daug kas laimėjo po du dalykus. Daugiausia tai buvo stipriai užkimšti buteliai.

Parengimas praėjo sėkmingai. Ypač daug dirbo Worcesterio seselių rėmėjų pirmininkė Angelė Garsienė, Janina Miliauskienė ir visa eilė kitų moterų, padedamos savo vyrų.

VIENUOLYNE, PUTNAM, CT. Tos pačios spalio 11 d. vakare, sugrįžę iš Worcesterio, solistė Gina Čapkauskienė ir muzikas Saulius Cibas pakartojo antrąją koncerto dalį su priedais vienuolyne moksleivių ateitininkų kursų dalyviams, seselėms ir apylinkės lietuviams. Daug kas, ypač iš moksleivių, girdėjo solistę dainuojant pirmą kartą. Buvo gražu žiūrėti, kai jaunieji sekė solistę net nemirksėdami. Ir čia pasisekimas buvo visuotinis, solistei teko dainuoti virš programos.

Vienuolyno koplyčios lankytojai girdėjo solistės balsą per Šv. Mišias: ji pagiedojo dvi giesmes, vargonais palydint muzikui S. Cibui, o vargonėliais — stud. Lukoševičiui.

A. J. Vts.

Sudbury, Ontario

MAIRONIO ŠAULIŲ KUOPA š.m. lapkričio 21 d. Ukrainian Confederation Hall surengė Lietuvos kariuomenės, buvusių ir dabartinių kovotojų už Lietuvos laisvę minėjimą. Buvo išsiuntinėti kvietimai visiems miesto ir apylinkių lietuviams, todėl nenuostabu, kad minėjime dalyvavo beveik visi.

Uniformuoti šauliai į minėjimo salę įnešė Kanados, Lietuvos ir šaulių Maironio kuopos vėliavas. Kuopos pirm. Antanas Juozapavičius pradėjo minėjimą įvadiniu žodžiu ir Kanados himnu. J. Kručas trumpame žodyje paminėjo mūsų tautos istorinius, nepriklausomybės laikotarpio ir dabarties kovotojus bei jų aukas mūsų tėvynei Lietuvai ir barbariškus komunizmo kėslus mūsų tautą sunaikinti. Kuopos pirm. A. Juozapavičius pakvietė visus dalyvius sustoti ir tylos minute pagerbti už tautos laisvę žuvusius bei mirusius kovotojus.

Meninę dalį atliko Londono, Ont., choras "Pašvaistė", vadovaujamas R. Vilienės, ir tautinių šokių grupė "Sugrįžk jaunyste", vadovaujama Danos ir Miro Chainauskų. Solo dainavo Irena Černienė, akompanavo Mrs. Weick. Akordeonu grojo P. Genčius. Deklamavo A. Švilpa. Pranešinėjo R. J u o d i e n ė. Programa buvo puiki, žiūrovų palydėta audringais plojimais.

Po meninės programos dalyviai skubinosi į kitą salės augštą bendrai vakarienei, kurią skaniai paruošė Maironio kuopos šaulės su talkininkėmis, vadovaujant šaulių moterų pirm. J. Labuckienei ir valdybos narei A. Albrechtienei.

Grįžus į minėjimo salę, vyko didelė loterija ir pasilinksminimas, grojant J. Adomaičio (Torontas) muzikai. Loterijai laimikius dovanojo: apylinkės valdyba, Maironio kuopos valdyba, J. Bataitis, J. N. Paulaičiai, A. J. Gataučiai, A. Bruškys, I. Balčiūnienė, V. Bružas, Z. J. Labuckai, G. M. Remeikiai, P. M. Venskai, P. G. Petrėnai, S. A. Krikrivickai, A. Kusinskis, J. A. Kručai, A. M. Juozapavičiai, K. E. Šviežikai. Loteriją tvarkė Zigmas Labuckas, Elena Šviežikienė ir Jadvyga Labuckienė. Vakaro parengime talkino B. Stankienė, E. Tolvaišienė, S. Semežienė, J. Gatautienė, A. Gatautis, J. Pranskus, S. Tolvaiša, A. Bruškys, V. Stepšys, L. Paulaitis. Maironio šaulių kuopos valdyba visiems, prisidėjusiems prie Lietuvos kariuomenės ir kovotojų paminėjimo paruošimo, taria lietuvišką ačiū.

Sekmadienį Christ the King šventovėje už karius, partizanus ir visus laisvės kovotojus šv. Mišias laikė kun. A. Sabas ir pasakė tam momentui pritaikintą pamokslą. Per pamaldas giedojo "Pašvaistės" choras. Pamaldų metu Kanados, Lietuvos ir šaulių Maironio kuopos vėliavas įnešė ir asistavo uniformuoti šauliai.

Po pamaldų ukrainiečių salėje įvyko kuklūs pietūs Londono vienetams "Sugrįžk jaunyste" ir "Pašvaistė" bei atsisveikinimas. Jų atstovas A. Švilpa tarė nuoširdų atsisveikinimo žodį, į kurį taip pat nuoširdžiai atsakė šaulių moterų pirm. J. Labuckienė.

"Pašvaistės" choras ir visi svečiai atsisveikindami sudainavo atvykstant į Sudburį jų sukurtą ir mums ilgai prisimintiną dainą:

Sudiev, gražusis Sudburi,
Sunku šiuos žodžius tarti.
Ten, kur nikelį kasa nuo seno,
Ten, kur gražios moterys gyvena,
Ten, kur stiprūs vyrai rausia kalnus,
Miestas, kuriame širdis paliko pirmą kartą.
Sudiev, gražusis Sudburi,
Turiu tave palikt.
Saugok, kad liepsnelė uždegtoji,
Nenustot rusenti širdyje.
Vis atmink, kaip aš ilgiuos svarjoju dar sugrįžt...

Ačiū Sudburio lietuviai tikisi Jus ir vėl greitai pamatyti.

J. Kručas

HAMILTON, ONT.

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPOS surengtas Lietuvos kariuomenės 63-sios sukakties minėjimas praėjo su gana pakilia nuotaika. Žmonių nebuvo daug, bet salė buvo dar pusėtinai pilna. Minėjimas pradėtas vėliavų įnešimu ir Kanados himnu. Tą įspūdingai visada atlieka mūsų uniformuoti šauliai. Invokaciją sukalbėjo prel. J. Tadarauskas. Kuopos pirm. P. Kanopa, taręs atidaromąjį žodį, pakvietė šventės paskaitininką K. Milerį. Kalbėtojas savo suglaustoje paskaitoje prisiminė nepriklausomos Lietuvos kariuomenę ir jos įtaką tautos gyvenime. Po oficialios dalies iš salės buvo taip pat iškilmingai išneštos šaulių, ramovėnų, Lietuvos ir Kanados vėliavos.

Meninę programą atliko muz. D. Deksnytės-Powell vad. AV par. choras. Mūsų choras, pasižymėjęs šventovėje savo preciziškai atliekamu giesmių skambėjimu, scenoje atrodė lyg pasimetęs įstojimuose ir posmavime. Pasigesta geresnio skambesio ir repertuaro. Šitokiam vakarui reikėjo kariško ir ritmingo skambėjimo nesudėtingos harmonijos dainų. O mūsų choras savo repertuare tokių turi.

Solo dvi dainas padainavo Ald. Laugalienė, turinti stiprų ir gerai valdomą sopraną. Po koncerto choro dirigentė muz. Deksnytė-Powell ir solistė Ald. Laugalienė buvo apdovanotos gėlių puokštėmis. Taip pat gėle buvo papuoštas chorui akomponavęs Arūnas Jodelė. Minėjimas buvo baigtas Tautos himnu. Po to prie Vaičiaus kapelos šventės dalyviai dar pasišoko ir išbandė loteriją.

Sekmadienį šauliai ir veteranai organizuotai su savo vėliavomis dalyvavo šv. Mišiose. Čia buvo pasimelsta už visus Lietuvos laisvės kovotojus ir prie altoriaus jų garbei buvo padėtas vainikas.

NAUJAI KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBAI RINKTI sudaryta komisija. Rinkimus norima atlikti per Vasario 16 minėjimą, kad tokia proga daugiau žmonių galėtų dalyvauti rinkimuose. Rinkiminė komisija skundžiasi, kad turi sunkumų rasti asmenų, sutinkančių kandidatuoti. Liūdna, jei mūsų dviejų tūkstančių lietuvių apylinkėje pasidarė sunku rasti bent dešimt žmonių, kurie sutiktų dvejus metus pasidarbuoti savo tautos ir tautiečių gerovei.

VYSK. VALANČIAUS MOKYKLOS 58 artistai ruošiasi Kalėdų eglutės proga gruodžio 20 d. suvaidinti Alės Rūtos 3 v. muzikinį veikalėlį "Žiogas ir skruzdės".

A. a. S. B. ŽIOBA mirė lapkričio 25 d. McMaster ligoninėje. Liko liūdinti žmona Kleopatra ir dukrelė Debora, ištekėjusi už Andrew Apostolou ir gyvenanti Hamiltone. Lietuvoje dar tebegyvena jo tėvas ir keturios seserys. Velionis buvo 56 metų amžiaus, ilgus metus dirbo prie asbesto izoliacijos darbų ir ten susirgo vėžiu. Lapkričio 30 d., po gedulingų pamaldų AV šventovėje, palaidotas Šv. Jono liet. kapinėse Mississaugoje. **K.M.**

DU NUSIPELNĘ RAMOVĖNAI buvo pagerbti jų 80 metų amžiaus

(Nukelta į 9-tą psl.)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas **TALKA**
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	13%
term. depoz. 1 m.	14¼%
term. depoz. 3 m.	13%
reg. pensijų fondo	14%
90 dienų depozitus	14¼%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	18%
asmenines paskolas	20%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Į LIETUVOS LAISVĖS KOMITETĄ įsijungė keturi nauji nariai: Simas Kudirka, Vladas Šakalys, Tomas Venclova ir Bronius Kviklys. Komitetą sudaro tik Lietuvos piliečiai. Be naujųjų narių, jam priklauso: Bronius Bieliukas, Viktorija Čečetienė, Paulius Jurkus, dr. Bronius Nemickas ir Vytautas Vaitiekūnas, komiteto pirmininkas.

LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SĄJUNGA Čikagoje, vadovaujama pirm. Magdalenos Šulaitienės, mirusius bei okupantų nukankintus mokytojus prisiminė lapkričio 8 d. Jiems skirtas Mišias jėzuitų koplyčioje laikė provincijolas kun. L. Zaremba, SJ, pasakęs prasmingą pamokslą. Akademinė d a l i s įvyko Jaunimo Centro posėdžių salėje. Dr. Vanda Sruogienė šiltais žodžiais prisiminė a. a. dr. Mariją Krasauskaitę, pabrėždama pedagoginius jos sugebėjimus, kai jai labai sunkiose sąlygose teko vadovauti atgauto Vilniaus lenkiškai gimnazijai. Jai taipgi teko būti viena svarbiausių liudininkių Kersteno komisijoje, svarsčiusioje sovietinių okupantų teroro veiksmus Lietuvoje. Apie a. a. Stasį Barzduką kalbėjo Vaclovas Kleiza. Esą velionis buvo pavyzdingu mokytoju ne tik Lietuvoje, bet ir išeivijoje, jaunimą auklėjusiu ne tik žodžiais, bet ir savo pavyzdžiu. Jis taipgi pabrėžė S. Barzduko nuopelnus PLB valdybai, kai jam teko būti jos pirmininku. Už visokeriopą savo veiklą jis buvo paskelbtas PLB garbės nariu. Rožė Kriaučiūnienė prabilo apie nelaimingai žuvusį visuomenininką Joną Jasaitį, išeivijoje įsijungusį į šeštadieninės mokyklos mokytojų eiles, du kartus vadovavusį JAV LB krašto valdybai. Po akademinės dalies įvyko metinis Lietuvių Mokytojų Draugijos susirinkimas. Jame išklausyti pirm. M. Šulaitienės ir ižd. Onos Bureneikienės pranešimai. Naujos valdybos, visiems nariams vieningai pritariant, nutarta nerinkti. Ji tik buvo papildyta dviem jaunom mokytojom — Svajone Kerelyte ir Vėlavičiūte.

A. a. JONAS ŠLEPETYS, sulaukęs 87 metų amžiaus, lapkričio 15 d. mirė Niujorke. Velionis buvo baigęs karo mokyklą 1916 m. Odesoje, kaip karininkas Rusijos pusėje dalyvavęs I D. karo kovose su vokiečiais. Lietuvon grįžęs 1918 m., suorganizavo piliečių apsaugos miliciją Utenos apskrityje. 1919 m. pradžioje įsijungė į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo kovose su bolševikais ir bermontininkais. Buvo apdovanotas Vyčio kryžiumi su kardais. Augštuosius karininkų kursus baigė 1929 m., Kauno universiteto teisių fakultetą — 1932 m. Įvairias pareigas 1930-36 m. ėjo Lietuvos kariuomenės vyr. štabe, pasiekdamas pulkininko laipsnį. Pasitraukęs iš kariuomenės, įsijungė į vidaus reikalų ministeriją. 1936-39 m. jam teko būti Zarasų ir Panevėžio apskričių viršininku, 1939-40 — Vilniaus miesto ir apskr. viršininku. 1941 m. pradžioje sovietinių okupantų buvo suimtas, išlaisvintas tik sovietų-vokiečių karo pradžioje. Laikinojon Lietuvos vyriausybėn buvo įtrauktas kaip vidaus reikalų ministeris. 1941-44 m. vertėsi advokatūra. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1947-48 m. gilino valstybinės bei administracinės teisės studijas Tuebingeno universitete. JAV plačiai reiškėsi LB veikloje kaip JAV LB Niujorko apygardos pirmininkas, JAV LB tarybos ir PLB seimo narys. Dalyvavo ir kitose lietuvių politinių kalinių, karo veteranų organizacijose. Vadovavo Pasaulio Lietuvių Teisininkų Draugijos centro valdybai. Bendradarbiavo "Drauge", "Lietuvių Dienose", "Darbininke", "Karyje", "Teisininkų Žiniose". Palaidotas lapkričio 21 d. iš Apreiškimo parapijos šventovės. Liko liūdinti žmona Teodora, dvi dukros su šeimomis — P. Venskuvienė Paryžiuje, dr. A. Janačienė Niujorke, vaikaitis Mindaugas.

VIENAME VAŠINGTONO PRIEMIESTYJE, Virginijos valstijoje, rugsėjo 29 d. 85 metų amžiaus sukaktį atšventė trečiojo nepriklausomos Lietuvos prez. dr. Kazio Griniaus našlė Kristina Arsaitė-Griniuvienė. Ji yra vienintelė buvusio nepriklausomos Lietuvos prezidento gyva išlikusi žmona. Prezidentų A. Stulginskio ir A. Smetonos žmonos jau yra mirusios. Oficialiai K. Griniuvienei neteko būti Lietuvos prezidentiene, nes už dr. K. Griniaus ji ištekėjo 1927 m. vasario 27 d., kai jis perversmininkų jau buvo pašalintas iš prezidento pareigų. Dr. K. Grinius mirė Čikagoje 1950 m. birželio 4 d., kai šeima buvo sunkiose sąlygose ir kai K. Griniuvienei teko grįžti senon savo profesijon — dirbti medicinos seserimi Providence negrų ligoninėje. Dabar ji gyvena gerai įsikūriusioje savo sūnaus inž. Liūto Griniaus šeimoje, džiaugiasi sūnaus ir dukros Nijolės vaikaičiais, vis dar domisi filatelija. Prieš keliolika mėnesių šia tema netgi skaitė paskaitą Vašingtono lietuvių moterų klubo susirinkime.

DETROITO LIETUVIŲ NAMUOSE mirties metinių proga lapkričio 8 d. buvo prisimintas aktorius ir rež. Justinas Pusdešris. Apie velionies sceninę veiklą kalbėjo Vladas Pauža, apgailestaudamas, kad dėl jo mirties susidariusi spraga ir šiandien tebėra neužpildyta. Meninę programą atliko aktoriai V. Ogilvis, V. Žebertavičius, K. Gricius, įjungdami ištraukas iš B. Sruogos veikalų ir iš paties J. Pusdešrio paruoštų mūsų dramaturgų kūrinių pynių — "Mūsų tėvynė šalis Lietuva", "Nuogi kardai". Minėjimui vadovavo Dariaus ir Girėno klubo pirm. E. Milkauskas. Jo dalyvius pavaišino velionies našlė Ona Pusdešrienė.

DAIL. JURGĮ JUODĮ amžiaus septyniasdešimtmečio proga spalio 22 d. specialiu pobūviu Floridoje pagerbė St. Petersburgo lietuviai. Jis susilaukė daug paskirų asmenų bei organizacijų sveikinimų. Dainų bei tautinių šokių programą atliko vietinės menininkų jėgos. Pobūvyje dalyvavo apie 200 asmenų.

JAV LB RUOŠIASI 30 METŲ SUKAKČIAI, kuri bus paminėta visose apylinkėse. JAV LB oficialiai buvo užregistruota Connecticut valstijoje 1952 m. vasario 14 d. Pagrindinis trisdešimtmečio minėjimas įvyks 1982 m. balandžio 17-18 d. d. Detroite. Jį rengia JAV LB Detroito apylinkės valdyba. Minėjimas bus susietas su antruoju JAV LB apygardų ir apylinkių valdybų pirmininkų suvažiavimu.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ IR SPAUDOS TARYBA rugsėjo 11 d. turėjo savo posėdį Aušros Vartų parapijos salėje. Pirmiausia buvo patvirtinta paskutiniame posėdyje sudaryta ir jau pareigomis pasiskirsčiusi nauja valdyba: pirm. Julius Mičiūdas — Lietuvių Centro atstovas, vicepirm. Leopoldas Stankevičius — SLA atstovas, I sekr. kun. Augustinas Steigvilas — AV parapijos atstovas, II sekr. Gustavas Czopas — Jaunimo Sąjungos atstovas, ižd. Adomas Burba — Lietuvių Senelių Židinio. Ši valdyba veiks vienerius metus. Aptariant būsimą v e i k l ą prisimintas lietuvis gen. Chodosevičius, gimęs 1832 m., kovojęs Argentinos kariuomenėje ir miręs Argentinoje. Jis bus pagerbtas 150-tojo gimtadienio proga. Šiam reikalui bus panaudota Argentinos spauda, įrengta lenta ant jo kapo Recoleta kapinėse. Apie jaunimo reikalus kalbėjo G. Czopas, paliesdamas artėjančią jaunimo studijų savaitę Brazilijoje. Esą Argentinos lietuvių jaunimas nori, kad būtų surengta ir jaunimo stovykla. Priešingu atveju neapsimoka tolima kelionė Brazilijon. Taryba pritarė stovyklos minčiai ir patarė skubiai kreiptis į studijų savaitės rengėjus, nes ji įvyks 1982 m. sausio mėnesį.

Australija

AKADEMINĖS SKAUTIJOS SĄJŪDŽIO 57 metų veiklos sukaktį spalio 18 d. paminėjo Sydney mieste gyvenantys skautai akademikai. Paskaitą skaitė Elena Jonaitienė, porą mėnesių viešėjusi okupuotoje Lietuvoje. Remdamasi savo patirtimi, įvairių pabėgėlių bei disidentų pareiškimais, ji padarė išvadą, kad užsienio lietuviams visomis galimomis priemonėmis reikia palaikyti ryšius su tautiečiais okupuotoje Lietuvoje. Tų ryšių, ypač pasimatymų, jie labai laukia. Pasak E. Jonaitienės, lig šiol dar nepasitaikė tokio atvejo, kad ten apsilankantį išeivijos lietuvių jaunimą būtų paveikusi vietinė komunistų propoganda.

Britanija

"NIDOS" KALENDORIUS 1982 m. su kasdien nuplėšiamais lapeliais jau yra atspausdintas ir pradėtas siuntinėti prenumeratoriams. "Europos Lietuvio" skaitytojams ir "Nidos" knygų nariams kalendorius kainuoja 2,50 sv., visiems kitiems — 3 sv., įskaitant persiuntimo išlaidas. Jį gali užsisakyti ir tie lietuviai, kurie lig šiol jo negaudavo. "Nidos" adresas: 2 Landbroke Gardens, London W11 2PT, Britain.

Vokietija

VYSK. ANTANAS DEKSNYS su savo sekr. kun. Alfonsu Savickiu spalio 31 d. aplankė Hamburgo lietuvius. Mišias Šv. Ansgaro šventovėje svečias koncelebravo su Hamburgo lietuvių kapelionu kun. V. Šarka, Hamburgo vyskupo atstovu kun. W. Sandersu ir kun. A. Savickiu. Visų Šventų ir Vėlinių proga vysk. A. Deksnys ragino pamaldų dalyvius atitolti nuo žemiškų turtų bei rūpesčių, su Šv. Dvasios pagalba priartėti prie amžinybės, kuri yra mūsų gyvenimo tikslas. Lietuviškas giesmes giedojo visi pamaldų dalyviai, solo — mezzosopranas Vilija Mozūraitytė, neseniai atvykusi iš Lietuvos, ten baigusi konservatoriją. Ji dabar tęsia dainavimo studijas Hamburge. Akompanavo vargonų koncertais pasižymėjęs dr. Vytenis Vasyliūnas. Pamaldose dalyvavo rašytojas Icchokas Meras iš Izraelio ir žurnalistas Kaplanas iš Olandijos. Po pamaldų visi dalyviai susirinko bendrai vakarienei prie šventovės esančioje salėje. Ją paruošė bažnytinis Hamburgo lietuvių komitetas — T. Lipšienė, D. Jonušienė ir P. Gražulis.

MUENCHENO LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBAS spalio 10 d. surengė smagų linksmavakarį, pavadintą lietuvišku Oktoberfestu. Dalyvių laukė užkanda, loterija, smagūs šokiai ir dainos.

SAVIŠALPOS FONDĄ, įregistruotą valdžios institucijose, įsteigė Hamburgo apylinkės lietuviai. Fondo valdybą sudaro: pirm. I. Sragauskas, vicepirm. A. Madšidlauskienė ir R. Baliulis, sekr. E. Banevičienė ir ižd. A. Gedvila. Lėšas sudarys narių mokesčiai, surinktos aukos, gauti palikimai. Už sutelktą kapitalą gautomis palūkanomis bus šelpiami vargan patekę Hamburgo lietuviai, remiami kultūriniai bei visuomeniniai reikalai. Savišalpos Fondą nuo pajamų mokesčio yra atleidusi Hamburgo mokesčių valdyba. Fondo rėmėjai savo aukas taip pat galės atskaityti nuo pajamų mokesčio. Fondo kontrolės komisijon buvo išrinkti dr. L. Pašaitienė ir J. Klingeris.

Baigusiems gimnazijas abiturientams Hamiltone buvo suruoštos pagerbtuvės. Iš kairės: ŠIŪLYS, jn., D. LIŠKAUSKAITĖ, A. GEDRIMAITĖ
Nuotr. J. Miltenio

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja RITA RŪDAITYTĖ

Studentų ateitininkų suvažiavimas

Nesudarius formalios centro valdybos, pasiskirstyta numatytais darbais

Suvažiavę iš įvairių Šiaurės Amerikos miestų, net iš tolimojo Los Angeles, iš Montrealio, studentai ateitininkai rinkosi 1981 m. lapkričio 6-8 dienomis Toronte SAS metiniam suvažiavimui. Nors dauguma susitiko penktadienio vakare Lietuvių Namų "Lokyje", suvažiavimas oficialiai prasidėjo šeštadienio rytą. Po trumpo pasveikinimo SAS centro valdybos pirm. Edis Razma (Čikaga) apibūdino maždaug 35 susirinkusiem studentam praėjusių metų veldybos veiklą. Pirmiausia pristatė 1979-80 m. SAS centro valdybos narius: pirm. Edis Razma, vicepirm. Andrius Kazlauskas, sekr. Dana Balčiūnaitė, ižd. Rena Vyšnionytė, koresp. Ardytė, bendraraščio redaktorė Rūta Staniškytė.

"Centro valdybos veikla šiais metais buvo sunkesnė, negu pernai, sakė Razma, — nes valdybos nariai išsisklaidė ir truputį atšalo, nebuvo tokie darbštūs kaip užpraėjusiais metais." Valdyba suruošė pavasario kursus Dainavoje kovo mėnesį, kuriuose dalyvavo 60 studentų; įvyko vasaros stovykla Camp Tippicanoe stovyklavietėje, Ohio valstijoj, kandidatų kursai, paruošimas studentų įžodžiui; išleistas bendraraštis, per kurį galima susirišti su nariais ir perduoti sąjungos žinias.

Svarbiausias metinio suvažiavimo uždavinys buvo išrinkti naują centro valdybą. Šiais metais savanoriu neatsirado. Razma ragino ivairių draugovių narius perimti valdybos darbus. Gaila, kad po sėkmingo ateitininkų kongreso, kuris įvyko 1981 m. rugpjūčio mėnesi Čikagoj. užsidegimo bei veiklos noro trūko studentų tarpe ir neatsirado grupė, kuri perimtų SAS centro valdybos pareigas. Dauguma studentų pasisakė kad šie metai paskutinieji mokslo metai ir negali užsikrauti lietuviškos veiklos. O kita slegianti problema — skaičiai. Daugumoje miestų nebėra pakankamai studentų ateitininkų sudaryti aktyvią draugovę.

Suvažiavimas neturėjo kitos išeities, kaip pasiskirstymą pareigų tarp įvairių narių. 1981-1982 m. Edmondas Saliklis (Čikaga) išrinktas būti iždininku; Dainavos pavasario kursus rengs Toronto studentu draugovė; Rūta Musonytė (Čikaga) su kitais draugovės nariais apsiėmė suruošti vasaros stovyklą; kiekviena draugovė atskirai tvarko kandidatų kursus pagal cv nurodytas gaires ir paruošia kandidatus įžodžiui. Rūta Šiūlytė (Otava) sutiko išleisti SAS bendraraštį.

SAS iždininkė Rena Vyšnionytė pranešė, kad perėmus iždą buvo $1,009 ir šiuo metu yra $1,031. Nors paprastai būna sunku suvesti galą su galu, lėšas sutelkė kalėdinių kortelių baltinių ir stiklinių pardavimas.

Suvažiavimui pirmininkavo Danielius Mališka (Montrealis), sekretoriavo Rasa Narutytė (Čikaga). Rinkimų komisiją sudarė Andrius Kazlauskas (Klevelandas) ir Vida Nakaitė (Vašingtonas). Mandatų komisijos nariai buvo Rūta Staniškytė (Klevelandas) ir Antanas Rašymas (Torontas).

Suvažiavimo nutarimai

Remdamasis X at-kų kongreso nutarimais kaipo gairėmis, SAS suvažiavimas priėmė sekančius nutarimus:

1. Kiekviena draugovė gvildena bendrą metine temą, kuri šiais metais yra "Ateitininkų religingumo atgaivinimas. 2. Per kiekvieną susirinkimą turi būti maldos momentas, kuriame būtų sukalbėta malda arba išreikšta susikaupimo mintis. 3. Kiekviena draugovė turi suruošti metines rekolekcijas. 4. Draugovė prisideda prie parapijos veiklos. 5. Kadangi svarbu brandinti ryšius su Lietuva, draugovės turėtų raginti visus narius ateitininkus apsilankyti Lietuvoje.

Religinė programa

Gintaras Grušas (Los Angeles) suvažiavimui pranešė religinės ateitininkų komisijos užmoji sustabdyti metinį planą religinei veiklai. Ši komisija sudaryta kongreso metu Čikagoje. Jos centras yra Čikagoj ir jai priklauso šie nariai: Edmondas Saliklis, Rūta Kunčiūtė, Arvydas Žygas, Arūnas Pemkus, Raminta Pemkutė, Rita Kazlauskaitė, Vilija Dedėnaitė, Rūta Staniškytė, Zita Kripavičiūtė, Rūta Girdauskaitė ir Gintaras Grušas.

Komisija planuoja paruošti religinę bibliografiją įvairiom temom, kuri nurodytų gaires bei šaltinius religiniams skaitymams. Siūloma taip pat su visų draugovių pagalba išleisti maldaknygę. "Šios komisijos darbų pasisekimas priklausys nuo asmeninės iniciatyvos. Asmenys turi nešti religiją į ateitininkų veiklą, o ne atvirkščiai" — aiškino Grušas.

Draugovių pranešimai

Čikagoje, išskyrus susirinkimus, kuriuose dalyvavo kun. K. Trimakas arba kun. J. Šarauskas, draugovė suruošė "hay ride", tradicinius Velykų šokius ir Vidos Kazlauskaitės koncertą. Didžiausias uždavinys šiais metais, pasak R. Narutytės, bus surengti žiemos stovyklą 1981 m. gruodžio 30 — 1982 m. sausio 3 Ateitininkų Namuose, Lemont, Illinois. Stovyklos tema — "Pažiūrologija". Programoj numatytos paskaitos, diskusijos, čiuožimas, slidinėjimas ir Naujų Metų sutikimas.

Detroito studentų ateitininkų veiklą stabdo narių nesilankymas susirinkimuose. Yra 25 studentai, bet gal 10 ateina į sueigas. Didžiausias valdybos rūpestis — kaip įtraukti visus į metinę veiklą. Su saujele dalyvaujančių įvyko trys susirinkimai, kuriuose buvo aptarta metinė veikla, žmogaus teisės, šeimiškumas ir lietuvybės išlaikymas mūsų kartoje. Buvo suruoštas susitelkimo vakaras Didįjį Penktadienį. Kalėdų proga bus bendros Kūčios Detroito ateitininkam.

Valdyba 1981-1982 metam: pirm. Virginija Kuraitė, sekr. Alma Lelytė, ižd. Kęstutis Smalinskas.

Klevelande buvo sudaryta centro valdyba, dėl to truputį nukentėjo metinė draugovės veikla, nes nebuvo užsidegimo sudaryti valdybą. Įvyko keletas renginių — pensininkų popietė, Gavėnios rekolekcijos, metiniai Velykų šokiai. Šios draugovės 1981-1982 metų valdybą sudaro: pirm. Rūta Staniškytė, ižd. Paulius Staniškis, Rita Kazlauskaitė ir Paulius Klimas.

Los Angeles valdybos nariai nepasiskirstė pareigomis, bet dirbo kaip vienetas. Idėja, kaip Gintaras Grušas sakė, buvo sėkminga. Kas mėnesį buvo rengiamos diskusinės sueigos, kurios nagrinėjo ideologines temas ir paruošė kandidatus įžodžiui. Šiais metais įvyko jau trys susirinkimai, kuriuose kalbėta apie X at-kų konngresą, jaunimą ir lietuviškas parapijas, II Vatikano santarybos nutarimus. Per Kalėdas bus ruošiamos bendros Kūčios Los Angeles ateitininkams.

Šie studentai sudaro 1981-1982 m. valdybą: pirm. Gintaras Grušas, sekr. Asta Grakauskaitė, ižd. Audrė Nelsaitė, religinės komisijos pirm. Arnoldas Kungys, socialinės komisijos pirm. Linas Polikaitis, korespondentė Rita Bureikaitė, kandidatų paruošėja Vita Polikaitytė.

Montrealyje yra tik aštuoni studentai ateitininkai, bet veikla nemiršta — sakė Julija Adamonytė. Susirinkimuose svarstomi bendri klausimai, liečią lietuvių bendruomenę ir krikščionybę kasdieniniame gyvenime. Draugovė ruošia metinę šventę lapkričio 28-29 d. Nariai dalyvavo Toronto ateitininkų metinėje šventėje ir kongrese Čikagoje.

Valdybą sudaro: Julija Adamonytė, Paulius Mališka ir Kristina Mališkaitė.

Toronto draugovė pasirinko metinę tema: "Ateitininkai — kas esam ir kur einam". Suruošė stovyklą, rekolekcijas ir metinę šventę, kurioje dalyvavo studentai iš Hamiltono, Montrealio, Klevelando ir kitur. Atstovai dalyvavo kitų draugovių šventėse, studentų ateitininku stovykloj ir kongrese. 1981-1982 m. valdybą sudaro: pirm. Algis Rašymas, vicepirm. Dana Petkevičiūtė, sekr. bei socialinių reikalų vedėjas Laimis Andrulis. iždi. Rita Vingelytė.

Vašingtone nėra pakankamai lietuvių studentų, kad galėtų sudaryti draugovę — sakė Gundis Vaitkus, nors mėginama įtraukti visus atvykusius į ateitininkišką veiklą. Kol kas susidomėję asmenys dalyvauja ateitininkų veikloj pavieniui.

Užbaiga

Po visos dienos posėdžių visi drauge važiavo į torontiškės Giedrės Čepaitytės tėvų namus vakarieniauti ir pamatyti skaidres iš vasaros studentų stovyklos.

Nors vėlai grįžo į namus po ilgų valandų dainavimo ir šokiu, sekantį rytą organizuotai dalyvavo Mišiose Prisikėlimo parapijoje. Prieš Mišias Gundis Vaitkus davė įžodį, ir jam buvo įteikta studento ateitininko juostelė. Kun. L. Januška, OFM, sveikino studentus ir palinkėjo sėkmės tolimesnėje veikloje.

Suvažiavimas baigtas netolimam parke futbolo rungtynėmis.

Iki pasimatymo Ateitininkų Namuose Lemonte!

Rūta-Ona Šiūlytė

Praėjusias stovyklas prisimenant

Kas galėjo pagalvoti, kad aš su savo trimis vaikais stovyklausiu toje pačioje Tėvų pranciškonų stovykloje, kur nuo 12 metų amžiaus praleidau daug linksmų savaičių. Praeities prisiminimai sveikina mane, kai išlipu iš automobilio Wasagos pušyne. Mes čia niekada nebūtume atsiradę, jei ne mano tėvelis, Lietuvių Namų Būrelio narys, nebūtų manęs paskatinęs įsijungti su kitomis lietuvių šeimomis dviem savaitėm paatostogauti.

Vaikai bėginėjo apie augštas pušis, negalvodami apie savo protėvių palikimą, kartais sustodami apžiūrėti iš akmenų išklotų vardų, kurių jie nepažįsta. Jie dar niekomet nematė Rūpintojėlių. Jie lakstė po pušyną, apžiūrinėjo barakus, laipiojo po kalvas ir matė naujus veidus. Čia mažieji buvo visų lepinami, ir jų šviesios galvutės nardė aplink, o linksmi balsai skambėjo miške. Jie susipažino su stovyklos aplinka, kaip ir aš dariau praeityje. Aš gi ilsinau savo nuvargusią galvą. Esu su savo tautiečiais, ir specialus jausmas, kad esu ten, kur priklausau, apima mane.

Ištekėjusi už kanadiečio ir gyvendama uždaroje anglų orientacijos visuomenėje, pajuntu malonų jausmą, kad priklausau ir lietuviškai visuomenei.

Mes, stovyklautojai, praleidome auksines dienas paežerėje ir daug vakarų prie laužo. Ten seniai užmirštos dainos atgijo šviesioje mėnesienoje ir juokas aidėjo pušyne. Iš pradžių jaučiausi nedrąsiai, bet, laikui bėgant, kaip kiekviena stovyklos istorija patvirtina, naujos draugystės užsimezga. Išsiskyrėme draugais, nes dalinomės drauge nebesugrįžtamu laiku.

Dabar esu tikra, nebelauksiu 20 metų, kad vėl sugrįžčiau ten, kur daug gražių prisimininmų atgijo mano širdyje.

Milda Bričkutė-Barnes

"I Lituani"

Mokausi muzikos jau 6 metai. Buvo įdomu nueiti ir pažiūrėti, paklausyti operos "I Lituani". Iš Čikagos ta operos kompanija atvyko į Torontą. Reikėjo taupyti pinigus, nes kaina į operą buvo gana didelė. Laimingas, kad bilietą gavau. Laukiau kol tas sekmadienis ateis. Kai atėjo ta diena, apsirengiau ir nuvažiavau į operą prieš trečią valandą. Atsisėdęs perskaičiau programą ir susipažinau su opera. Orkestras pradėjo groti ir atrodė neblogai. Solistai pasirodė ir pradėjo dainuoti. Iš pradžių nieko nesupratau, nes ką jie dainavo nebuvo aišku. Vėliau pradėjau daugiau suprasti. Aš supratau, kad lenkas pradėjo lietuviškai dainuoti. Tas lenkas buvo Kernius arba Konradas Valenrodas. Dar kitas vaidintojas buvo Erdvilis. Jis buvo karys operoj. Dainavo gan gerai, bet nemokėjo vaidinti, turėjo problemų ištarti porą žodžių. Vaidintojai vistiek pasistengė, kiek galėjo. Žmonėms, kurie atėjo pažiūrėti operos, irgi labai patiko. Visa opera buvo parašyta C skalėje. Reiškia, kad "I Lituani" naudojo normalią muzikos struktūrą, kuri yra naudojama visoje Europoje. Išėjus iš teatro, man kilo didelis noras pačiam parašyti lietuvišką operą.

Simas

Ateitininkų diskusijų pasiklausius

Sukaktuviniame Ateitininkų Federacijos kongrese Čikagoje

Studentų sekcijoje buvo gvildenamas klausimas, kaip atsinaujinti Kristuje. Tai geras klausimas, ypač dabar, kai moralinis gyvenimas smunka, o pašaukimų skaičius į kunigus ir vienuolijas tragiškai mažėja.

Diskusijose buvo išreikšta gilių, gražių minčių, tiktai klausimas, kiek iš tų dalyvių vykdys tai, kas buvo pasiūlyta šiame susirinkime.

Kelias į Kristų yra asmeninis ir bendruomeninis. Kiekvienas turi atrasti savitą kelią, tačiau bendruomenė-organizacija gali daug prisidėti prie to kelio suradimo. Ateitininkų organizacija kaip tik tam ir yra, kad padėtų pakelti širdis į Kristų.

Neužtenka dalyvauti dvi savaites stovykloje ar nuvažiuoti vieną sykį į metus į rekolekcijas, pajusti "spiritual high", bet grįžus namo vėl viską užmiršti. Visas mūsų kasdieninis gyvenimas turėtų būti nukreiptas į Kristų per maldą, susikaupimą švenčių proga, aktyvų dalyvavimą Mišiose.

Sekmadienį buvo gvildenama tautinė tema. Malonu buvo matyti, kad mes, lietuviai, mokame skirti religiją nuo patriotizmo. Įdomiausias klausimas buvo — kodėl aš turiu kovoti už Lietuvą? Juk mes esame gimę ne Lietuvoje, kuri mums egzistuoja tiktai pasakose. Bet tai paviršutiniška, klaidinanti nuomonė. Kaip krikščionys mes turime kovoti prieš skriaudas pasaulyje, juoba Lietuvoje, kur glūdi mūsų šaknys. Mūsų tėvai per kraują, ašaras ir vargą pasiekė laisvės kraštus. Lietuvių tautos kryžius yra kartu ir mūsų kryžius. Kiekvieno pareiga nešti tą kryžių. Daug lietuvių buvo sunaikinta Lietuvoje, Sibire ir kitur. Jų auka įpareigoja gyvuosius kovoti prieš neteisybę ir priespaudą. Jei žydai galėjo išsilaikyti 2000 metų be savo tėvynės, tai galime ir mes, puoselėdami savo kalbą, kultūrą, religiją.

Pagrindinis pasiūlymas diskusijose buvo, kad kiekvienas skaitytų "Kroniką", kuri yra vienas svarbiausių šių dienų dokumentų ir įrodymų laisvajam pasauliui, kaip komunizmas kankina fiziškai ir morališkai mūsų tikinčiuosius Lietuvoj.

Kitas pasiūlymas buvo nuvažiuot ir patiems pamatyt Lietuvą kaip ji šiandien vargsta. Turėti asmeniską kontaktą su giminėmis Lietuvoj pakelia jų moralę. Tie laikai jau praėjo, kad mes, užsieniečiai lietuviai, neturėtume jokių kontaktų su jaunimu Lietuvoj. Marksо-Lenino teorijos jau supuvo, tai nereikia rūpintis, kad jaunimą Vakaruos pagaus "komunistinė dvasia". Pamačius Lietuvą ir praliejus ašarą atsisveikinant, daug kam atsiras patriotizmas ir žinosime dėl ko reikia kovoti. Kol nepatirsime, tol nežinosime!

Susipažinę su padėtimi Lietuvoje, turime informuoti apie ją kitataučius. Daug kas iš jų dar nežino nei kur ta Lietuva yra, nei kas joje dedasi. Turime dirbti vieningai, nes esame perdaug negausūs, kad galėtume skaldytis. Mūsų balsas bus geriau išgirstas, jei šauksime visi kartu.

E. Putrimas

Stud. GUNDIS VAITKUS (dešinėje) atliko ateitininko įžodį suvažiavimo metu. Viduryje — SAS pirm. EDIS RAZMA, kairėje — dvasios vadas kun. LIUDAS JANUŠKA
Nuotr. R. Musonytės

Vasarį 16 gimnazijoje 1981 m. vasarą susituokę — JŪRATĖ JURKŠAITĖ ir ROMAS ŽALIUKAS
Nuotr. R. Gumuliausko

Kanados Lietuvių Dienos

Taip jos atrodė ne Lietuvoje gimusiam jaunimui

Kanados Lietuvių Dienos prasidėjo labai nuobodžiai. Pirmiausia buvo literatūros vakaras. Mano tėvams jis labai patiko, bet man nebuvo įdomu. Tą patį vakarą įvykę jaunimo šokiai vadinosi "Kepurinė". Aš niekad savo gyvenime nebuvau mačiusi tiek daug lietuviško jaunimo. Ant scenos grojo latvių muzikantai, bet niekas nešoko. Vėliau visi pradėjo šokti. Aš susitikau daug žmonių iš kitų Kanados miestų.

Šeštadienio vakarą buvo banketas "Harbour Castle" viešbutyje. Mano tėveliai turėjo bilietus vakarienei, o aš laukiau savo draugės eiti į šokius. Buvo pasamdytas orkestras, kad grotų visiems. Šitie žmonės nepatiko nei jauniesiems, nei seniesiems. Jaunimas visai nešoko, o senesni tik truputį. Visi sėdėjo prie stalų ir kalbėjosi. Šis vakaras nebuvo labai geras, bet man vistiek patiko.

Sekmadienį mūsų šeima važiavo į katedrą pamaldoms. Buvo gera matyti pilną katedrą lietuvių. Mišias sugadino kažkoks kardinolas, kurio pamokslo niekas negalėjo suprasti. Po Mišių visi lietuviai keliavo į Ryersono salę žiūrėti koncerto. Man labai patiko tautiniai šokiai, ypač tie, kur vyrai šoko su klumpėmis. Man atrodo, kad nereikėjo skaityti poezijos tarp visų šokių ir dainų. Po kiek laiko man viskas atsibodo.

Sekmadienio vakarą aš buvau labai pavargusi nuo visų renginių. Man labai patiko matyti kitus lietuvius. iš viso Lietuvių Dienos labai gerai pavyko. **D.**

* * *

Kanados Lietuvių Dienos, mano nuomone, gerai pavyko ir buvo gan įdomios. Lietuvių atvyko iš įvairiausių Šiaurės Amerikos vietovių. Taip mes galėjome savo akiračius ir pažintis praplėsti lietuvių bendruomenėje.

Penktadienį įvyko literatūros vakaras, per kurį rašytojas A. Landsbergis skaitė savo naujai parašytą novelę apie chorų festivalį. Po rimtos vakaro dalies buvo jaunimo šokiai "Kepurinė". Ten buvo matyti spalvingiausių ir keisčiausių kepurių. Grojo orkestras "Švininis kalakutas". Taip pat buvo išstatytas didelis popierinis kalakutas prie arbūzų. Aišku, jis kėlė nuotaiką.

Šeštadienį buvo banketas. Jame nebuvau, bet dalyvavau šokiuose. Banketas ir šokiai įvyko "Harbour Castle" viešbutyje. Ta vieta mane nustebino savo didybe, grožiu ir elegantiškumu. Ten grojama muzika buvo daugiausia polkos, valsai ir tangai. Tai buvo didelis skirtumas nuo penktadienio vakaro šokių, kuriuose buvo grojama labai moderni, greita muzika. Sunku pasakyti, kurie šokiai man daugiau patiko, nes abeji turėjo savo gerų ir blogų pusių.

Sekmadienį buvo iškilmingos Mišios didelėje Šv. Mykolo katedroje, kuri buvo taip pripildyta, kad žmonės turėjo susigrūdę gale katedros stovėti. Apeigos taip pat buvo įspūdingos. Jos prasidėjo vėliavų įnešimu ir dviejų chorų giedojimu. Mane labai paveikė, kai visi skambiai užgiedojo "Marija, Marija".

Tą popietę aš dalyvavau koncerte, kuris įvyko "Ryerson Polytechnical Institute". Daug dainų aidėjo, ir šokiai buvo smagiai šokami.

Neturiu nieko blogo pasakyti apie Lietuvių Dienas, nes tiek daug darbo buvo įdėta. Gerosios pusės buvo daug stipresnės už blogąsias. Tuo tarpu nekantriai laukiu kitų Lietuvių Dienų.

Bernadeta A.
Augštesnieji Lituanistiniai Kursai Toronte

Gyvenimiški klausimai

Gyvos diskusijos Montrealio ateitininkų svarstybose

Ateitininkų metinės šventės proga studentai surengė simpoziumą 1981 m. lapkričio 28 d. pas seseles tema "Gyvenimo keliai". Pirmininkaujantis Paulius Mališka pristatė simpoziumo narius. Irena Lukoševičienė kalbėjo apie šeimyninį gyvenimą ir jo problemas, Romas Otto — apie darbo pasaulį ir kaip jis žiūri į baigusius universitetą studentus, kun. dr. F. Jucevičius — apie religinį gyvenimą ir pašaukimus. Susirinko neperdaugiausia klausytojų, bet iškilo labai karštos diskusijos. I. Lukoševičienė sakė, kad šeima paruošia žmogų, įdiegia principus. Šiuolaikinis pasaulis labai komercinis, o televizija sudaro nerealų gyvenimo vaizdą, todėl daug yra skyrybų, iškyla šeimyninės problemos. R. Otto paaiškino, kaip jis pradėjo savo darbą ir kaip iškilo iki dabartinės pozicijos. Skatino visus mokytis, bet sakė, kad baigę universitetą gauname tik raktą į darbo pasaulį. Turime būti pasiruošę mokytis toliau ir darbe. Kun. F. Jucevičius sakė, kad religija yra pagrindas gyvenimo. Pašaukimas į kunigystę ar vienuolystę yra iš Dievo, ir reikia atsižadėti žemiškos prigimties malonumų. Paaiškino, kad dauguma šventųjų atsižadėjo savo žemiškų gėrybių ir pradėjo skleisti Dievo žodį, būdami 16-25 metų amžiaus. Kaip tik dabar mums reikia apsispręsti ir rimtai galvoti apie gyvenimą.

Po diskusijų prie kavutės dar ir toliau buvo galima grupelėmis diskutuoti iškeltus klausimus. Pastebėta, kad toks simpoziumas turėtų būti dažniau rengiamas platesniu mastu nes iškilo daug gerų idėjų.

Julija Adamonytė

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Krašto valdybos žinios

Spalio 10 d. Toronte Kanados Lietuvių Dienų proga įvykó KLB krašto valdybos ir kviestų asmenų pasitarimas su PLB pirm. V. Kamantu. Buvo paliesta eilė svarbių reikalų: V. Skuodžio ir B. Gajausko bylų reikalai, Seinų lietuvių rūpesčiai, "Pasaulio Lietuvio" prenumeratų padidinimas, Vasario 16 reikalai, V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas ir visa eilė kitų lietuvišką veiklą liečiančių reikalų.

Lapkričio 7-8 d.d. Toronte Antibolševikinio Tautų Bloko konferencijoje dalyvavo KLB krašto valdybos pirm. J. Kuraitė ir valdybos narys J. R. Šimanavičius. Pirm. J. Kuraitė padarė pranešimus kas daroma išeivijos Kanados lietuvių tarpe Lietuvos išlaisvinimui iš sovietų vergijos.

Lapkričio 6-8 d.d. Otavoje įvyko Etnokultūrinių Kanados Grupių Tarybos — (Council of National Ethnocultural Organizations) 10-ties metų veiklos paminėjimas — konferencija. KLB krašto valdybai atstovavo inž. J. Danys ir A. Juzukonis. Abu aktyviai reiškėsi konferencijos diskusijose.

Lapkričio pradžioje KLB krašto valdybos pirm. J. Kuraitė dalyvavo Čikagoje Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų posėdyje, kur buvo aptarti įvairūs organizaciniai rengimo reikalai.

Sporto atstovas prie KLB krašto valdybos A. Balnis dalyvavo ŠALFAS Sąjungos suvažiavime Klevelande lapkričio 14-15 d.d. ir perdavė krašto valdybos sveikinimus.

Lapkričio 20-22 d.d. Toronto įvyko Latvijos nepriklausomybės šventės minėjimas. Jame KLB krašto valdybai atstovavo pirm. J. Kuraitė ir valdybos narys Ed. Stungevičius.

Lapkričio mėnuo paskelbtas Toronte baltiečių mėnesiu. Nuo lapkričio 11 d. iki lapkričio 29 d. vyko gintaro paroda, įvairios diskusijos — svarstybos, vaidinimai, o lapkričio 29 d. įvyko didysis koncertas Great Hall, Toronto universitete. Lietuviams šiame koncerte atstovavo "Volungės" choras, vad. muz. D. Viskontienės. Šioms visoms iškilmėms rengti buvo sudarytas komitetas iš visų trijų tautybių. KLB krašto valdyba aktyviai reiškėsi šiame komitete.

Visuomenininko-kultūrininko premijai paskirti sudaryta komisija Otavoje iš kun. dr. V. Skilandžiūno, A. Ancevičienės, L. Giriūno, R. Šiūlytės ir J. V. Danio.

Visuomeninių reikalų komisijos pirm. I. Šernaitei-Meiklejohn dėl sveikatos pasitraukus iš eitų pareigų, jos pareigas perimti sutiko inž. J. V. Danys.

"Amesty International" Otavos skyrius adoptavo Antaną Terlecką. Ši organizacija siųs jam siuntinius, šelps. KLB visuomeninių reikalų komisijos pirm. J. V. Danys sutiko padaryti šiai grupei pranešimą apie padėtį Lietuvoje. Šios organizacijos centras yra Londone, Anglijoje. Jos tikslas — rūpintis žmogaus teisių klausimais.

KLB krašto valdyba yra numačiusi 1982 metus paskelbti lietuviškos parapijos metais. Tikslas — raginti lietuvius grįžti į savas lietuviškas parapijas, palaikyti lietuvišką veiklą parapijose, nes parapija yra lietuvybės židinys.

KLB krašto valdyba nuoširdžiai dėkoja J. Valaitienei, gyvenančiai Mt. Brydges, Ont., už gausią auką — $500.00 KLB krašto valdybos veiklai. Jūsų parodytas nuoširdumas ir suteikta parama Bendruomenės veiklai mus, krašto valdybą, skatina dar su didesniu ryžtu dirbti lietuvišką darbą. **J. P.**

Lituanistinis švietimas Toronte

Toronto Lietuvių Mokyklų Taryba posėdžiavo Anapilyje lapkričio 25 d. Pirmininkavo kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Dalyvavo: kun. J. Staškus, Augštesniųjų Lit. Kursų vedėjas A. Rinkūnas, Maironio mokyklos vedėjas V. Bireta, mokyklos tėvų komiteto pirm. Karosas ir KLB Toronto apyl. pirm. adv. Alg. Pacevičius.

Statistika

Maironio mokykloje šiuo metu yra 185 mokiniai, 23 mokytojai. Mokyklos biudžetas 1980 m. siekė $23,800. Mokytojams algų išmokėta $15,480, kiti pinigai sunaudoti ūkiniams reikalams. Dalis pajamų gaunama iš valdžios, kitą dalį sudeda tėvai, mokėdami po $65 už šeimą į metus. Gaunama ir aukų, daugiausia iš mūsų finansinių institucijų ir kitų rėmėjų.

Lituanistiniuose kursuose užskaitų klasėje yra 38 mokiniai, lietuviškai nemokančių klasėje 20, iš viso 58 mokiniai. Dirba trys mokytojai. Mokytojus apmoka ir patalpas duoda Toronto švietimo vadyba. Pagrindinė finansinė problema yra sumokėjimas už mokslą tiems mokiniams, kurie gyvena už metropolinio Toronto ribų. Už kiekvieną jų mokestis į metus yra $320. Šiemet teko mokėti už 4 mokinius — tris iš Hamiltono ir vieną iš Mississaugos. Pinigai gauti iš Kanados Lietuvių Fondo per KLB švietimo komisiją. Iš ten gauta $300 jau į tradiciją įeinančioms metinėms kursantų premijoms, skiriamoms už pažangumą moksle.

Programiniai reikalai

Maironio mokykla šiemet daro programinius bandymus su 1-5 skyriais. Naujas programas paruošė patys tų skyrių mokytojai, taikydamiesi prie mokinių pajėgumo. Sekantiems metams norima eiti dar toliau — pereiti tų skyrių ribose į grupinę sistemą. Tas reikalas bus svarstomas artimiausiame tėvų susirinkime. Lituanistinių kursų programa yra pastovi: nustatyta susitarus su Ontario švietimo ministerija.

Renginiai

Yra iškilęs būtinas reikalas mokyklai turėti savą lietuvišką bibliotekėlę ir daugintoją-multiplikatorių. Turint galvoje, kad tam susidarys keli tūkstančiai dolerių išlaidų, nutarta žiemos viduryje skelbti finansinį vajų. Tam reikalui švietimo tarybos pirmininkas sudarys specialią komisiją.

Mokykla savo viduje ruošiasi tautodailės konkursui, į kurį įeis: juostų, audinių ir drožinių iškarpos, paveikslai ir aprašymai. Premijas skiria Lietuvių Tautodailės Institutas. Dalyvaujantieji bus paskirstyti pagal amžių į tris grupes: 3-4 metų, 5-7, ir 8-10. Konkursas pradedamas jau dabar. Darbus vertintojų komisija turi gauti iki 1982 m. kovo 1 d.

Metinė šventė

Iki šiol mokyklos šventė būdavo ruošiama mokslo metų pabaigoje ir sujungiama su Motinos Diena. Kelių tikslų sudėjimas į vieną dieną praeityje yra sudaręs sunkumų. Todėl nutarta šiemet pabandyti tas dvi šventes atjungti. Motinos Dieną 1982 m. gegužės 9, sekmadienį, apsiėmė rengti apylinkės valdyba, kuri tarsis tuo reikalu su Lietuvių Namais. Sekanti sekmadienį, gegužės 16, bus iškilmingos mokyklą ir kursus baigusių išleistuvės su vakariene salėje, o dieną prieš tai, šeštadienį, mokykla užbaigs mokslo metus savose patalpose.

Apylinkės švietimo vadovas

Reikalas tokį pareigūną apylinkėse turėti yra keliamas jau eilė metų. Posėdyje dalyvavę KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. Alg. Pacevičius ir vicepirm. kun. Augustinas Simanavičius sutiko tą reikalą dar kartą pasvarstyti apylinkės valdybos posėdyje. **A. R.**

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

Iš Ponchielli operos "I Lituani" spektaklio Toronte. Kairėje Germanas — sol. L. PRAPUOLENIS, prie jo — Marienburgo arkivyskupas, vaidila Viltenis — J. VAZNELIS

Nuotr. V. Bacevičiaus

Ponchiellio "Lietuviai" Toronte

ST. SANTVARAS

Opera, kaip teatrinio meno žanras, yra italų renesanso kūdikis, gimęs XVI-XVII š. sąvartoj (1599-1602 m. Italijoj buvo statomi pirmieji operiniai veikalai). Tiesa, jau antikinėj graikų dramoj choras turėjo atskirą vaidmenį, tačiau opera yra žymiai sudėtingesnis gaivalas. Tai nors apgraibom susipažinkim, kaip jis gimsta ir kaip atsiranda scenoje.

Autoriai ir vykdytojai

Paprastai operinį veikalą kuria du autoriai — poetas rašo dramą, o kompozitorius tai dramai sukuria muziką (retais atvejais patys kompozitoriai rašo operų dramas; žinomesni šio pobūdžio autoriai yra Richard Wagneris, A. Boito ir Gian C. Menotti), operinį gi vaidinimą stato itin gausi įvairių menininkų ir meistrų talka: dirigentas, chormeisteris, režisorius, dailininkas, baletmeisteris, solistai, choro ir orkestro artistai, dirigento ir rež. padėjėjai, stilingų drabužių siuvėjai, apšvietimo žinovai, scenos padargų darytojai, grimuotojai, statistai ir kt. scenos technikai. Daugelyje kraštų, kur operos nėra dainuojamos originalų kalbomis, į talką dar jungiasi ir muzikinių tekstų vertėjai.

Trumpi apibūdinimai turbūt pakankamai gerai parodė, kad operos veikalu gimimai ir jų statymai scenoje yra didžiai painūs reikalai. Tačiau tam žmogui, kuris operos meną pamilsta, jis atneša daug malonių išgyvenimų, didelį ir skaidrų pluoštą dvasinės atgaivos, nepasveriamos jokiom medžiaginėm gėrybėm.

Opera Lietuvoje

Muzikinis lietuvių teatras turi seną ir garbingą tradiciją. Iki šiol žinojom, kad jis gimė Vilniuje 1636 m. Dabar tasai teatras jau trim metais senstelėjo. "Mintis" 1981 m. išleido stambų veikalą tokiu vardu: "Lietuvių teatras 1918-1929 m." Vyt. Mažeika, remdamasis V. Jurkšto ir V. Maknio studijom ir aptardamas operą, taip kalba: "Pirmasis operos spektaklis įvyko dar feodalizmo epochoje, kai 1633 metais Vilniaus žemutinėje pilyje buvo pastatyta karališkųjų rūmų kapelmeisterio M. Skakio (turbūt M. Scacchio, St. S.) opera — muzikinė idilė "Galatėja", 1635 metų pavasarį rampos šviesą išvydo "Juditė", o tų pačių metų gruodžio mėnesį — "Dafnė". Taigi Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vladislovo IV globojamas ir puoselėjamas muzikinis teatras Vilniuje (1634-1648) savo veiklą pradėjo netgi kiek anksčiau negu pirmasis Europoje Venecijos viešasis teatras, kurio įkūrimas datuojamas 1637 metais. . ."

"Turimomis žiniomis, Vilniaus žemutinės pilies teatre buvo pastatyta vienuolika veikalų. Daugeliui jų muziką parašė italų kompozitorius M. Skakis, libretus — V. Pučitelis (virgilio Puccitelli). 1636 m. rugsėjo 4 d. jų bendradarbiavimas buvo apvainikuotas vienu reikšmingiausių spektaklių — "Elenos pagrobimu", pasižymėjusiu puošniomis dekoracijomis, prabangiais kostiumais bei įspūdingais sceniniais efektais" ("Lietuvių teatras 1918-1929", Opera, 175-176 psl.).

"Elenos pagrobimo ("Il ratto d'Elena") statymo metai ilgesnį laiką buvo laikomi Lietuvos operinio teatro gimimo data, o dabar, kaip regime, nukilom į 1633 m., kai pirmą kartą buvo vaidinama Skakio "Galatėja". Nors žemutinės Vilniaus pilies teatras anuomet buvo skiriamas diduomenei, bet yra duomenų, kad jau tada su operos menu susipažino ir platesni sostinės gyventojų sluogsniai.

Tautiniai Europos operos teatrai gimė tik XIX š. (iki to meto su savo operom viešpatavo italai — to meno pradininkai). Maskva su pirmu operos statymu nuo Vilniaus atsiliko maždaug 200 metų, bet tautinė lietuvių opera dėl žinomų istorinių priespaudų gimė tik 1906 m., taip pat Vilniuje, kai ten buvo pastatyta M. Petrausko "Birutė".

Atgimusioje Lietuvoje

Profesinis Lietuvos operinis teatras buvo įkurtas G. Verdi op. "La Traviata" statymu 1920 m. gruodžio 31 d. Žmonės tada ne tik ovacijas kėlė, bet ir verkė, išgirdę savo kalba dainuojamą, plačiame pasauly žinomą operinį kūrinį. Ir tai buvo tradicijos ryšio sumezgimas su XVII š. Lietuva ir su XX š. pradžia — su "Birutės" vaidinimu Vilniuje. Deja, dauguma "Traviatos" vaidinimo kūrėjų jau nuėjo į Anapus — nebėr K. Petrausko, A. Galaunienės, Ant. Sodeikos, P. Olekos, dirigento J. Tallat-Kelpšos, rež. K. Glinskio ir kt., bet dar tebeturim dvi to spektaklio brangenybes — kompoz. J. Žilevičių, šiemet sulaukusį 90 m. amžiaus bei gyvenantį Baltimorėje, Md., ir Jadvygą Vencevičaitę-Kutkuvienę, gyvenančią Čikagoje, Ill. Tegu šia proga gyviem ir išėjusiem palinksta žemyn mūsų galvos.

Čikagoje

Lietuvių Opera Čikagoje šiemet paminėjo savo veiklos 25 metų sukaktį. Tai nuostabaus gyvastingumo ir ištvermingumo sambūris, kurio meno vadovai ir solistai nuo darbų pradžios buvo profesijonalai. Šia proga prisimintinos trys Operos kūrimo kolonos — velionis muzikas Vl. Baltrušaitis, paruošęs vyrų chorą, pats G. Verdi "Rigolettą" režisavęs ir dainavęs, dirigentas Al. Kučiūnas ir choro valdybos pirm. Vyt. Radžius, ilgainiui tapęs lyg ir operos direktorium. Kiti "Rigoletto" statymo dalyviai buvo daugiau ar mažiau prityrę operos solistai.

Reikėjo ugdyti tik chorinio dainavimo kultūrą, nes choras operų veikaluose beveik visada turi nemažai darbo. Ir to laimėjimo buvo pasiekta — čikaginės Lietuvių Operos choro artistai tuo vardu vadintini gryniausia to žodžio prasme. Gražūs ir sodrūs balsai, subtilūs pianissimai ir galingi fortissimai, gyvas ir jautrus klusnumas dirigento mostam, laisvi ir lengvi judesiai scenoje, aplamai — profesijonalus choro dainavimas. Jei tos chorinio dainavimo kultūros buvo pasiekta, tai čia "kalti" ir patys choro artistai, aukoją ilgas valandas repeticijom, ir chormeisteriai A. Gečas, A. Stephens, E. Sakadolskienė, o taip pat ir Operos dirigentai — Al. Kučiūnas, Vyt. Marijošius, Alv. Vasaitis.

"Lietuviai"

Sukakčiai paminėti Lietuvių Opera Čikagoje prisiminė seną svajonę — pasiryžo statyti A. Ghislanzonio — A. Ponchiellio operą "I Lituani" ("Lietuviai"). Tai didelis ir sudėtingas veikalas, vadinama "gran opera", slepiantis savy nemažą kiekį statyminių sunkumų (pvz. I v. dainuoja net trys chorai — vienas aikštėje, kitas — katedroje, o trečias — lietuviai belaisviai). Čia dera priminti, kad "Lietuviai" buvo parašyti italų tautos patriotizmui kurstyti, nes tuo metu Italijos patriotai G. Mazzini (1805-1872), G. Garibaldi (1807-1882), Cavour (1810-1861) ir kt. pradėjo kovas, turėdami tikslą Italiją iš svetimų priespaudos išlaisvinti ir ją suvienyti.

Operos autoriai

Dramos autorius Antonio Ghislanzoni (1824-1893, jis yra ir G. Verdi "Aidos" libreto autorius) savo darbui pasirinko Ad. Mickevičiaus poemą "Konradą Valenrodą", aiškiau kalbant — lietuvių kovas dėl laisvės su Kryžiuočių ordinu. Tačiau jis pasiskolino tik Ad. Mickevičiaus idėją — lietuvis, įkopęs į magistro sostą, vokiečių kryžiuočių ordiną iš vidaus sunaikina, pats toj kovoj mirdamas. Visi kiti dramos veikėjų charakteriai ir įvykiai sukurti paties A. Ghislanzonio. Deja, jis nebuvo tobulas kompoz. A. Ponchiellio bendradarbis, jam kaišiojo dramos gabalus taip, kad muzikos kūrėjas nežinojęs iš viso, kokia bus veikalo pabaiga. Kaip atrodo, dramaturgas nesigilino ir į XIV š. Lietuvos istoriją, tad sudarė savotiškų rūpesčių ir operos vertėjui St. Santvarui. Bet vargu būtų prasmės dabar apie tai plačiau kalbėti, nes A. Ghislanzonis vistiek mum padarė gan gerą darbą.

Amilcare Ponchielli (1834-1886), pralėkus beveik 110 metų nuo pirmojo "Lietuvių" muzikos suskambėjimo Milano Teatre alla Scala (premjera įvyko 1874 m. gavėnios metu, autorius po vieno "I Lituani" spektaklio į sceną buvo iškviestas 24 kartus, o po kito vaidinimo net 36 kartus, tai galim nesunkiai įsivaizduoti, kokios ten buvo ovacijos), muzikos kritikų ir nūdien nėra peikiamas. Nors jis savo operas kūrė dviejų milžinų — G. Verdi ir R. Wagnerio šešėlyje, bet ir dabar muzikos meno žinovai pripažįsta, kad A. Ponchiellis buvo nepaprasto darbštumo, sąžiningumo ir skrupulingumo muzikos kūrėjas. Ką jis parašė ir mum paliko — tai yra tik jo darbai.

Ponchiellio stilius

Aplamai paėmus, A. Ponchiellio stilius yra intuityvaus, medituojančio ir jieškančio, kartais sielvartingo, bet beveik visuomet spontaniško ir įkvėp-

(Nukelta į 9-tą psl.)

KVIEČIAME BŪTI RĖMĖJAIS

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga Kanadoje kreipiasi į Jus, tikėdamasi, kad sutiksite būti mecenatu-rėmėju vilniečio Petro Česnulio atsiminimų "Nužmogintieji" anglų kalba išleidimui.

Vilniečio, buvusio politinio kalinio atsiminimus "Nužmogintieji" Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga buvo išleidusi 1973 m. Šiuo metu jie yra baigiami paruošti anglų kalba. Vienerių metų laikotarpyje lietuviškoji laida buvo išplatinta, ir visą knygos pelną autorius skyrė Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungai. Taip pat ir šios knygos gautą pelną autorius skirs vilniečių sąjungai ateities leidiniams bei kultūrinės veiklos plėtotei.

Teigiamai įvertinančios recenzijos buvo išspausdintos beveik visuose lietuvių laikraščiuose ir žurnaluose. Knygoje yra aprašomi skaudūs išgyvenimai ne tik Vilniaus Lukiškių ir Gardino kalėjimuose, bet ir pačiame žiauriausiame Lenkijos Šv. Kryžiaus kalėjime Karpatų kalnuose prie Kielcy miesto. Toji knyga duoda ryškų vaizdą brutalios lenkų kovos su lietuviais lenkų okupuotame Vilniuje ir Vilniaus krašte. Leidinys anglų kalba teatidengia lenkų buvusios valdžios vietinių žmonių persekiojimą ir naikinimą svetimų žemių užimtuose kraštuose. Šv. Kryžiaus kalėjime kentėjo ne tik lietuviai, bet ir ukrainiečiai, gudai, vokiečiai, žydai ir kiti politiniai kaliniai. Todėl kviečiame Jus būti tos knygos rėmėju, kad iš praeities klaidų ateinančios kartos pasimokytų.

Garbės mecenatais bus tie, kurie knygos išleidimui bus paaukoję $100.00 ar daugiau, garbės leidėjais — paaukoję nuo $50.00 iki $100.00, garbės rėmėjais — paaukoję nuo $25 iki 50.00.

Visi aukotojai nemokamai gaus knygą. Jų pavardės bus paskelbtos knygoje ir skelbiamos laikraščiuose. Kiekvienas aukotojas gaus pakvitavimą. Aukas prašome siųsti: Petras Česnulis — "Nužmogintieji" 70 Main Street, Paris, Ont., Canada, N3L 1E6.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga tikisi, kad suprasite šį svarbų reikalą ir savo nuoširdžia parama mielai prisidėsite prie šių atsiminimų išleidimo. Jums ir Jūsų artimiesiems iš anksto tariame nuoširdų vilnietišką AČIŪ.

Stepas Varanka,
Kanados Vilniečių Sąjungos pirmininkas

Gyvas žvilgsnis iš praeities į ateitį
750 metų sukakties (1231-1981) perspektyvoje

"MAŽOJI LIETUVA IR MES"

Prof. P. I. Kušnerio studijai pasirodžius

Paruošė inž. V. Žemaitis. Išleido Lietuvių Miškininkų Sąjunga. 112 psl. ir 3 žemėlapiai. Kaina — $4; su persiuntimu $5. Kreiptis:
P. Norkaitis, 5249 S. Albany Ave., Chicago, IL 60632, USA

SKAITYTOJAI PASISAKO

"RYTŲ LIETUVA"

Pokalbis su "Rytų Lietuvos" autorium-redaktorium dr. Budreckiu atveria eilę lietuviškų žaizdų. Kviestųjų nenoras tapti veikalo bendradarbiais rodo lietuviškojo sąmoningumo ir valstybingumo išblėsimą. Jaunoji karta, nesidominti Lietuvos reikalais, nieku dėta, nes ne Lietuvoje gimė, augo ir mokslinosi. Taip sakau, nenorėdamas kaltinti Lietuvoje užaugusią inteligentiją, bet tik prisimindamas, kad Rytų Lietuvos problemos liečia ir mus pačius. Palikdami Lietuvą nepabėgom nuo lietuviškosios istorijos. Ją pratęsiam savo darbais.

Stebėtis tenka dr. A. Budreckio šaltoku žvilgsniu į kritikus. Kai liečiami valstybės gyvybiniai-teritoriniai Lietuvos interesai, partizanavimui ne vieta. Redaktorius turėtų iš tikro už tai padėkoti. Kritika yra mokslas, ir jo kriterijus yra tiesa. Lietuvoje baigusiems mokslus istorikams tai geriau suprantama. Tačiau tai nemažina dr. A. Budreckio nuopelnų už veikalo suredagavimą. Tik ruošiama angliškoji laida kelia baimę ir rūpestį.

St. Dargis

TAISYTINI NETIKSLUMAI

KLB XI krašto tarybos antrosios sesijos 1981.X.31 — XI.1 aprašyme "TŽ" 46 nr. yra netikslumų. Ten sakoma, kad sąrašuose yra 17 apylinkių. Šiuo metu Kanadoje yra 19 apylinkių. Korespondentas kaikurias apylinkes padarė visai neveikliomis, priskyrė prie neveiklių arba mini, kad kaikurios net neatsiliepė į krašto valdybos prašymą atsiųsti pranešimą apie savo apylinkės veiklą. Visai neatsiliepė, neprisiuntė raštu pranešimo ir neatsiuntė atstovo į suvažiavimą tik Oakvillės apylinkė. Korespondentas rašo: "Visai neasiliepė — Delhi, Oakvillė, Stayneris, Wellandas". Kaip minėjau, visai neatsiliepė tik Oakvillės apylinkė. Pranešimus atsiuntė Delhi, Stayneris, Wellandas, Delhi apylinkės pirmininkas dalyvavo ir suvažiavime. Taip pat suvažiavime dalyvavo Sudburio apylinkės pirmininkas ir Rodney apylinkės atstovas vietoje pirmininko. Kaikurios apylinkės neatsiuntė savo pranešimų krašto valdybai prieš suvažiavimą, bet dalyvavo suvažiavime ir padarė pranešimus. Iš gautų aprašymų matyti, kad vyksta gyvas judėjimas ir mažosiose apylinkėse pagal esamas sąlygas.

Aprašyme apie politinę veiklą korespondentas sako: "...gausiai dalyvauta JAV LB. visuomeninių reikalų komisijos suruoštose studijose Vašingtone". Tokios studijos dienos buvo ne Vašingtone, bet 1981 m. birželio 12-13 d. d. Niujorke.

Korespondentas rašo: "Ištisą pusmetį nebuvo surasta švietimo komisijos pirmininkė..." Tačiau 1981 m. sausio 6 d. KLB krašto valdybos posėdyje priimtas šis nutarimas: "Pirmininkė J. Kuraitė pranešė, kad švietimo komisijai vadovauti sutiko D. Viskontienė, kuri tik aktyviai galės įsijungti kovo mėnesį. Ją iki to laiko pavaduos buvusi švietimo komisijos pirm. V. Stanevičienė". Atrodo, kad krašto valdyba visą laiką turėjo švietimo komisiją, kuri rūpinosi švietimo reikalais.

Toliau korespondentas rašo: "O tuo tarpu prabėgo eilė svarbių reikalų — JAV ir Kanados vadų pasitarimas kovo mėnesį Detroite". Toks pasitarimas įvyko ne kovo mėnesį ir ne Detroite, bet Dainavos stovykloje prie Mančesterio 1981 m. balandžio 11-12 d. d. kur buvo atstovaujama ir švietimo komisijai, negalint dalyvauti pačiai pirmininkei. Gaila, kad korespondentas suvažiavime po švietimo komisijos pranešimo neiškėlė nė vieno klausimo, kuriuos minėjo savo aprašyme. Būtų tikriausiai ten išsiaiškinta. Švietimo komisijos pirm. D. Viskontienė padarė KLB tarybos suvažiavime išsamų savo veiklos bei ateities planų prenešimą, kuris buvo suvažiavimo dalyvių palydėtas gausiais plojimais. Siūlyčiau švietimo komisijos pranešimą paskelbti spaudoje, kad visi galėtų pamatyti, kas vyksta švietimo darbe.

J. Pleinys,
KLB krašto valdybos sekretorius

SPORTININKAI

Perskaitęs "TŽ" sporto skyrių 1981. XI. 19, sveikinu Gintautą Stirbį, laimėjusį 737-tą vietą Labatt's maratone. Norėčiau žinoti, kaip pavyko Arūnui Gataveckui — ar jis baigė minėtąjį bėgimą? "TŽ" verti pagyrimo už paskelbimą lietuvių visuomenei minėtos žinios apie laimėjimus sporto srityje.

Albin Spurgaitis

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Užuot siuntę šventinius atvirukus KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ proga, nuoširdžiai sveikiname pavergtoje Lietuvoje

ir visame pasaulyje išsisklaidžiusius savo artimuosius gimines, bičiulius, draugus ir pažįstamus,

linkime malonių šv. Kalėdų ir Dievo palaimos 1982 metams.

Aukodami Tautos Fondui, aukojame Lietuvos laisvės kovai.

$100: Sofija ir Stasys Rakščiai.

$50: Antanina ir Juozas Asmenavičiai, Antanina ir Vytautas Januškos, Francis ir Anicetas Povilauskai, Stasė ir Povilas Kanopos.

$30: Elena ir Pranas Ročiai.

$25: Birutė ir Alfonsas Juozapavičiai, Stasė ir Antanas Šukaičiai, Gailė ir Juozas Krištolaičiai, Pijus Pleinys, Albina ir Zigmas Pulianauskai, Brigita ir Vytautas Morkūnai, Zita ir Pranas Sakalai, J. G. Skaisčiai, Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas, Stefanija ir Juozas Domeikos iš Brandfordo, Augustė ir Alfonsas Patamsiai, Marija ir Vytautas Leparskai, Albina ir Feliksas Rimkai.

$20: V. B. Perkauskai, D. ir Antanas Kamaičiai, Magdė ir Jonas Tarvydai, B. A. Šilgaliai, Jieva ir Mykolas Repečkos, Elena ir Kazys Gudinskai, Aniceta ir Jonas Deksniai, Birutė ir Jonas Sadauskai, Elvyra ir Juozas Bajoraičiai, Aleksandra ir Bronius Steponavičiai, Dara ir Albertas Jankūnai, Elena ir Juozas Grigaliai, Ona ir Jonas Adomauskai, Julė ir Jonas Kamaičiai, Stasė ir Andrius Petkevičiai, Petras Bulkė, Elena ir Juozas Bubniai, Ona ir Pranas Budvidžiai, Aldona ir Alfonsas Erštikaičiai, Jonas Lekutis.

$15: Bronius Grajauskas, Algis Grajauskas ir šeima, Juozas Dubinskas, Ignas Varnas, Juozas Stonkus.

$12: Marija ir Antanas Pusdešriai.

$10: Elena ir Jonas Steibliai, Petras Latauskas, Marija ir Liudas Borusai, P. Stukas, H. K. Norkai, Marija ir Antanas Garkūnai, Jonas ir H. Mažulaičiai, Ona Mikšytė, Kazys Mikšys, Teofilė ir Pranas Enskaičiai, Petras Žulys, Marcijonas Juodis, Henrikas ir H. Rimkevičiai, S. Elvikienė, A. ir J. Mačiukai, V. Narkevičius, Vladas Saulis, Pranė ir Feliksas Krivinskai, Jadzė ir Antanas Gedrimai, Stasys Pilipavičius, Kliara ir Kazys Deksniai, Elena ir Pranas Seiriai, Emilė ir Petras Brasai, Elena ir Petras Gužai, Nijolė ir Stasys Senkai, Lucija ir Kostas Meškauskai.

$5: F. V. Venskevičiai, A. Grybas, Vl. Bagdonas, Marija ir Kazys Kvedarai, S. Vl. Matukaičiai, A. Obcarskis, Gezel ir Albinas Lukai, Ema ir Bronius Milašiai, Dana ir Petras Bobinai, Pranė ir Petras Lukošiai, D. B. Kriaučiūnai, Liotė ir Jonas Toliai.

Už aukas mūsų laisvės kovai nuoširdus ačiū.

Linksmų švenčių ir laimingų naujų metų linki — TAUTOS FONDO Hamiltono apylinkės atstovybė

Toronto Lietuvių Vyrų Choras "Aras" gieda Klevelande Lietuvių Dienų pamaldose. Kairėje — "Aro" vadovas sol. V. Verikaitis, vargonuoja — J. Govėdas. Nuotr. V. Bacevičiaus

Kai britai deportavo lietuvius

Skotijos lietuvių istorikas Murdoch Rodgers slaptuose archyvuose rado liūdnus lietuvių pėdsakus XIX šimtmečio pabaigoje ir XX pradžioje

K. BARĖNAS

Edinburgo (Skotija) universitete istorijos srities doktoratui pamažu ruošiasi jaunas pusiau lietuviškos kilmės vyras Murdoch Rogers. Jo tėvo pavardė buvo Augustaitis, kuris pakeitė ją į Rogers. Motina — skotė. Sūnus dabar nori pagerbti tėvą, pasitarnaudamas lietuviškiems reikalams. Jo diplominis darbas buvo apie Lanarkšyro grafijos lietuvius imigrantus, kurių ten tirštai gyventa nuo XIX š. ir dabar dar yra likučių.

Darbas sudomino profesorius, ir jaunam mokslininkui tai buvo tikras paskatinimas to reikalo neužmesti. Taigi ir jo daktarinės disertacijos tema bus maždaug ta pati, tik žymiai išplėsta ir paremta visiškai naujais duomenimis. Rašymas lėtai vyksta ir dėl to, kad yra kitų atliktinų darbų, ir dar dėl to, kad jis ryžtasi iš Britanijos vidaus reikalų ir užsienio reikalų ministerių archyvų surinkti viską, kas tik galėtų liudyti, kiek tų lietuvių anuomet atvažiavo, iš kurių vietų, kaip su jais buvo elgiamasi ir t. t. Painiava yra ta, kad lietuviai dažnai būdavo vadinami lenkais, ir tik archyvai galės paliudyti tikrą tiesą. Jie taip pat buvo painiojami su rusais ir su žydais.

Rimtas darbas

Kadangi M. Rogers gavo leidimą naudotis net slaptais archyvais ir skelbti juose surinktąją medžiagą, tai disertacija turės būti tikrai rimtas, originalus ir vertingas mokslinis darbas nušviesti vienos lietuviškos kolonijos svetur gyvenimui. Kol kas tas darbas ribojasi Skotija, gal tik prabėgomis paliesdamas kitas sritis (imigrantų dar nemažai buvo Londone ir šiek tiek kitose britų salos vietose — apie Mančesterį, Leeds, Bradfordą, Leicesterį). Bet Skotija ligi šio pokario buvo svarbiausias centras, nes ten ne tik daugiau lietuvių buvo negu kurioje kitoje vietoje ir pakankamai jų organizacijų, bet ir laikraščiai ėjo, knygos buvo spausdinamos. Pažistant Skotijos lietuvių praeitį, kitos kolonijos bus tik lyg ir antriniai tos pagrindinės atspindžiai.

M. Rodgers yra kritiškas iki smulkmenų, kiekvieną detalę sveriąs mokslininko smegenimis. Kritiškas ir nuolat gyvenąs savo pasirinktąja tema. Valandas jis gali apie tai prakalbėti, tarytum stengdamasis dar ir dar kartą pasverti savo tezes bei jų tvirtumą.

Susidomėjimas lietuviais

Diplominis darbas apie Skotijos lietuvius buvo labai svarbus lūžis M. Rodgers veikloje. Susidomėjo profesoriai, susidomėjo ir BBC Skotijos radijo programų organizatorius Billy Kay. Šio pastarojo dėmesį patraukė ir tai, kad jaunasis mokslininkas ir jo bendradarbiai neslėpė, jog diplominiame darbe apie lietuvius buvo iškelta nemaža Skotijos praeities naujiena.

Praėjo šimtmetis, kai lietuviai ten gyvena, o viešuma, sako, apie juos nežino. Kilo susidomėjimas praeitimi, ne tik lietuviška, bet ir skotiška. Billy Kay užsikrėtė ta mintim ir pasirūpino paruošti seriją programų, tarp kurių viena geriausių buvo M. Rodgers apie lietuvius. Rodgers surinko medžiagą — pats kalbėjo, paprašė įkalbėti prel. J. Gutauską, J. Serapinaitę ir keletą kitų senosios kartos lietuvių, Prano Dzidoliko vedamas choras lietuviškomis dainomis užpildė ikalbėjimų tarpus ar sudarė kalboms foną.

Ta programa buvo taip palankiai sutikta, kad paskui dar ji buvo pertransliuota ir BBC radijo Anglijai. Susidomėjimas, matyt, buvo toks didelis, kad Skotijos praeities radijo seriją organizavęs Billy Kay net paruošė ir išleisdino knygą "Odyssey, Voices from Scotland's Recent Past", kurioje išspausdino ir iliustruotą M. Rodgers paruoštą jo transliuotą tekstą "The Lanarkshire Lithuanians". Knygoje tekstas apie lietuvius iliustruotas antraštiniu "Išeivių Draugo" puslapiu ir dar šešiomis kitomis nuotraukomis.

Paroda

Maždaug radijo transliacijos proga buvo surengtas lietuvių vakaras su parodėle, kurią ruošiant iniciatyvą rodė M. Rodgers. Jis ta proga ir Skotijos laikraščiuose rašė apie lietuvius. Vėliau Edinburgo parodų rūmuose jis įrengė lietuvišką skyrių su tautiniais drabužiais ir kitais lietuviškais dalykais, o taip pat su fotografiniais Lietuvos vaizdais. Domėjosi tuo laikraščiai, televizija, o fotografai, sako, bėgo žiūrėti, kokio meno augštybių yra pasiekę tie Lietuvos fotografai (fotografijų kolekciją paskolino londoniškis veikėjas Rostis Baublys). Paroda išbuvo 3 mėnesius, paskui dar kitus tris mėnesius, ir susižavėjimui nebuvo galo. Kaip M. Rodgers sako, jeigu Skotijos lietuviai parodytų šiek tiek iniciatyvos, galimybiu pagarsėti yra daug, juoba, kad dabar kažkaip tas domėjimasis praeitim pasidarė populiarus. Dėl to ir apie dabartį yra progų pakalbėti — būtų galima šen ir ten pasirodyti.

Sensacingas straipsnis

Su radijo programa ir jos teksto išspausdinimu knygoje domėjimasis praeitimi nesibaigė. Kadangi daug iš Lietuvos kilusių žydų anuomet, XIX š. pabaigoje — XX š. pradžioje, atsikraustė į Skotiją ir dar yra gyvų jų senosios kartos atstovų, mokslininkų kolektyvas ryžosi parašyti darbą apie tą tautinę grupę ir jau renka medžiagą. Į kolektyvą yra įsijungęs ir M. Rodgers. Bet pastaruoju metu M. Rodgers yra parašęs stambesnį darbą "The Anglo-Russian Military Convention and Lithuanian Immigrant Community in Lanarkshire, Scotland, 1914-20", kurį turbūt š. m. gruodžio mėn. numeryje išspausdins Frank Cass Ltd. leidžiamas žurnalas "Immigrants and Minorities".

Šiam darbui yra panaudota dalis slaptuose archyvuose surinktosios medžiagos, kuri nušviečia neigiamą Britanijos vyriausybės laikyseną lietuvių bendruomenės atžvilgiu. Rašant apie Skotijos lietuvius, paprastai prisimenama, kad pirmojo pasaulinio karo metu dalis buvo paimta į britų kariuomenę, o nemaža dalis išvežta į Rusiją. Tai ir yra šio darbo tema. Pasirodo, iš Lietuvos ir Rusijos į Skotiją atvažiavę žydai stengėsi išsisukti pareigos eiti į kariuomenę, o tai erzino vietinius gyventojus, kurių šeimų nariai kariavo ir žuvo.

Kol buvo svarstoma, ką daryti, karas pasiekė baisybių viršūnę, ir jau sunku buvo parūpinti naujų karių frontui. Kad imigrantai neišsisuktų nuo karinės prievolės, Britanijos vyriausybė su Rusijos vyriausybe: tie, kurie nenori eiti į anglų kariuomenę, privalo grįžti kariauti į savo kilmės kraštą. 1916 m. buvo bandyta imigrantus imti į anglų kariuomenę, bet maža jų tesurinkta. Su provizorine Rusijos vyriausybe susitarta tik 1917 m. liepos mėn. Išvažiuoti užsirašė 7.600, išvažiavo tik 4.300. Kaip Lanarkšyro (Skotija) grafijos duomenys rodo, buvo surinkti ne žydai, kurie turėjo stiprių užtarėjų, ir ne rusai, bet lietuviai.

Išvykusių likimas

Nuvažiavusieji, žinoma, Rusijoje pateko į chaosą. Vieni ten padėjo kariauti baltagvardiečiams, o kiti — bolševikams.

Kai nebepasiekiami vyrai užtruko Rusijoje, tragiškas likimas ištiko Škotijoje likusias jų šeimas. Jos neturėjo iš ko gyventi, o šelpti nenorėjo nei anglai, nei rusai. Po didelių klabinimų jos pradėjo šiek tiek gauti, bet vrgas kaikurias moteris pastūmė į vagystes ar privertė siųsti vaikus elgetauti. Po karo vyrams nelengva buvo grįžti atgal. Jie turėjo būti buvę rusų britų daliniuose. Šitokių grįžo tik 82. Kitus 250 išreikalavo kasyklų darbininkų profesinė sąjunga. O didžiuma gyvų likusių arba apsigyveno Rusijoje, arba grįžo į Lietuvą. Taigi nemaža lietuvių šeimų ir po karo neturėjo kas joms uždirba duoną. Kad nereikėtų jų šelpti, nutarta išsiųsti į Lietuvą. 1920 m. kovo mėn. tokį transportą sudarė 240 moterų ir vaikų. Iš Glasgovo stoties tuos išsiunčiamuosius išlydėjo kun. Norbutas. Anksčiau jau buvo išgabentos dvi mažesnės grupės, dar viena laukė eilės. Taip buvo atsikratyta 600 asmenų. Protestų ir reikalavimų leisti grįžti vyrams niekas nepaisė. O kiek būta nenoro grįžti, rodo Dalzielio parapijos pavyzdys. Ten iš 34 moterų savanorės grįžti buvo tik 2.

Autoriaus to stamboko darbo išvada: pasielgimas su lietuviais šiuo atveju pristato Britanijos vyriausybę visiškai kitoje šviesoje, negu įprasta apie ją galvoti, kaip tolerantę imigrantams. Šališkai tada pasielgė tiek augštieji vidaus reikalų ministerijos valdininkai, tiek ir smulkieji pačioje Skotijoje. Nuo savęs šiuo atveju galėtume pridėti, kad tolerancijos Britanijos vyriausybė neparodė ir po paskutiniojo karo, prievarta grąžindama buvusius belaisvius rusus.

Atsiųsta paminėti

LITHUANIA MUST BE FREE. Congressional voices for Lithuania's independence. Amerikos Lietuvių Tarybos leidinys. Spaudai paruošė kun. dr. Juozas Prunskis, techniškus paruošimo darbus atliko Irena Blinstrubienė, Romas Kožėnas, Gražvydas Lazauskas. Spaudė — Morkūnas Printing Co. Čikaga 1981 m., 72 psl.

TECHNIKOS ŽODIS, 1981 m. lieparugsėjis, 3 (173) nr. Vyr. redaktorius V. Jautokas, 5859 So. Whipple St., Chicago, IL 60629, USA. Administratorius — A. Brazdžiūnas, 7980 W. 127 St., Palos Park, IL 60464, USA. Metinė prenumerata — $6.00.

VYTIS, nr. 6, 1980. Lietuvos pogrindžio spauda nr. 3. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės leidinys (5620 So. Claremont Ave, Chicago, IL 60636, USA). Prenumerata: 6 leidiniai — $20.00.

ŠALTINIS, 1981 m. 4 nr. Tikybinės ir tautinės minties žurnalas. Redaguoja kun. dr. S. Matulis, MIC. Adresas 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, England.

Baltiečių koncertas universitete

Estų, latvių ir lietuvių muzikos koncertas Toronto universitete, baigiant baltiečių dienas

Š. m. lapkričio 10-29 dienomis akademinės ir kitos baltiečių organizacijos Toronto universitete surengė gintaro parodą, teatrinius vaidinimus, svarstybas įvairiom temom, paskaitas. Visa tai buvo išdėstyta įvairiose vietose trijų savaičių laikotarpyje. Paskutinis renginys buvo lapkričio 29 d. Hart House salėje. Tai trijų tautų koncertas, kurio pagrindą sudarė senovės muzika bei dainos.

Koncertą pradėjo universiteto pareigūnė Marvi Ricker, estė, iš Community Relations Office, kur ji yra direktorė. Ji labai trumpu žodžiu pasveikino gana gausią publiką (apie 250) ir kvietė pasidžiaugti vokaliniu baltiečiu menu.

Pirmiausia pakyloje pasirodė latvių moterų choras "Zilė" su savo dirigentu Arvids Purvis. Tai 37 narių choras, įsteigtas 1970 m. ir jau daug kur koncertavęs. Jo specialybė — latvių liaudies dainos ir latvių kompozitorių kūriniai. Labai gerai išlygintu dainavimu šis choras atskleidė latvių liaudies dvasią, kuri tokia artima ir lietuviams. Pvz. pirmoji daina "Maza, maza abelitė"; lietuviškai — "Maža, maža obelytė". Ji apdainuoja mergaitę, kuri rengiasi ištekėti, bet tiktai pavasarį, o ne rudenį. Arba štai kita daina "Dzied, masina, skaistas dziesmas"; lietuviškai — "Giedok, sesute, meilias dainas". Esą to laukia jos broliai, paukščiai ir medžiai.

Latvių moterų choras yra pajėgus, sugebantis perteikti dainų niuansus bei jų spalvingumą. Jo dainavimą sekti lengvino trumpučiai dainų paaiškinimai anglų kalba koncerto programoje.

Po latvių pakyloje pasirodė estų kanklininkai, kurių senoviški patobulinti instrumentai "kannel" panašūs į citras. Jie atliko keletą estiškų ir kitokių melodijų. Skambesys buvo malonus, melodingas, lyriškas, primenantis lietuviškas kankles. Scenos gale ant sienos matėsi daugybė senoviškų estų muzikos instrumentų — styginių ir pučiamųjų.

Grupė estaičių, pasipuošusių estišku apdaru, originaliu būdu pavaizdavo senovės vestuves. Jos ir žodžiu aiškino, ir dainavo, ir kankliavo, ir vestuvinius papročius demonstravo. Tuo būdu jos atkūrė gana gyvą vestuvių vaizdą.

Po pertraukos pakyloje pasirodė mišrus "Volungės" choras su vadove muzike D. Viskontiene. Muzikos mokytoja D. Rautinšienė perskaitė anglišką įvadą apie Lietuvą, jos kultūrą ir dainas, pabrėždama jų formų senumą, įvairumą ir originalumą. "Volungė", atliepdama įvadui, pradėjo savo koncerto dalį sutartinėmis, vaizdžiai parodydama senąjį dainavimo stilių. Jas atliko mergaičių choras, o vėliau, perėjus prie dabarties kompozitorių dainų, įsijungė ir vyrai. Prieš kiekvieną dainą D. Rautinšienė davė trumpus paaiškinimus. Kadangi buvo 10 dainų, tai ir paaiškinimams reikėjo laiko. Jie buvo labai naudingi ypač kitataučiams, tik galėjo būti trumpesni ir išspausdinti programoje. Mano kaimynai estai po koncerto labai gyrė "Volungės" dainavimą ir sakė, jog paaiškinimų galėjo būti mažiau. Be to, padėti sunkino mikrofono nebuvimas — salės gale sunku buvo girdėti kalbėtoją.

"Volungė" po koncerto susilaukė gausių plojimų, tikrai užtarnautų, nes jos dainavimas buvo gerai paruoštas, išlygintas, niuansuotas, tinkamai perduodantis lietuvišką dainą. **B.**

Lietuvės romanas latviškai

Toronte išeinančiame savaitraštyje "Latvija-Amerika" V. Irbe ilgokame straipsnyje apibūdina **Birutės Pūkelevičiūtės** romaną "Velykos be varpų". Knygą išleido "Gramatu Draugs", išvertė į latvių kalbą Janis Zarinš. (Lietuvių kalba tas romanas pavadintas "Aštuoni lapai", 1956 m. laimėjęs "Draugo premiją).

V. Irbe pažymi, kad Birutė Pūkelevičiūtė yra pažįstama latvių skaitytojui iš ankstyvesnių vertimų į latvių kalbą, ir atpasakoja trumpą rašytojos biografiją. Esą ji palaiko draugiškus ryšius su latvių literatais ne tik jos gyvenamoje Čikagoje, bet ir už jos ribų.

Autorės romane "Velykos be varpų" gvildenama tema domina kiekvieną, kuris nori skaityti apie karo ir bėgimo laikus. Ji aprašo Dancigo apsupimą ir rusų atėjimą į šį miestą. Pasakojime ji įpina prisiminimus apie Lietuvos nepriklausomybės metus, gyvenimą, mokyklas.

V. Irbe duoda savo straipsnyje porą ištraukų iš B. Pūkelevičiūtės knygos, kurią gerai vertina. Ištraukos parodo rašytojos stilių. Autorė pasirinkusi pasakojimą pirmame asmenyje. Tai įgalina išreikšti gilų pergyvenimą, kuris skaitytoją traukte traukia. Sakiniai trumpi, kondensuoti, kiekvienas žodis reikšmingas, įgalina skaitytoją įsigyventi į ano karo meto aplinkybes. Atrodo, nebūtų skirtumo, jei žodį Lietuva pakeistum Latvija. Nepriklausomybės laikais gyvenimas abiejose valstybėse buvo panašus, taip pat — abiejų likimas. Latvių pabėgėliai pergyveno panašius pažeminimus, tik galbūt kitose vietose.

J. Zentinš

● **Senas medis geriausias (kūrenti), senas vynas skaniausias, seni draugai patikimiausi, seni autoriai įdomiausia (Baconas).**

KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus pirmininkė G. TRINKIENĖ šio skyriaus surengtoje dailės parodoje Anapilyje, kur buvo išstatyti A. KATELIENĖS skulptūriniai drožiniai ir P. BIGAUSKO paveikslai. Nuotr. St. Dabkaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DAIL. VYTAUTAS IGNAS, vasarą gerokai padirbėjęs, naująjį sezoną pradėjo dviem parodom. Pirmoji, skirta tik grafikai, buvo surengta lietuviškoje Čikagos "Galerijoje". Antrąją jo 60 darbų parodą spalio 17-18 d.d. didžiojoje kultūros Židinio salėje surengė Niujorko skaučių tuntas "Neringa" su savo vadove Birute Kidoliene. Šiai parodai buvo sutelkti 34 grafikos, 6 mišrios technikos, 20 tapybos kūrinių. Lankytojus labiausiai domino etnografinių darbų ciklas, apimantis Žemaitiją, Aukštaitiją, Suvalkiją, Dzūkiją, Vilnių, Kauną ir Klaipėdos kraštą. Parodos metu buvo parduoti 29 grafikos ir 3 mišrios technikos kūriniai.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS VALDYBA visuotinį narių suvažiavimą surengs 1982 m. gegužės 22-23 d.d. Klevelande. Jame bus paminėta Maironio 50 metų mirties sukaktis akademine dalimi bei jo raštų paroda. Suvažiavime bus įteiktos Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos, surengtas rašytojų susitikimas su visuomene literatūros vakaro rėmuose, įvyks knygų mugė. Dabartinę LRD valdybą Los Angeles mieste sudaro: pirm. Bernardas Brazdžionis, vicepirmininkai — Bronys Raila ir Tomas Venclova, sekr. Alė Rūta, ižd. Alfonsas Gricius. Valdybos adresas: 306 — 22nd St., Santa Monica, CA 90402, USA.

BENDRĄJĄ LIETUVIŲ DAILININKŲ PARODĄ Čikagoje surengė antroji M. K. Čiurlionio galerija, 4038 Archer Ave. Ji atidaryta lapkričio 6 d. ir truks iki gruodžio vidurio. Parodoje dalyvauja 15 dailininkų, kurių eilėse tik trys yra vyrai. Juos gerokai nustelbė 12 moterų. Dėmesio centre buvo trijų premijų paskyrimas: dail. M. Šileikio $500 — už tapybą ar skulptūrą, dail. T. Petraičio $300 — už akvarelę ar grafiką ir pačios galerijos $200 — už betkurios technikos kūrinį. Vertintojų komisiją sudarė dailininkai — A. Cooper-Skupas, Janis Strods, Juozas Mieliulis ir Mikas Šileikis. Pirmajai $500 premijai jie nesurado verto kūrinio. Ji palikta sekantiems metams. Tada M. Šileikio premiją jau sudarys $1.000. Antrąją $300 premiją laimėjo Dalia Kolbaitė, trečiąją $200 — Vera Švabienė.

KULTŪRINIS LIETUVIŲ SAVAITGALIS V. Vokietijoje, Annabergo pilyje prie Bonnos, įvyko spalio 23-25 d.d. Jis buvo susietas su dviem suvažiavimais — Lietuvių Kultūros Draugijos, kuriai vadovauja Algirdas Palavinskas, ir Annabergo lietuvių literatūros būrelio, vadovaujamo Artūro Hermano. Būrelis jau penkti metai rengia literatūros aptarimus. Šiemetinis teko iš JAV atvykusiam dramaturgui Algirdui Landsbergiui, jo "Paskutiniam piknikui" ir "Penkiem stulpam turgaus aikštėje". Pirmoji pjesė buvo sunkiau suprantama amerikietiškos aplinkos nepažįstantiems dalyviams. Didesnio dėmesio susilaukė partizaninės kovas Lietuvoje liečianti drama "Penki stulpai turgaus aikštėje". Į diskusijas įsijungė asmenys, pastaraisiais dešimtmečiais atvykę iš okupuotos Lietuvos, kuriem teko matyti tas kovas. Plačiau buvo aptarta partizaninės rezistencijos prasmė, jos įtaka dabartinei Lietuvai. Lietuvių Kultūros Draugija savo narių suvažiavime daugiausia svarstė kultūrinio lietuvių bendradarbiavimo klausimus. Savaitgalis užbaigtas literatūros vakaru ir koncertu. A. Landsbergis skaitė ištraukas iš aptartų dramų, novelių rinkinio "Muzika įžengiant į neregėtus miestus" bei kitų savo veikalų. Koncertinę dalį, jon įjungdamas lietuvių liaudies dainų ir operų arijų, atliko iš okupuotos Lietuvos pasitraukęs sol. Ričardas Daunoras, dainuojantis Krefeldo operos teatre, šiaurinėje Vokietijoje.

LENKIJOS LIETUVIŲ VISUOMENINĖ KULTŪROS DRAUGIJA š.m. rugpūčio 29-30 d.d. Punsko lietuvių gimnazijoje surengė pirmąją mokslinę lituanistikos konferenciją, kuriai vadovavo dr. Jonas Jaskanis. Mokslinius pranešimus paruošė 17 konferencijos dalyvių. Spaudoje pateikiamos devynių pranešimų temos: dr. J. Jaskanio — "Archeologija apie baltus Lenkijos šiaurės rytuose"; Juozo Paransevičiaus — "Lietuviškas švietimas Lenkijos liaudies respublikoje"; Gintauto Marcinkevičiaus — "Ekonominė lietuvių visuomenės būklė Seinų krašte XX š."; dr. Michailo Kondratiuko — "Lituanizmai Baltstogės regiono topominikoje"; Jono Pajaujo — "Lietuviškas švietimas Seinų krašte 1915-44 m."; dr. Broniaus Makausko — "Apie lietuvių tautinės mažumos praeitį II-joje Lenkijos Žečpospolitoje"; Marytės Valičiūtės — "Žemės ūkis Punsko valsčiuje 1970-80 m."; Kristinos Kraužlienės — "Seinų krašto lietuviai augštosiose Varšuvos mokyklose"; prof. P. Losovskio — "Pietinės Suvalkijos valstybinio priklausomumo problema 1918-20 m." Iš Vilniaus pranešimus atsiuntė dr. Zigmas Zinkevičius, dr. Antanas Tyla ir istorijos mokslų kandidatas Vytautas Merkys. Nė vienas jų konferencijoje negalėjo dalyvauti. Buvo gauti du sveikinimai: Lietuvos mokslininkų ir švedų baltisto prof. Knuto O. Falko, dirbančio Lundo universitete. Koncertus konferencijos dalyviams bei svečiams surengė Punsko Lietuvių Kultūros Namų choras "Dzūkija", kaimiška kapela "Klumpė" ir Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos dainų bei šokių ansamblis "Sūduva".

LIETUVOS LIAUDIES MENO DRAUGIJOS Vilniaus skyrius "Lazdynų" kino teatre surengė pirmąją respublikinę popieriaus karpinių parodą. Karpymas dabar yra tapęs kūrybiniu daugelio žmonių pomėgiu. Parodos dalyvių eilėse minimi: kolchozininkė O. Jankauskienė, pensininkė P. Akmanavičienė, liaudies meistrės J. Daniliauskienė ir N. Jurėnienė, moksleiviai L. Vienožindis, R. Dzermaikaitė, T. Žutautas, R. Jurėnaitė, etnografės M. Merkienė ir A. Vyšniauskaitė, vaikų darželio auklėtoja L. Orlovskaja, laborantė D. Leitanienė. Parodoje buvo nemažai saulučių, krypučių, dantelių raštu išmargintų užuolaidėlių, servetėlių. Netrūko ir karpinių atvirukų, knygženklių, paveikslų ir knygų iliustracijų.

KAZIO INČIŪROS 75-tųjų gimimo metinių sukaktis buvo paminėta literatūros vakaru Troškūnų namuose, Panevėžio rajone. Gimtajame Vidugirių kaime yra įrengtas jo atminimui skirtas muzėjus. Velionis buvo talentingas poetas, dramaturgas, aktorius, ilgametis Kauno radiofono pranešėjas, parašęs romaną "Ant ežerėlio rymojau", keletą apysakų rinkinių.

KAUNO FOTOGRAFIJOS GALERIJOJE lankytojai turėjo progą susipažinti su dviem jaunesnės kartos Čekoslovakijos fotografijos meistrais — V. Birgum ir O. Kavanu. Parodai jie buvo atsiuntę apie 60 meninių savo nuotraukų.

"VAGOS" LEIDYKLA savo "Žvaigždyno" serijoje prieš trejetą metų išleido moldavų poezijos antologiją "Moldavija, lašas ugnies", skaitytojus supažindinusia su 21 tos tautos poetu. Kišiniovo leidykla "Literatura artistikė" dabar atsilygino neseniai išleista antologija "Lietuvių poetai". Jon yra įtraukti A. Baltakio, A. Bernoto, J. Vaičiūnaitės, S. Gedos, J. Degutytės, A. Drilingos, A. Žukausko, M. Karčiausko, A. Maldonio, M. Martinaičio, Just. Marcinkevičiaus, E. Matuzevičiaus, E. Mieželaičio, A. Mikutos, A. Miškinio, V. Reimerio, V. Rudoko, J. Strielkūno, V. Šimkaus, P. Širvio ir J. Jakšto eilėraščiai, moldavų kalbon išversti antologijoje "Moldavija, lašas ugnies" dalyvavusių poetų. Įvadą parašė poetas J. Vatamanus.

VILNIAUS "DAILĖS" FONDO VITRINOJE dekoratyvinio stiklo dirbinių parodą surengė vilnietis dail. Ramūnas Balsys, šiai dailės sričiai paskyręs jau 12 metų, dalyvavęs daugelyje panašių parodų. Vilniškei parodai skirtas stiklines vazas bei indus jis buvo sukūręs eksperimentinėje Lvovo keramikos-skulptūros gamykloje.

ŠIEMETINĖ SOVIETŲ SĄJUNGOS PREMIJĄ laimėjo trys Lietuvos dailininkės — Sofija Veiverytė-Liugailienė, Angelina Banytė ir Natalija Daškova, sukūrusios monumentalią freską "Mūsų kraštas" Lietuvos žemės ūkio ekonomikos tyrimo instituto konferencijų salei Vilniuje.

VILNIAUS "LĖLĖS" TEATRAS, pradėjęs jau trečią savo veiklos dešimtmetį, paruošė suaugusiems skirtą spektaklį "Žemės dukra", panaudodamas eiliuotą M. Martinaičio dramą apie Eglę žalčių karalienę, kuri su vaikais grįžta aplankyti savo gimtinės. Šiame spektaklyje ji neranda nei sodybos vartų, nei savo tėvų. Pargriautos kolonos primena patrankų šūvius, o žemė panaši į išdegintą dykynę. Eglė vardais šaukia išnykusio pasaulio daiktus, nori juos prikelti gyvenimui. Susidaro įspūdis, kad tėviškė sunyko dėl Eglės nutrauktų ryšių su gimtine. Premjerinį spektaklį paruošė režisorius ir dail. V. Mazūras, talkinamas kompoz. M. Urbaičio. Vaidmenis atlieka ne lėlės, o jas vaidinantys aktoriai, veidus prisidengę kaukėmis. "Žemės dukra" yra artima moderniosios poezijos, dailės ir muzikos pasauliui. Pagrindinius vaidmenis yra pruošę net keli aktoriai: Eglės — N. Bižanaitė, A. Grybauskaitė ir E. Piškinaitė, Žilvino — V. Kirkilionis, J. Marcinkevičius, P. Mendeika ir A. Mikutis.

VILNIAUS KONSERVATORIJOS SALĖJE spalio 10 d. įvyko dviem kompozitoriam skirtas koncertas — Antanui Rekašiui ir Justinui Bašinskui. Apie jų kūrybą kalbėjo muzikos kritikas E. Gedgaudas. Pasak jo, A. Rekašius esąs sonoristikos, aleatorikos puoselėtojas, elektroninės muzikos gerbėjas, o J. Bašinskas — klasikinės muzikos tęsėjas. Koncertas buvo pradėtas A. Rekašiaus kūriniais. Jo grakščių formų kompoziciją "Muzika faceta" atliko I. Kučinsko vadovaujamas kamerinis ansamblis, "Trečiąjį styginių kvartetą" — Viliniaus kvartetas. Muziką dviem pučiamiesiems atliko V. Česnauskas saksofonu ir V. Česnauskas triūba. Šis naujas kūrinys buvo panašus į minorine gaida paspalvintą komišką dviejų personažų pokalbį, kuriame niekaip nesueinama į unisoną. Naujas buvo ir "Koncertas elektrinei violončelei su kameriniu orkestru", kuriame solisto vaidmuo teko I. Kučinskui. J. Bašinsko kūrybai šiame koncerte atstovavo velionies kompoz. B. Dvariono atminimui skirta "Sonata smuikui ir fortepijonui", "Sonata fortepijonui keturiom rankom" ir "Juodkrantės raganų kvartetas", kuriam įkvėpimą buvo davusios medinės skulptūros Raganų kalne. Atlikėjų eilėse minimi: smuikininkė G. Vitėnaitė, pianistas A. Vasiliauskas, pianistų L. ir K. Grybauskų duetas. **V.Kst.**

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 239-5923
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 14½ %
180-185 d. term. ind. 14 %
term. indėlius 1 metų 14 %
term. indėlius 3 metų 13 %
pensijų s-tą 15 %
spec. taup. s-tą 14½ %
taupomąją s-tą 11 %
depozitų-čekių s-tą 6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 19 %
mortgičius nuo 17¾ %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

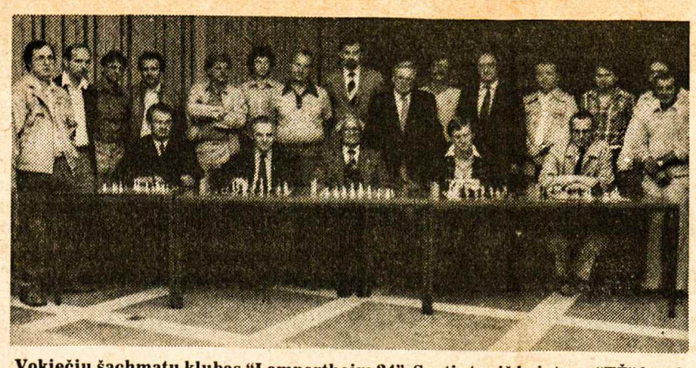

Vokiečių šachmatų klubas "Lampertheim 24". Septintas iš kairės — "TŽ" bendradarbis K. BARONAS

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vėliavas nuleistas iki pusės stiebo. Tą dieną, kai Kanados parlamentas balsavo už konstitucijos projektą, Kvebeko parlamentas protesto ženklan nutraukė savo posėdžius. Jų nutraukimui pritarė ir Kvebeko liberalų vadas C. Ryanas, pasmerkęs tik vėliavų nuleidimą iki pusės stiebo. Premjeras R. Levesque yra įsitikinęs, kad konstitucijos padarytus pakeitimus be Kvebeko pritarimo jis gali sustabdyti veto teise. Kadangi tokios teisės jam nepripažįsta Kanados vyriausybė, tuo reikalu žada kreiptis į apeliacinį Kvebeko teismą ir netgi į augščiausią Kanados teismą. Ministeriui pirm. P. E. Trudeau pataria neskubėti su konstitucijos parsivežimu, kol teismas nebus patvirtinęs ar atmetę veto teisės Kvebekui.

Naują konstituciją dar turi patvirtinti Kanados senatas, kuriame nenumatoma turėti jokių kliūčių, nes senatoriai tėra valdžios paskirti žmonės, praktiškai neturintys jokios galios. Senato patvirtinimo tikimasi susilaukti dar šios savaitės pradžioje. Tada abiejų rūmų patvirtintą konstitucijos projektą Kanados gubernatoriui E. Schreyeriui įteiks senato pirm. Jean Marchand ir parlamento pirm. Jeanne Sauve. Keistu sutapimu jie abu yra prancūzų kilmės kanadiečiai iš Kvebeko. Projektą Britanijos parlamentan nuveš gubernatoriaus E. Schreyerio, karalienės atstovo Kanadai, sekretorius Esmondas Butleris. Tikimasi, kad Britanijos parlamentas konstitucijos pakeitimo bei grąžinimo klausimą pradės svarstyti dar prieš Kalėdas, bet jį tegalės užbaigti po kalėdinių atostogų.

Kanados vyriausybės ir parlamento dabar laukia ekonominių problemų sprendimas, gerokai suvėlintas ilgai trukusių konstitucijos reikalų. Abi opozicinės partijos didžiausią triukšmą kelia dėl finansų ministerio A. MacEacheno lapkričio 12 d. paskelbto biudžeto, kuriuo, atrodo, yra nusivylusi ir kanadiečių dauguma. Priekaištų A. MacEacheno ekonominiams planams pažėrė net ir liberalas J. Couttsas, šešerius metus buvęs pagrindiniu ministerio pirm. P. E. Trudeau sekretorium. Praėjusią vasarą jis bandė įkelti koją parlamentan papildomuose Toronnto Spadina rinkimuose. Tas jo žingsnis buvo nesėkmingas, bet vis dar kalbama, kad P. E. Trudeau tą savo sekretorių yra numatęs į liberalų partijos vadus. Toronte pasakytoje kalboje J. Couttsas viešai kritikavo A. MacEacheno biudžetą. Pasak jo, yra daroma didelė klaida, kai biudžetu nesirūpinama padidinti darbų skaičių, o siekiama biudžetinio deficito sumažinimo. Esą turėtų būti elgiamasi atvirkščiai. Reikia užmiršti kovą su deficitu, bet rūpintis bedarbių skaičiaus sumažinimu, parama neturtingiems kanadiečiams, didesne kanadiška ekonomijos kontrole. Kritikai J. Couttso kalbą sutiko skeptiškai. Jie įtaria, kad jam terūpi kandidatūra į liberalų partijos vadus, noras tapti P. E. Trudeau įpėdiniu. Jie taip pat J. Couttsą laiko atsakingu už ligšiolinę ekonominę liberalų vyriausybės politiką, nes jam teko būti pagrindiniu ministerio pirm. P. E. Trudeau patarėju pastarųjų šešerių metų laikotarpyje, kai prasidėjo Kanados dardėjimas į ekonominius sunkumus. Chroniški biudžetiniai deficitai sumenkino dolerį, nebuvo tinkamai panaudoti. Jie atnešė tik didžiulę skolą, kurios nuošimčiams padengti naujajame biudžete jau reikia net $14 bilijonų.

Mortgičių smaugiami namų savininkai baigia visiškai nusivilti gyvenamų namų reikalus tvarkančiu ministeriu P. Cosgrove. Juos, nesulaukusius jokios rimtesnės paramos peraugštoms mortgičių palūkanoms sumažinti, vėl erzino N. Skotijoj padarytas to ministerio pareiškimas. Pasak jo, reikia prisiminti tuos laikus prieš 20 metų, kai namus įsigydavo dabartinio jaunimo tėvai. Esą jie neturėdavo jokių baldų, valgydavo sėdėdami ant apelsinų dėžių. Dirbdavo, prakaituodavo, kol pavykdavo žmoniškai įsikurti. P. Cosgrove nė neužsiminė, kad dabartinės namų kainos kaikur jau yra peršokusios $100.000. Jeigu jos taip kils ir toliau, apelsinų dėžių gali prireikti gyvenamoms pašiūrėms statytis. Ministeris pirm. P. E. Trudeau, parlamente paklaustas, ar jaunos šeimos šiandien gali svajoti apie namo įsigijimą, atsakė: "Jokia svajonė nėra nereali". Jaunieji kanadiečiai esą neturi tikėtis valdžios paramos svajonėms įgyvendinti. Kanados valdžia negalinti garantuoti kiekvienam kanadiečiui, kad jis taps namo savininku.

SPORTAS

Žymieji sportininkai

Vito Gerulaičio apsilankymą Toronte plačiai paminėjo visi Toronto dienraščiai. Ypatingą dėmesį Vitui skyrė "Toronto Sun" sporto skyriaus red. George Gross, kuris lietuvius nekartą yra susitikęs futbolo aikštėse ar prie teniso stalo. Šalia pasisakymų apie savo lietuvišką kilmę, kuria Vitas didžiuojasi, aptarė ir savo žaidimą. Jo polinkiai muzikai, poezijai ir pamėgimas rinkti sportines mašinas dažnai atitraukia jį nuo teniso. Prieš B. Borgą neįstengia laimėti vien tik dėlto, kad Borgo žaidimo stilius jam esąs nepalankus. Taip, kaip Borgui netinka J. McEnroe stilius, kuriam Borgas dažnai pralaimi. Po laimėjimų Toronte 1981 m. pradžioje V. Gerulaitis pasiėmė pusantro mėnesio atostogų. Užtruko penkis mėnesius, kol vėl atgavo prarastą žaidimo lygį. Šiuo momentu iš 19 vietos pasaulyje V. Gerulaitis pakilo iki 12-tos. Žada vėl gerai pasirodyti Molsono teniso turnyre, kuris įvyks Toronto 1982 m. vasario 2-7 d.d. Maple Leaf Gardens.

Pagerėjusį savo žaidimo lygį įrodė neseniai vykusiame Pietų Afrikos turnyre, kur laimėjo pirmą vietą, nepralaimėjęs nė vienos rungties. Baigiamajame žaidime įveikė Jeff Borowiak 6-4, 7-6, 6-1. Draugiškose rungtynėse Barcelonoje tik po atkaklios kovos pralaimėjo čekui Ivan Lendl 6-4, 5-7, 10-8. I. Lendl šiuo momentu yra vienas iškiliausių tenisininkų pasaulyje, laimėjęs 7 turnyrus iš eilės ir nekartą įveikęs J. Mc Enroe.

Leonas Rautinšas įmetė 24 krepšius rungtynėse prieš Colgate komandą. Siraküzų komanda šias rungtynes laimėjo pasekme 98-71. L. Rautinšas įmetė daugiausia krepšių.

Niujorko maratone dalyvavo net 7 lietuviai — 5 vyrai ir 2 moterys iš Klevelando, Niujorko ir Kalifornijos. Geriausiai šiame bėgime pasirodė niujorkietis **Petras Vainius**, atbėgęs 980-ju per 2 val. 52:19,0 min. **Rimas Prižgintas** iš Kalifornijos atbėgo 2351-ju per 3 val. 06:48,0 min. Klevelando **Vaidila Damušis** — 2570-tas per 3 val. 11:00,0 min. Niujorko **Antanas Valys** — 5283-čias per 3 val. 31:47,0 min. Moterims gerą rezultatą pasiekė **Monika Vainiūtė** iš Niujorko 9154-ta per 3 val. 59: 53,0 min. **Jūratė Kazickaitė** 10785-ta per 4 val. 19:28,0 min. **Rimas Gedeika** baigė 11349-ju per 4 val. 28:34,0 min. Iš viso šiame bėgime dalyvavo 16.000 bėgikų. Pažymėtina pasekmė buvusio futbolininko Petro Vainiaus. Su šia pasekme pirmuose keturiuose olimpiniuose žaidimuose jis būtų laimėjęs pirmas vietas. Net ir 1924 m. olimpiadoje būtų laimėjęs penktą vietą. Pirmą vietą tada laimėjo Stenroos per 2 val. 41:22,6 min.

Harold Abrams 1924 m. Paryžiaus olimpiadoje laimėjo pirmą vietą 100 m bėgime. Apie jo jaunystę ir pasiruošimus šiai olimpiadai Toronte rodomas filmas "Chariots of Fire". Vieno pokalbio metu jis pasisako, kad jo tėvas buvo žydas iš Lietuvos. **A.S.**

Ateitininkų žinios

Studentai ateitininkai pardavinėja kalėdinius atvirukus Prisikėlimo patalpose sekmadieniais po Mišių. Atvirukus suprojektavo patys studentai.

Moksleiviams žiemos kursai įvyks Dainavoje gruodžio 26 — sausio 1 d. d. Kursams vadovauja kun. St. Yla ir MAS centro valdyba. Šių metų kursų tema yra "Akciologija".

Studentams žiemos kursai įvyks Čikagoje žiemos atostogų metu. Daugiau informacijų teikia draugovės valdyba.

Bendros Toronto ateitininkų Kūčios — gruodžio 13, sekmadienį, 5 v. p.p., Prisikėlimo salėje. Visi kviečiami dalyvauti. **L. U.**

Skautų veikla

•Skaučių-vyčių ir vyr.skaučių kalėdojimas — gruodžio 19, šeštadienį. Rinktis 6 v.v. pas A. V. Senkus, 57 Kirk Bradden Rd. E. Tel. 233-9092. Kaip ir pernai, bus lankomi namai ir giedamos Kalėdų giesmės. Po to vakaronė prie eglutės. Visi ir visos laukiami.

•"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų rengiamos skautiškos Kūčios — gruodžio 20 d. 5 v.p.p., Prisikėlimo salėse. Kviečiami skautininkai-kės, vadovai-vės, akademikai-kės, tėvų ir Romuvos k-to nariai-rės.

•Lapkričio 24 d. skautininkių sueigoje pas A. Šeškuvienę įžodį atliko Danutė Garbaliauskienė ir G. Jodelienė iš Hamiltono. Sveikiname naujas skautininkes. Dėkojame sesei Aldonai už vaišes ir malonų priėmimą.

•Sekanti Mindaugo dr-vės sueiga — gruodžio 16 d. **Č.S.**

Aukos skautų fondui

A.a. Marijos Kalinauskienės atminimui Lietuviškosios Skautybės Fondui aukojo:

$50.00: Toronto skautininkų-kių ramovė.
$40.00: M. Skučienė.
$30.00: E. A. Lorencai.
$25.00: "Šatrijos" skaučių tuntas, S. Bubelienė, D. Barzdžiūtė, L. V. Sendžikai, V. B. Petrušaičiai.
$20.00: J. E. Čuplinskai, A. P. Kaziliai, S. A. Draugeliai, V. F. Mockai, D. O. Rautinš, J. N. Gaižučiai, A. R. Žilinskai, J. Milukas, V. Matulaitis, V. Skrinskas, V. Morkūnas, E. Church, E. M. Kazakevičiai, J. E. Ehlers, I. J. Nacevičiai, A. Empakeris.
$15.00: A. S. Ciplijauskai, A. A. Juciai.
$10.00: A. Rusinienė, A. H. Stepaičiai, V. Kalendrienė, L. Novogrodskienė, T. Trakymienė, A. J. Jankaičiai, E. A. Simonavičiai, K. Batūra, A. A. Valadkos, G. A. Valiūnai, J. B. Aukštaičiai, S. A. Gotceitai, J. Dabrowski, G. L. Irwin, M. E. M. Wilson, P. Butėnas, K. R. Poškai, S. Pacevičienė, L. V. Milukai, A. A. Matulaičiai, J. Dambaras, H. Sukauskas, D. Viskontienė, L. Gvildienė, B. Poška, K. P. B., J. Pacevičienė, A. D. Keršiai, M. A. Vasiliauskai, E. Namikienė, J. Plečkaitienė, P. B. Sapliai, O. Indrelienė.
$5.00: A. S. Škėmos.

Vl. Morkūnas,
Lietuviškosios Skautybės Fondo atstovas Toronte

SPORTAS LIETUVOJE

Baltijos respublikų studentų krepšinio pirmenybėse Rygoje Lietuvai atstovavo Vilniaus pedagoginio instituto krepšininkės ir Kauno kūno kultūros instituto krepšininkai. Pabaltijo čempijonėms tapo vilnietės, estes nugalėjusios 75:57, Latvijos I komandą — 62:55 ir Latvijos II komandą — 65:64. Pernai šias merginų grupės varžybas buvo laimėjusi Latvijos I komanda, kuriai dabar teko II vieta. Paskutinę vietą užėmė Estijos krepšininkės. Lietuvos studentai kovą su estais laimėjo 93:71, su Latvijos II komanda — 85:68, bet pralaimėjo Latvijos I rinktinei 80: 90 ir užėmė II vietą.

Trečią kartą pajūrio keliais buvo surengtas 18 km bėgimas nuo Latvijos sienos į Palangą, susilaukęs 10 varžovų. Laimėtoju tapo kaunietis A. Genys, šį nuotolį įveikęs per 59 min. 46,4 sek. Jaunimui buvo skirtas 6 km bėgimas iš orauosčio į Palangą. Jaunučių grupėje laimėtoju tapo liepojietis D. Tytis (22 min. 19 sek.), jaunių — šilutiškis G. Mamkus (20 min. 30 sek.). Pirmą kartą šiemet savo jėgas išbandė ir mergaitės su merginomis. Mergaičių čempijonės vardą išsikovojo šilutiškė V. Birbalaitė (26 min. 25 sek.), merginų — šiaulietė S. Daukantaitė (27 min. 33 sek.).

Sąjunginėse moterų rusiškų šaškių pirmenybėse Piatigorske antrus metus iš eilės sidabro medalį laimėjo vilnietė Stasė Ingaunytė, iš 13-kos galimų taškų surinkusi 8. Pirmoji vieta su 9,5 tšk. teko gorkietei A. Lazarenkai, trečioji su 8 tšk. — taip pat gorkietei G. Dmitrejevai, kurią buvo įveikusi S. Ingaunytė.

Vilniaus "Kibirkšties" krepšininkes augščiausios lygos prasidėjusiose pirmenybėse lydi joms įprasta nesėkmė. Pirmojo rato pirmą dalį vilnietės užbaigė be jokio laimėjimo, 12-kos komandų lentelėje nukritusios į paskutinę vietą. Pernykštes pirmenybes "Kibirkštis" užbaigė IX vietoje, beveik per plauką išvengusi grąžinimo į žemesnę pirmą lygą, kurion buvo perkeltos dvi XI ir XII vietose atsidūrusios komandos. Dabar susidaro rimtas pavojus, kad jų pėdomis šiose pirmenybėse teks žengti ir kibirkštietėms.

Sąjunginėse jaunių bokso pirmenybėse Charkove aukso medalį ir čempijono vardą išsikovojo Jonavos vidurinės mokyklos dešimtokas R. Bilius (46 kg), įveikęs visus savo svorio grupės varžovus. Jį treniruoja V. Gudas ir J. Vėjelis.

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489 - 1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
14½ % už 90 dienų term. indėl.
14 % už 6 mėn. term. indėlius
14 % už 1 m. term. indėlius
13 % už 3 m. term. indėlius
15 % už pensijų planą
14 % už namų planą
14½ % už specialią taup. sąsk.
11 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asm. paskolas nuo 19%
už mortgičius nuo 17¾ %

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBER
visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas
ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Islington, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 621-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Sidabrinė moterų sukaktis

KLK Moterų Draugijos Toronto Prisikėlimo parapijos skyriaus dvidešimtpenkmetis

Š.m. gruodžio 6 d. gausiausias narėmis kat. moterų vienetas Kanadoje atšventė 25-tą veiklos sukaktį. Iškilmė pradėta popietinėmis Mišiomis, kuriose dalyvavo ne tik narės su Lietuvos ir savo vėliava, bet ir labai gausūs maldininkai. Mišias atnašavo trys pranciškonai kunigai — A. Simanavičius, P. Barius ir L. Januška. Jautrų ir aktualų pamokslą pasakė kun. P. Barius. Giedojo rinktinis kanadiečių choras "Concert Singers" lotyniškas Mišias, pridėdamas ir dvi lietuviškas giesmes. Šiame chore gieda ir muzikė D. Viskontienė.

Iškilmę parapijos salėje pradėjo programos vedėja dr. J. Čuplinskienė, pakviesdama invokacijai buvusį ilgametį Prisikėlimo par. kleboną kun. P. Barių, OFM. Išvardinusi gausius garbės svečius bei viešnias, ji pakvietė sveikinimo žodžiui dabartinį Prisikėlimo par. kleboną ir Kanados Liet. Kunigų Vienybės pirm. kun. A. Simanavičių, gen. konsulą dr. J. Žmuidziną, KLB pirm. adv. J. Kuraitę, KLK Moterų Dr-jos centro valdybos pirm. dr. O. Gustainienę. Raštu sveikino dr. A. Lukienė, Lietuvos Kankinių ir Montrealio kat. moterų skyriai, Toronto LN Moterų Būrelis, evangelikės, "Šatrijos" skautės, N. Pr. Marijos seserys, KL Fondas ir kiti.

Paskaitą skaitė dr. A. Šidlauskaitė, atvykusi iš Otavos. Tenykščiame universitete ji dėstė vaikų psichologiją ir vadovavo tos srities studijų centrui. Šiuo metu ji vadovauja Otavoje savo įsteigtai privačiai mokyklai vaikams, nepritampantiems prie esamos bendros švietimo sistemos. Be to, ji dėsto psichologiją dviejose mokyklose Toronte, kur praleidžia vieną savaitę kas mėnesį. Savo paskaitoje dr. A. Šidlauskaitė ryškino pagrindinį moters pašaukimą motinystę ir jos vaidmenį vaiko asmenybės formavime. Ši paskaita bus išspausdinta "Moters" žurnale.

Buvo pagerbtos buvusios Prisikėlimo skyriaus pirmininkės: A. Kuolienė, D. Reginienė, B. Sapijonienė, L. Murauskienė, B. Biretienė. Dabartinė skyriaus pirm. B. Čepaitienė užbaigiamuoju žodžiu išreiškė visiems valdybos dėkingumą ir pabrėžė užmoji, ateities veikloje daugiau dėmesio kreipti pavergtai Lietuvai, ypač kaliniams bei jų šeimoms. Tam buvo paskelbta ir rinkliava.

Dvidešimtpenkmečio proga išleistas specialus leidinys "KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo parapijos skyrius". Jame pavaizduota skyriaus veikla gausiomis nuotraukomis ir straipsniais.

Ryšium su šia iškilme buvo surengta dail. Vidos Kriščiūnaitytės paveikslų paroda, kurioje dailininkė parodė per 50 naujausių savo darbų, atliktų savitu stiliumi. Pagrindinė jos kūrinių tema — gamtos vaizdai, kuriuose atsiskleidžia spalvinga buitis. Per dvi dienas parodą aplankė daug žmonių ir susipažino su niujorkietės dailininkės kūryba. **Bv.**

Londono, Ontario, lietuvių choras "Pašvaistė" ir tautinių šokių grupė "Sugrįžk jaunyste", koncertavę Sudburio tautiečiams 1981-metų lapkričio 21 dieną Lietuvos kariuomenės šventės proga

Ponchiellio "Lietuviai" Toronte

(Atkelta iš 6-to psl.)

to kūrėjo vaisius. Tai stilius, kuris iki šiol tebėra gyvas ir populiarus, savo švara ir sveiku išraiškumu tebežavis klausytojus. Prisiminkim tik "Lietuvių" prologo maldą, giedamą solistų ir choro, arba operos pabaigą, kur teksto tėra tik keturios eilutės:

Kas gelbėjo tėvynę,
Tą lydi vien garbė, garbė,
Tą lydi amžių,
Tą lydi amžių garbė!

Abiem atvejais, nekalbant apie daugelį puslapių gražios ir savaimingos muzikos, muzikinė Ponchiellio kalba mus pagavo ir sukrėtė. Jo opera "La Gioconda" (dramos autorius A. Boito) ir mūsų dienom tebestatoma įvairių kraštų operos teatruose. Turėkim trupinį vilties, kad ir jo "Lietuviai" gal dar nekartą grįš į operinių teatrų scenas.

Lietuvių ryžtas

Lietuvių Opera Čikagoje gal dešimt mėnesių turėjo sunkiai dirbti, kol A. Ghislanzonio — A. Ponchiellio "Lietuvius" įkėlė į scenos rampų šviesą. Kiek su turimom jėgom buvo galima pasiekti, tiek ir buvo pasiekta. Muzikinė paruoša atlikta su nepaprastu atsidėjimu, rūpestingumu ir talentu, Ponchiellio muzikos dinamika, jos niuansai išjieškoti ir išdailinti, solistai ir chorai skambėjo tikrai gražiai, įspūdngai. Už tokį puikų muzikos skambėjimą nuopelnai tenka dirigentui Alv. Vasaičiui, chormeisteriam A. Gečiui ir Em. Sakadolskienei.

Toronte buvo apdailinta ir operos režisūra, kuria pasirūpino rež. K. Oželis. Nors ne su pakankamu repeticijų kiekiu, gerai skambėjo ir orkestras, gal tik poroj vietų prislopinęs solistų dainavimą. Nuoširdžiai pagirtina ir Operos valdyba su Vytautu Radžium priekyje, kuri "Lietuvius" ryžosi statyti, nenusigandusi rūpesčių, darbų ir įvairių sunkumų. Turbūt tik dėl to, kad Ponchiellio veikalas įspūdingai praskambėjo Čikagoje, jo statymas rado kelią ir į Kanados Torontą ("Tėviškės Žiburiai" operos vaidinimo rengėjus Toronte jau pagerbė, tai čia jų nuopelnų nekartosim; paminėjo taip pat vaidinimo vietą ir laiką, tai ir to nereikia registruoti).

Spektaklis Toronte

Toronte solistų vaidmenis su visom balsinėm ir dvasinėm galiom atliko šie dainininkai: Erdvilį, Lietuvos kunigaikštį — Algirdas Brazis, Aldoną, jo seserį ir Kerniaus žmoną — Dana Stankaitytė, Kernių, vėliau Konradą Valenrodą — Stefan Wicik, Viltenį, vaidilą — Jonas Vaznelis, Germaną, Ordino seklių ir teisėjų pirmūną — Bern. Prapuolenis, Vilnių, dainių — Margarita Momkienė, Heraldą — Edw. Ozaki.

Nevieną kartą solistų dainavimą lydėjo klausytojų plojimai, dažnu atveju net labai šilti ir entuziastingi plojimai. Nemenkesnės klausytojų dvasinės šilimos susilaukė dirigentas Alv. Vasaitis, rež. K. Oželis, choirmeisteris A. Gečas, choro dainininkės ir dainininkai, o galų gale ir orkestrui padėkota jautriais aplodismentais.

A. Ponchiellio "Lietuvių" uždanga Toronte nusileido. Nevienam pasivaideno, kad ji pergreit nusileido. Šių eilučių rašytojui, iš toli į Torontą su nuotykiais keliavusiam, Lietuvių Operos statyti "Lietuviai" širdin įdegino gilų įspūdį. Drįstu tikėti, kad ir dauguma Toronto lietuvių, kurie spektaklį pamatė ir išgirdo, pergreit jo negalės pamiršti.

Hamilton, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

kakties proga. Skyriaus garbės nariui ir vėliavnešiui Jonui Mačiulaičiui ir skyriaus valdybos iždininkui Broniui Milašiui KL Karių Veteranų Sąjungos "Ramovė" Hamiltono skyrius lapkričio 19 d. A. J. Mačiulaičių namuose surengė gražų pagerbimą. Jį organizavo ir jam vadovavo pats skyriaus pirm. K. Mikšys. Dalyvavo vietos veteranai, šauliai su savo DLK Algirdo kuopos pirm. P. Kanopa ir pagerbiamųjų artimieji. Abu sukaktuvininkai yra Lietuvos kariuomenės savanoriai-kūrėjai, abu pasižymėję nepriklausomybės kovose. J. Mačiulaitis yra atžymėtas Vyčio kryžiumi.

Pirmasis sveikino "Ramovės" Hamiltono skyr. pirm. K. Mikšys, išreikšdamas pagarbą šiems dviem garbingiem vyram, kurie yra dar čia su mumis lyg Lietuvos laisvės kovų legenda. DLK Algirdo šaulių kuopos pirm. P. Kanopa bandė, kiek jis tuo laiku dar mažas būdamas suprato, prisiminti anas Lietuvos laisvės kovų dienas. Taip pat tais pačiais prisiminimais pasidalino ir Alf. Patamsis. KLK Moterų Draugijos vardu sukaktuvininkus pasveikino skyr. pirm. E. Liaukienė, kuri vėliau vadovavo ir bendrai maldai.

Buvo įteiktos abiem sukaktuvininkams su įrašu ir tautinėm juostelėm knygos — dr. Ant. Rukšos "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės". Po "Ilgiausių metų" kalbėjo ir patys sukaktuvininkai. J. Mačiulaitis papasakojo įvykį prie Kėdainių bolševikų fronte, kuriame jis užsitarnavo Vyčio kryžių. Br. Milašius papasakojo įdomių atsitikimų su duonos kepalu ir lašinių paltim vykstant į savanorių susirinkimo punktą.

Šiose pagerbtuvėse dalyvavęs vienas svečias, kuris nenori savo vardo skelbti, įteikė ramovėnų skyriui $100 auką. Skyriaus valdyba geraširdžiai dėkoja. **K. M.**

PRIEŠKALĖDINĮ LAIMĖS RATĄ rengia žūklautojų ir medžiotojų klubas gruodžio 19, šeštadienį, lietuvių parapijos salėje. Pradžia — 19 v. Įvairūs laimėjimai, kavutė ir kiti gėrimai. Kviečiami visi. Tuo pačiu valdyba praneša, kad 1982 m. sausio 23 d. klubo zuikių baliuje sutiko dalyvauti Vanda Panavaitė-Stankienė ir paįvairinti šokius bei meninę programą su Ąžuolo Stelmoko orkestro palyda. **Valdyba**

ŠAULIAI RENGIA KŪČIAS gruodžio 24 d., 8 v.v., Jaunimo Centre. Registracija — sekmadieniais po pamaldų Jaunimo Centre arba pas A. Petraitienę telef. 544-0113. Reikia žinoti dalyvių skaičių paruošimui tradicinių valgių, tad nedelskite užsiregistruoti. **Ad.**

Stayner, Ontario

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS rengiamas gruodžio 31 d. "Golden Apple Inn" restorane. Vietos užsakomos iš anksto telefonu 428-2105. Savininkai kviečia visus tautiečius dalyvauti. **Kor.**

TORONTO ONT

Vietoje kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo "Tėviškės Žiburiams" **$50:** Sofija ir Stasys Rakščiai, Fruitland, Ont., Stasė Sinkienė.

$30: Stasė ir Vytautas Liuimos.

$25: Stepas ir Irena Varankos su šeima, Delfina Zulonienė, Bronė Žiobienė ir sūnūs, Jadvyga ir Jonas Rukšos, Birutė, Aldona, Jūratė ir Vytautas Biretos, Romualda, Jaronimas Pleiniai, dukros Aušra ir Ramunė, Rimas ir Gražina Strimaičiai.

$20: P. Ščepavičius, Anelė, Jonas ir Romas Puteriai, Joana ir Vladas Plečkaičiai, Olga ir Mykolas Krivickai, Oakville, Ont., Antanina ir Jonas Mikšiai, Hamilton, Ont., Marijonas ir Rasa Valaičiai, Alvina ir Vladas Ramanauskai, I. V. Ignaičiai su šeima, Zuzana, Juozas ir Ramunė Stravinskai, V. V. Augėnai, Kazimieras Daunys, Jadvyga Barzdaitienė, Irena ir Petras Zubai, Hamilton, Ont., Ema, Vida ir Česys Javai, Jonė ir Vytas Vingeliai, Aldona ir Jonas Vaškevičiai, dr. Aleksas ir Aldona Valadkos, Jonas Šeperys, J. J. Pilipavičiai ir Rima, P. J. Vėgelis, Oakville, Ont., Genė ir Antanas Vinerskiai, Hamilton, Ont., Adelė ir Zigmas Gedminai, Hamilton, Ont., Marta ir Jonas Jakaičiai, London, Ont., Tomas ir Anelė Žiliai, Morta ir Bronius Norkai, Justina ir Aloyzas Ramonai, Oakville, Ont.

$15: Janina Pacevičienė, J. Z. Didžbaliai ir šeima, B. K. Žutautai, Onutė, Viktoras ir Danutė Skukauskai, Liucija ir K. Meškauskai, Hamilton, Ont., Marija ir Simas Gudaičiai, Regina ir Stasys Beržiniai, Tillsonburg, Ont., A. Bričkus, Teklė ir Adolfas Sekoniai Stayner, Ont., G. B. R. E. Trinkos, Monika, Antanas Bumbuliai, dukros Vida ir Rima.

$10: Stasė ir Antanas Zimnickai, Vytautas ir Irena Pečiuliai, Jonas, Ona Ažubaliai ir sūnūs, Dara ir Albertas Jankūnai, Janina Černiauskienė ir dukra Sigita, A. S. Kalūzos, Antanas Gurevičius, M. A. Aulinskai, Oakville, Ont., Vitalius Matulaitis, Danguolė ir Balys Radzevičiai, J. O. Gustainiai, S. Martinaitienė, Monika Jasionytė, O. K. Girniai, Ingersoll, Ont., Mikas ir Stasė Petruliai, Jurgis Gimbutas, Arlington, Mass., Lina ir Ignas Juzukoniai, Veronika Kalendrienė, Regina Klemkienė, Vida ir Feliksas Mockai, Vladas Eižinas, Pranas Eidukaitis, Ona Jakimavičienė, Elena, Bronius ir Alvinas Kišonai, K. Butienė, Julija ir Klemensas Liutkai, Apolinaras Čepaitis, Stefa ir Antanas Petraičiai, Ona Dementavičienė, Gražina ir Antanas Stankai, Aldona Rusinienė, Julija ir Leonardas Jakaičiai, Henrikas, Ona ir Vidutė Adomoniai.

$5: S. M. D. Jokūbaičiai, Lina ir Liudas Einikiai, Jonas Vaitkus.

"Canadian Opera Co." turi operos populiarinimo skyrių, kuris duoda spektaklius už Toronto miesto ribų. Lapkričio 21 ir 22 d. d. toks spektaklis buvo Oakvillėje, neseniai pastatytuose "Oakville Centre" rūmuose. Abiejuose spektakliuose vieną iš pagrindinių vaidmenų atliko sol. V. Paulionis. Šeštadienį jis dainavo Don Basilio vaidmenį "Sevilijos kirpėjuje", o sekmadienį — vilką vaikų pasakoje "Raudonkepuraitė". Abu vaidmenys mūsų solistui labai tiko. Jis ne tik pasigėrėtinai dainavo, bet ir puikiai vaidino.

KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius gruodžio 6 d. surengė tradicinę savo organizacijos metinę šventę. Narės su savo vėliava dalyvavo 11 v. Mišiose, kurias atnašavo ir pamokslą pasakė jų dvasios vadas klebonas kun. J. Staškus. Giedojo parapijos choras, vad. muz. St. Gailevičiaus, smuiku grojo neseniai iš Lietuvos atvykusi žymi smuikininkė Regina Bankienė, akompanuojama muz. J. Govėdo. Anapilio Parodų salėje įvyko susirinkimas, kurį pradėjo skyriaus pirm. G. Trinkienė, pakviesdama pirmininkaut S. Petraitienę. Įdomią paskaitą apie plaučių ligas, iliustruotą skaidrėmis, skaitė dr. J. Vingilis. Iš jo pateiktų duomenų buvo aišku, kad vienas didžiausių plaučių ligų sukėlėjų yra tabako rūkymas ir asbestas (iš žemės gaunama vilna). Sveikinimo žodį tarė ir skyriaus vėliavos krikšto tėvas dr. A. Valadka. Dalyvių buvo pilnutėlė Parodų salė. Visi ir visos buvo pavaišinti skaniais valgiais bei skanumynais.

"Limelight Theatre" (2026 Yonge St.) Kalėdų laikotarpyje vaidina muzikinį veikalą "Oliver" pagal Charles Dickenso "Oliver Twist". To teatro muzikinis direktorius yra Jonas Govėdas, kuris paruošė muzikinę dalį. Toronto laikraščių atsiliepimai apie tą veikalą yra labai geri: "Globe a. Mail" — "An irresistible delight", "Toronto Sun" — "Ideal pre-Christmas treat".

A. a. Juozo Pesecko atminimui vietoje gėlių paaukojo "TŽ" po $15 Stasė ir Povilas Kanopos, Evelina Daugilis.

Ontario kultūros ir pramogų ministerija lapkričio 26-27 d. d. surengė Toronte Ontario valdžios ir etnokultūrinių grupių atstovų seminarą, pavadintą "Dialogas 81". Jame dalyvavo 105 iš 160 kviestų įvairių kultūrinių vienetų atstovai. V. Matulaitis dalyvavo iš "Tėviškės Žiburių". Svarbiausias seminaro tikslas buvo sužinoti iš etninių kultūrų atstovų Ontario valdžios įstaigų ryšių sėkmingumą su etninėmis grupėmis. Pateikti valdžios klausimai buvo diskutuoti dešimtyje atskirų grupių, kurios išreiškė savo pageidavimus įvairiomis rezoliucijomis. Lapkričio 27 d. visos rezoliucijos buvo išklausytos, išdiskutuotos bendrame susirinkime. Jos bus perduotos visoms Ontario valdžios ministerijoms.

PADĖKA

Su dėkingumu prisimename praėjusią Kristaus Karaliaus popietę. Daugelio žmonių dėka ji praėjo kukliai ir turiningai. Padėka kun. A. Saulaičiui, SJ, už vaizdžiai paryškintą Kristaus karalystės įgyvendinimą kasdienybėje. Kun. L. Zarembos, SJ, paskolintos skaidrės padėjo apipavidalinti ir sudaryti montažą, talkinant ses. Teresei iš Montrealio, Pauliui Vytui ir J. Kaknevičiui. Ačiū K. Manglicui, kuris nupiešė scenai erškėčiais apvainikuotą Kristų, laikantį rankose karūną. Padėka ponioms, kurios padėjo paruošti popietę: L. Kunaapuu, S. Aušrotienei, G. Balčiūnienei, N. Banelienei, S. Dervinienei, A. Gataveckienei, D. Manglicienei, B. Vaitiekūnienei, I. Žemaitienei. Padėka p. Siminkevičienei už gėles. Dėkojame visoms ponioms, kurios taip gausiai sunešė pyragus kavutei.

Prisimename visus mūsų geradarius ir rėmėjus kasdieninėse maldose, melsdamos kad minėtoji Kristaus karalystė vis labiau paliestų mūsų visų kasdienybę.

Nek. Pr. M. Marijos seserys

KRISTAUS gimimo ir NAUJŲ METŲ proga

B. Naujalio natūralaus gydymo klinika

SVEIKINA visus savo artimus draugus, buvusius, esančius, būsimus pacientus ir visus geros valios lietuvius, ypač "Tėviškės Žiburių" redakciją bei administraciją, kurie žiburiuoja jau 32 metai, ir linki savo draugams bei pacientams sveikatos, o "Tėviškės Žiburiams" ištvermės.

B. Naujalis,
natūralaus gydymo klinikos specialistas
460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. 533-8008

"Rytų Lietuva"

dr. A. BUDRECKIO redaguotas veikalas

Įsigydamas šį istorinį veikalą, paskubinsi jo išleidimą anglų kalba, kuris angliškai skaitančią visuomenę supažindins su Rytų Lietuvos istorija.
Kanadoje veikalą galima įsigyti pas **JERONIMĄ CICĖNĄ, 21 Alhambra Ave., Toronto, Ont., M6R 2S4, Canada. Knygos kaina $15.00 plius $1-2 pašto išlaidoms padengti.**
Šis veikalas yra Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos leidinys.

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
PAUL KOLYČIUS 789-1545
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.
2299 Dundas St. W., Suite 303
Toronto, Ontario
M6R 1X7
(Kampas Bloor ir Dundas St.)
Telefonai:
namų 233-0303
įstaigos (416) 537-2643

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

European Catering
Europietiškas patarnavimas įvairiems parengimams Toronte ir už Toronto ribų.
* *Parūpinam salę, muziką, gėles, gėrimus.*
* *Namuose kepti pyragai ir t. t.*
Skambinti: A. Gataveckienė arba Al. Baris tel. 535-0164 arba 535-1258 Toronte.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Naujai išrinktosios parapijos tarybos sekcijos posėdžiauja ir rengiasi bendram posėdžiui 1982 m. sausio mėnesį. Iki sausio 1 d. pareigas eina senasis parapijos komitetas.

— N. Metų sutikimą rengia parapijos komitetas gruodžio 31 d. didžiojoje Anapilio salėje. Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje, kitomis dienomis — pas Reginą Celejewską tel. 231-8832.

— Bendras Kūčias gruodžio 24, ketvirtadienį, 8.30 v.v., rengia kat. moterų skyrius ir Anapilio Moterų Būrelis. Vietos užsakomos pas J. Bubulienę 667-8260 arba sekmadieniais parapijos salėje po pamaldų.

— Parapijos skoloms mokėti paaukojo $500: O. Skrebūnienė; $100: p. p. Budriai; $50: P. Kirstukas.

— Anapilio sodybai paaukojo $1000 Juozas Rovas.

— Šv. Jono lietuvių kapinėms paaukojo $200: J. Kalainis; $100: A. Poškus, Ant. Rakauskas, P. Mazaitis; $25: J. Budrevičius, J. Domeika; $20: p. Lastauskas.

— Mišios gruodžio 13, sekmadienį, 10 v. r. už a. a. Stasį Čepą, 11 v. r. už a. a. Oną Baliūnienę.

Anapiliui po $1000 aukojo: E. J. Gudai, Aldona ir Juozas Aleliūnai, KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius.

ŠVENČIŲ PROGA pagerbkime mirusius, įrašydami juos į Anapilio garbės lentą. Teirautis tel. 239-7268.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos gruodžio 13, sekmadienį, 9.30 v. r.; laikys svečias kun. dr. E. Gerulis iš Čikagos.

— Parapijos choras repetuoja kas pirmadienį, 7.30 v.v., šventovėje.

— Gruodžio 20 d. — Kalėdų eglutė; ruošia ir apeigas atlieka parapijos jaunimas.

— Gruodžio 24 d. Kūčių pamaldas su šv. Komunija laikys svečiai — kun. A. Žilinskas ir kun. sen. P. Dilys iš Čikagos.

— Gruodžio 25 d. — Kalėdos; ir gruodžio 27, sekmadienį, pamaldas laikys kun. sen. P. Dilys. Jis viešės su žmona iki gruodžio 29 d.

— Metinis parapijos susirinkimas — 1982 m. sausio 17, sekmadienį, po pamaldų. Bus tarybos rinkimai, statuto pakeitimas ir sąmatos priėmimas.

— Tariamasi su kun. A. Žilinsku dėl pastoracinio parapijos aptarnavimo ateinančiais metais. Kun. A. Žilinskas ruošiasi įsigyti specialybę praktinės teologijos srityje ir dėlto negali skirti visą laiką parapijai. Atsižvelgiant į parapijos padėtį, taryba pageidautų, kad nariai pasisakytų šiuo klausimu slaptu balsavimu. Galutinį susitarimą visi turės progos panagrinėti metiniame susirinkime.

Kalėdiniai ir naujametiniai sveikinimai, kurie dėl pavėlavimo nepateks į kalėdinį "TŽ" numerį, bus išspausdinti N. Metų numeryje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gruodžio 20 d. per 10 v. Mišias giedos šeštadieninės Maironio mokyklos choras, vadovaujamas D. Viskontienės.

— Praėjusį sekmadienį pamokslus sakė buvęs Prisikėlimo parapijos klebonas kun. Placidas Barius, OFM. Tris savaites talkininęs T. Rafaelis Šakalys, OFM, grįžo į Kennebunkportą.

— Praėjusį sekmadienį per 10 val. Mišias giedojo "Volungės" choras, vadovaujamas D. Viskontienės.

— Bilietai į N. Metų sutikimą mūsų salėje platinami po 10 v. Mišių salėje. Šiokiadieniais bilietus galima užsisakyti telefonu pas V. Tasecką 279-0363 arba per J. Vingelienę 536-1785.

— Parapijos tarybos susirinkimas — gruodžio 9 d., 7.30 v.v. Parodų salėje.

— Parapijai aukojo: a.a. Juozo Pesecko atminimui šeima ir giminės $180, V. M. Vaitkevičiai $150, A. Navickas $100; skoloms mokėti: A. Žilėnas $75, S. J. Poška $50; religinei šalpai: A. Žilėnas $75, K. P. Abromaičiai $20; vienuolynui (Kalėdų proga) dr. J. dr. M. Uleckai $500, T. A. Žiliai $20; klierikų fondui: A. Žilėnas $100.

— Parapijos tarybos labdaros sekcija, kuriai vadovauja dr. J. Čuplinskienė, jau yra pasiuntusi lietuviams Lenkijoj per 120 siuntinių vartotų drabužių, kuriuos suaukojo parapijiečiai. Praėjusią savaitę buvo surengtas daiktų išpardavimas, iš kurio gauta $839 pelno.

— Mišių tarnautojams kalėdinės vaišės ir susirinkimas, į kurį kviečiami ir nauji berniukai, norį įsijungti į Mišių tarnautojų eiles, bus gruodžio 12 d., tuoj po šeštadieninės mokyklos pamokų.

— Mišios sekmadienį: 8 v. už Saulėnų ir Daujotų šeimų mirusius, užpr. B. V. Saulėnai; 9 v. už Vytautą, Mariją ir Adomą Kiaupas, užpr. A. A. Kuolai; 10 v. už Joną Matulionį, užpr. šeima; 11.30 už gyvus ir mirusius parapijiečius; 7 v.v. už Antaną Čirūną, užpr. B. Čirūnienė.

Demonstracija su žvakėmis Žmogaus Teisių Dienos proga rengiama lietuvių ir latvių jaunimo š. m. gruodžio 10, ketvirtadienį, 6.30 v. v., Nathan Phillips aikštėje prie rotušės. Dalyvauti kviečiami visi — jaunimas ir senimas.

Metinis SLA kuopos susirinkimas — 1981 m. gruodžio 13, sekmadienį, 1.30 v. p. p., Lietuvių Namuose. Darbotvarkėje: nominacijos į vykdomąją tarybą, valdybos rinkimai, einamieji reikalai. Visų narių dalyvavimas būtinas. **Valdyba**

Metinis Anapilio Sodybos korporacijos susirinkimas — gruodžio 13, sekmadienį, 3 v. p. p., Parodų salėje. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Tradicinės ateitininkų ruošiamos Kūčios bus gruodžio 13, sekmadienį, 5 v. p. p., Prisikėlimo parapijos salėje. Visi prijaučiantys kviečiami dalyvauti.

Toronto "Gintaro" dainininkės dalyvaus kalėdinių giesmių popietėje gruodžio 13, sekmadienį, miesto rotušės Rotundoje. Pradžia — 3 v. p. p. Gruodžio 18, penktadienį, 7.30 v. v., dainininkės ir vyr. šokėjų grupė atliks lietuvišką dalį tarptautinėje kalėdinėje programoje North York Civic Centr,e, Yonge-Sheppard.

Kalėdinis "Tėviškės Žiburių" numeris išeis gruodžio 17 data. Pokalėdinės savaitės numeris neišeis. Pirmas 1982 metų "TŽ" numeris išeis sausio 1 d. data. Metinė "TŽ" prenumerata nuo 1982 m. sausio 1 d. pakeliama iki $17, rėmėjo — iki $25. "TŽ" administracija Kalėdų laikotarpyje atidaroma ir sekmadieniais po 11 v. r. pamaldų maždaug vienai valandai.

Pasitarimas lietuvių-žydų klausimais įvyko š. m. gruodžio 1 d. "Park Plaza" viešbučio restorane pietų metu. Jaukioje nuotaikoje pasikeista informacijomis bei nuomonėmis abi tautybes liečiančiais klausimais. Iš žydų pusės dalyvavo Jewish Congress atstovai — Rose Wolf, vykdomasis direktorius B. G. Khayfetz ir adv. A. Epstetin, kurio iniciatyva įvyko šis susitikimas. Iš lietuvių pusės dalyvavo — KLB pirm. adv. J. Kuraitė, adv. Alg. Pacevičius, A. Gurevičius ir kun. Pr. Gaida.

ANAPILIO KNYGYNE gauta knyga "The First Guide Book to USSR — to Prisons and Concentration Camps of the Soviet Union" by Avraham Shifrin su 170 žemėlapių, planų ir nuotraukų. Kaina — $6. — Spalvota ANAPILIO fotografija (iš oro) su voku po 60 ct.

PIGIAI PARDUODAMA nauja baltų žąsų pūkinė antklodė (kaldra). Skambinti tel. 787-8378 Toronte.

BIRUTĖS KEMĖŽAITĖS POEZIJA "Nebijok žaibų, nei vėtrų" jau spaustuvėje surinkta. Jei dar atsirastų norinčių šios knygos išleidimą paremti, prašome čekius siųsti iki šių metų groudžio 19d., adresuojant: B. Kemėžaitės poezijai leisti komitetui, 6437 So. Washtenaw, Chicago, IL 60629 USA. KOMITETAS

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

PRINCE EDWARD-DUNDAS rajone išnuomojamas 3-jų miegamųjų atskiras namas suaugusiems. Skambinti tel. 766-8643 Toronte.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

Tradicinės
TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ
KŪČIOS
ruošiamos
1981 metų gruodžio 24 dieną, 7.30 valandą vakaro,
Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor Street West
- *MENINĖ PROGRAMA IR KALĖDŲ SENELIS SU DOVANĖLĖM.*
- *Maistą gamina Lietuvių Namų šeimininkė*
- *Bilietai gaunami Lietuvių Namų raštinėje ir per sekmadienio popietes*
- *Bilietų kainos: suaugusiems $9.00, pensininkams $8.00, jaunimui 12-18 metų $7.50, vaikams 6-12 metų $4.00, vaikams iki 6 metų nemokamai.*
- *Vietos rezervuojamos iš anksto*

Lietuvių Namai ir LN Moterų būrelis

Iškilmingas NAUJŲ METŲ
SUTIKIMAS
Anapilyje gruodžio 31,
ketvirtadienį, nuo 7 v. v.

1. *Šilta vakarienė su vynu*
2. *Šalti užkandžiai 10.30 valandą vakaro*
3. *Nemokamas baras*
4. *Šampanas*
5. *Šokiai, geras orkestras, puikiai išpuošta salė*

Stalai numeruoti. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto — sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas R. Celejewską 231-8832.

Vakarienę ir užkandžius ruošia — J. Bubulienė.

Visus dalyvauti maloniai kviečia — *Lietuvos Kankinių parapijos komitetas*

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ruošiamas
Naujų Metų
SUTIKIMAS
1981 metų gruodžio 31 dieną, 7 valandą vakaro,
Karaliaus Mindaugo menėje,
1573 Bloor St. W.

- *Karšta vakarienė, šampanas, šaltas bufetas*
- *Gros "Good Time Boys" orkestras* • *Veiks baras*
- *Vakarienę ruošia Lietuvių Namų šeimininkė*

Bilietų kainos:
suaugusiems — $24,00
pensininkams — $20,00
studentams — $15,00

Bilietai gaunami LN raštinėje ir per sekmadienio popietes
Vietos rezervuojamos iš anksto
TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

"Paramos" kredito kooperatyvo darbo valandos Kalėdų švenčių laikotarpyje: gruodžio 23 d. nuo 10 v. r. — 8 v. v., gruodžio 24 d. nuo 10 v. r. — 3 v. p. p., gruodžio 25 ir 26 d. d. — uždaryta, gruodžio 30 d. nuo 10 v. r. — 8 v. v., gruodžio 31 d. nuo 10 v. r. — 3 v. p. p., sausio 1 ir 2 d. d. — uždaryta.

1982 m. Karavanas. Vėl artėja Karavano rūpesčiai. Šiais metais yra numatyta sudaryti savanorių šokių grupę, kuri šoktų kas vakarą "Vilniaus" paviljone Karavano metu. Kviečiame visus, norinčius prisidėti prie šios grupės, atvykti į Prisikėlimo parapijos kavinę gruodžio 21, pirmadienį, 7 v. v., pirmai repeticijai. Informacijų teirautis pas Vidą Vaitiekūnaitę telefonu: — dienos metu 236-1048, vakarais — 763-1919; arba pas Žibutę Šilininkaitę: — dienos metu 638-7411, vakarais — 766-4948.

Karavano programos komisija

Tautinių šokių grupė "Atžalynas" buvo nuskridus į Floridos St. Petersburgą, kur dalyvavo lietuvių studentų suvažiavime. Iš visos Š. Amerikos suvažiavo apie 30 studentų. Prie jų prisidėjo atžalyniečiai su pramogine programa. Suvažiavimas nebuvo gausus, nedaug dėmesio sulaukęs ir iš vietinės lietuvių visuomenės.

Naujoji Kanados Lietuvių Fondo taryba posėdžiavo š. m. gruodžio 1 d. Toronte ir išrinko pirmininku V. Ignaitį, sekretoriumi — P. Janušką. Taip pat ji išrinko valdybon — E. Čuplinską, L. Tamošauską, K. Lukošių, A. Bumbulį. Naujoji valdyba pareigomis dar nepasiskirstė.

Patikslinimas. "TŽ" 1981 m. 49 nr. išspausdintoje žinioje apie KLF suvažiavimą ir tarybos rinkimus berenkant spaustuvėje tekstą buvo sumaišyta pavardžių eilė pagal gautų balsų skaičių. Ji turėjo būti tokia: Z. Bersėnaitė, V. Ignaitis, H. Lapas, K. Lukošius, E. Čuplinskas, Alg. Pacevičius, J. Bersėnas, L. Tamošauskas, J. Kuraitė, A. Bumbulis, Ant. Pacevičius, P. Januška. Atsiprašome paliestuosius.

"Ukrainos balsai iš kalėjimo" — tokia tema koncertą rengia Kanados Ukrainiečių Rašytojų Draugija "Slovo" gruodžio 11, penktadienį, 8 v. v., Toronto universiteto Convocation salėje. Tuo būdu norima pagerbti bei iškelti viešumon kalinamus Ukrainos Helsinkio grupės narius, kurių yra 29. Koncertinę programą atliks žymūs menininkai. Pertraukos metu bus galima aplankyti parodą, kurioje bus išdėstyti ukrainiečių disidentų raštai. Taipgi bus renkami parašai po prašymu išlaisvinti kalinamus ukrainiečius, kurių daugelis yra rašytojai, žurnalistai, mokslo žmonės. Rengėjai kviečia ir lietuvius gausiai dalyvauti tame koncerte. Telefonas informacijai: 923-8266, Ms. Vera Skop.

Daugiakultūriame teatrų festivalyje spalio 31 d. buvo suvaidintas M. J. Nimchuko veikalas "The Day My Granddad Died". Jame pavaizduotas Manitobos lenkų ir ukrainiečių gyvenimas. Motinos vaidmenį atliko A. Dargytė-Byszkiewicz.

Šiauliečių sambūris š. m. lapkričio 28 d. Toronto Lietuvių Namuose surengė pobūvį, kuriame dalyvavo apie 150 asmenų — šiauliečių ir jų svečių. Buvo pasidalinta prisiminimais ir išklausyta kalba Aurelijos Balašaitienės, viešnios iš Klevelando.

Vyt. ir O. Taseckai savo mamytės, mirusios Lietuvoje, atminimui, "LKB Kronikai" paaukojo $100. Taip pat anksčiau buvo gauta $20 auka iš a. a. Br. Mikšio.

Išleistas I t. "Kronikos" ispaniškai ir 2 tomai itališkai. Norintieji paaukoti tomis kalbomis kalbantiems minėtą "Kroniką" prašomi rašyti: LKB Kronika, 114 Evelyn Cres., Toronto, Ont. M6P 3E1. Tuo adresu priimamos ir aukos.

MONTREAL QUE

Putnamo seselių vyresnioji Aloyza savaitę laiko viešėjo Montrealyje. Taip pat Montrealį lankė seselės Margarita ir Tereselė Lukaitė, kurios dalyvavo Montrealio ateitininkų metinėje šventėje.

Mergvakaris gruodžio 29 d. seselių namuose buvo surengtas Aldonai Rudzevičiūtei, ištekančiai už Gintaro Nagio.

Pakrikštyta gruodžio 29 d. Almos ir Petro Drešerių dukrelė. Krikšto tėvais buvo Lilija ir Yves Mainville.

Aleksandras Stankevičius, garsėjantis muzikas, sukūrė Ginai Čapkauskienei naują dainą "Vandens malūnėliai". Žodžiai — rašytojo Henriko Nagio. Šią dainą solistė pirmą kartą atliks sausio 24 d. Čikagoje koncerte, skirtame telkti lėšoms jos naujos plokštelės išleidimui. Su šia daina ir su kitų jaunų lietuvių kompozitorių dainomis bus supažindintos ir kitos lietuvių kolonijos, kuriose teks solistei koncertuoti. Malonu pastebėti, kad jaunieji kompozitoriai, kaip A. Stankevičius ir J. Govėdas, sėkmingai bendradarbiaudami su soliste Gina Čapkauskiene, turi galimybę populiarinti savo kūrinius plačiose masėse.

Sėkmingas koncertas. AV parapijos choras, kartu su kviestiniais svečiais-atlikėjais, davė įdomų koncertą AV parapijos salėje. Sujungdami savo metinį koncertą su Montrealio ateitininkų metine šventė ir dar pasikvietę į talką Montrealio "Pavasario" ir Otavos "Ramunėlių" dainininkes, jie pasiekė to, kad lapkričio 28-29 d.d. buvo tikrai neeilinis kultūrinis savaitgalis Montrealyje. Į šį koncertą, kurį būtų galima pavadinti mažąją dainų švente, atsilankė daug svečių iš visų Montrealio apylinkų. Programoje buvo atliktos kelios dainos vyrų choro, moterų ir mišraus choro. Jiems akompanavo seselė Teresė, dirigavo AV parapijos choro dirigentas A. Stankevičius. Koordinatoriumi buvo sol. A. Keblys. Visus choristus pasveikino klebonas kun. J. Kubilius, palinkėjęs jiems ištvermės ne tik nepalūžti, bet augti ir stiprėti lietuviškos dainos populiarinime.

Šokiams grojo "Pegasus" orkestras. Visi buvo pavaišinti J. Adamonienės paruoštu maistu, kava ir pyragais.

Ateitininkų šventės proga lapkričio 29, sekmadienį, Mišių metu ateitininkų įžodį atliko Danielius ir Paulius Mališkos ir Irena Adamonytė. Po to salėje įvyko iškilmingas aktas, kurį pravedė Paulius Mališka, pristatydamas seselę Margaritą paskaitai. Paskaitos mintys buvo skirtos ateitininkų veiklai ir jos tikslams. Po paskaitos atliktas montažas iš lietuvių poetų kūrybos. Jį paruošė Julija Adamonienė. Kūrybą skaitė Julija, Joana, Irena ir Marija Adamonytės, Vida Kudžmaitė, Kristina Mališkaitė, Paulius ir Danielius Mališkos.

Montrealio ateitininkus sveikino Domas Jurkus, buvęs ateitininku dar nepriklausomoje Lietuvoje.

Po programos visi buvo pavaišinti kava su pyragais.

Šioje Montrealio ateitininkų šventėje dalyvavo su savo vėliava ir ateitininkai iš Toronto. Jų atstovais buvo Algis ir Antanas Rašymai.

Sėkmingai veikianti "Vaivorykštė" š.m. gruodžio 11-12-13 d.d. AV salėje rengia plataus masto tautodailės parodą. Jos atidarymas įvyks gruodžio 11 d. 20 v.v. Ji veiks gruodžio 12 ir 13 d.d. Uždarymas — gruodžio 13 d., 15 v. Parodoje bus išstatyti kilimai, mdžio darbai, verbos, juostos, lėlės ir t.t. Su savo darbais dalyvauja: Gabija Bendžiūtė, Kristina Bendžiūtė-Makauskienė, Julija Bernotienė, Aldona Čičinskienė, Ona Januškevičienė, Aldona Jaugelienė, Elena Kerbelienė, Antosė Kuncevičienė, Irena Lukoševičienė, Ina ir Rasa Lukoševičiūtės, Rita Lukošienė, Genė Montvilienė, Birutė Nagienė ir Danutė Staškevičienė. Tikimasi, kad atsilankys nemažai dalyvių ir bus liudininkais šio neeilinio renginio Montrealyje. **N. B.**

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Trumpalaikius indėlius	15%	Nekilnojamo turto
Terminuotus vienerių metų indėlius	14½%	Asmenines ir prekybines
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	15%	Paskolas mirties atveju apdraustos iki $10,000
Specialias taupomąsias sąskaitas	14%	
Taupomąsias sąskaitas su drauda iki $2,000	11%	
Čekių sąskaitas	6%	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

	1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3	
Ketvirtadieniais	12 — 8	6 — 8
Penktadieniais	12 — 6	12 — 6
Sekmadieniais	10.30 — 12.30	

PRIEŠ VIENERIUS METUS
buvo išspausdintas šis mūsų skelbimas:

YRA MADINGA
paskelbti žemas draudos kainas

DEJA . . .
kainos buvo tik laikinas reiškinys

DABAR
prašome palyginti kainas ir draudas

ADAMONIS
INSURANCE AGENCY INC.
Pirmoje vietoje mes siūlome patarnavimą parūpinant draudą ir nelaimės atveju už standartinę kainą.
TEL.:722-3545

PO VIENERIŲ METŲ: Dėl peržemų kainų 3 bendrovės buvo parduotos, 2 bendrovės bankrotavo. Nukentėjusių tarpe yra ir lietuvių.